

ДО

Д-Р ВЕСЕЛИН БОЖКОВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ЗА
РЕГУЛИРАНЕ НА
СЪОБЩЕНИЯТА

ЧЛЕНОВЕТЕ НА КОМИСИЯТА ЗА РЕГУЛИРАНЕ
НА СЪОБЩЕНИЯТА

КОМИСИЯТА ЗА
РЕГУЛИРАНЕ НА СЪОБЩЕНИЯТА
ул. „Гурко“ №6,
гр. София 1000

ОТ

„ТЕЛЕНОР БЪЛГАРИЯ“ ЕАД,
жк. „Младост“ 4, „Бизнес Парк Младост“ сгр.6,
София, 1766, представлявано от
Пълномощника на Изпълнителния директор
Ангелина Лякова

Относно: Становище относно Проект на решение за определяне, анализ и оценка на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи, на Комисията за регулиране на съобщенията, приет с Решение № 357 от 06 август 2015г.

УВАЖАЕМИ Д-Р БОЖКОВ,

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА КОМИСИЯТА ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА СЪОБЩЕНИЯТА,

Във връзка с Проект на решение за определяне, анализ и оценка на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи, на Комисията за регулиране на съобщенията, приет с Решение № 357 от 06 август 2015г., в установения срок предоставяме на вниманието Ви становището на „Теленор България“ ЕАД по Проекта.

I. Общи бележки

Настоящият документ представлява трети преглед на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи. В него се определя съответният пазар на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи (пазар 2) в съответствие със списъка с пазари, подлежащи на ex-ante регулиране, приложение към Препоръка на ЕК от 9 октомври 2014 г. относно съответните пазари на продукти и услуги в сектора на електронните съобщения, подлежащи на регулиране ex ante, определят се предприятия със значително въздействие върху съответен пазар и специфичните задължения, които следва да бъдат наложени, продължени, изменени и/или отменени.

Считаме, че проекто-анализа страда от редица недостатъци, които следва да бъдат отстранени преди по-нататъшното развитие на процедурата. Голяма част от тези пороци са

свързани с противоречиви и несъобразени с действителното положение изводи, които или въобще не са мотивирани или са недостатъчно обосновани, както и липса на анализ и оценка на резултатите от предишните анализи и съответно наложените специфични задължения. Проблемите в съдържанието на анализа, на които бихме искали да обърнем внимание са от естество да направят окончателното решение на КРС незаконосъобразно и преди всичко съществено биха навредили на интересите на потребителите, държавата и пазарът на електронни съобщения като цяло. Някои от тези проблеми са:

- противоречие на проекто-анализа с приложимата нормативна уредба, в това число неспазване на изискванията на Методиката по чл. 150, ал. 2 от ЗЕС;
- пропуски при определянето на обхвата на пазара на терминиране на обаждания в мрежата на мобилните предприятия и предлаганите на тях услуги и неотчитане редица съществени фактори, които ще окажат влияние върху пазари на мобилни услуги в бъдеще;
- липса на оценка от наложени с предишните анализи задължения;
- неотчитане на съществени за развитието на пазара фактори.

Тук бихме искали да отбележим някои принципни забележки, които можем да определим като пропуски в извършения от Комисията за регулиране на съобщенията анализ.

1. Отсъствие на оценка от ефекта на наложените специфични задължения с предходния кръг на анализ на същия пазар

На първо място в този анализ отсъства обзор за изпълнението на регулаторните мерки от страна на историческия оператор, наложени с втория анализ на съответния пазар, като според нас това е крайно необходимо предвид обстоятелството, че говорим за трети по рода си анализ и налагани с него регулаторни мерки. Да не се държи сметка за резултатите, постигнати до този момент с оглед свободата на регулатора да направи подбор на регулаторните мерки, които налага, говори за откъснатост и механична преповтаряемост на голяма част от изводите в анализа. Логиката на стабилитет в регулаторната политика изисква именно търсенето на приемственост между последователни анализи на дефинитивно еднакви пазари, за да се търси аргументация за запазване или промяна в прилагане на определения набор от мерки.

Наред с това не е налице анализ и оценка на въздействието от вече наложените мерки от предишния анализ върху развитието на пазара, степента на конкуренцията, технологичното и продуктово развитие на обсъжданите и анализирани услуги. Липсват и изводи за ефективността на наложените мерки, степента на постигане на целите, заложи с въвеждането на мерките, както и основни изводи за следващия регулаторен период. Всъщност така посочената и липсваща в този анализ информация представлява основата на извършването на един последващ анализ. Без тя да се вземе под внимание в своята цялост, не би могла да се направи правилна и пълна оценка на състоянието на пазара, а следователно това би намерило своето отрицателно отражение върху подбора на наложените или изменени задължения по съответния анализ. Считаме, че обобщение и оценка на резултатите от предходния анализ представляват най-съществената и крайно необходима част от новия анализ, с цел да се постигне по-правилен и актуален подход към регулирането на посочения пазар.

2. Отсъствие на детайлна оценка на нови участници в пазара

Действително КРС отбелязва наличието на нови участници на пазара (респ.отбелязва отпадането на съществуващи участници). Извън изброяването и точното посочване на предприятията, КРС в своя анализ не отчита действителното въздействие, което тези участници биха имали за предстоящия регулационен период върху изследваните пазари, както и от друга страна какъв би бил ефекта от отсъствието на налагане спрямо тях, към настоящия момент, на специфични задължения. Това само по себе си се явява предпоставка за непълнота на пазарния анализ. Наличието на предоставен органичен ресурс на тези предприятия (спектър, номерационен капацитет), заявени намерения на тези предприятия да предоставят определен набор от електронни съобщителни услуги на крайни потребители и отчитане на предоставена на регулатора информация за финансовото състояние, са достатъчно

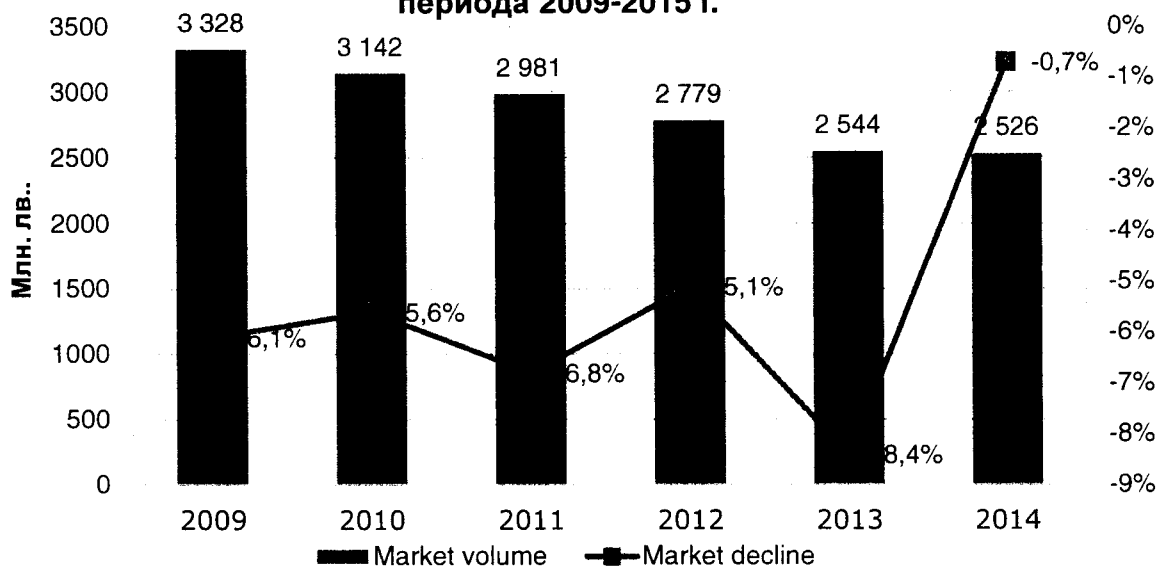
изчерпателни критерии, въз основа на които КРС е в състояние да прецени бъдещата роля и потенциала за въздействие на новите участници в пазарите, регулирани с този анализ. Такава оценка обаче не е налице и това поставя под въпрос до каква степен многократно акцентиранията задача на КРС да реализира ех-ante регулация, всъщност се изпълнява чрез този анализ. При всички случаи, отсъствието на налагане на регулаторни мерки сега и налагането им впоследствие, за новите участници на този пазар би породило ефекта на последващо регулиране, което е основополагаща предпоставка за наличие на неравнопоставено третиране на предприятията. В такъв случай, освен че под въпрос е поставен ех-ante ефекта на регулацията, също толкова важен въпрос възниква относно точността в обхвата и оценката на визираните в анализа пазари с оглед отсъствие на отразяване на ролята на всички участници в тях.

3. Необходимост от промяна на задължението за прилагане на единни цени за терминиране, независимо от произхода на трафика

С провежданата през последните 4-5 години реформа в ценообразуването на и условията за достъп до взаимното свързване между телеком операторите в страната цялостният пазар на електронни съобщителни услуги претърпя значителна промяна, както по отношение на общия обем на пазара, така и по отношение на потреблението на услугите от крайните потребители. В периода 2009 – 2014 г. обемът на пазара на електронни съобщителни услуги в България е намалял с 24%, като само за периода 2012 – 2013 г. това намаление е с 8,4%.

Макар резкият спад в цените за взаимно свързване да е една от основната причина за отчитаното общо свиване на пазара, промяната на националните цени по договорите за взаимно свързване има по-слабо практическо отражение върху ефективните парични потоци поради сравнително балансираните трафици, обменяни между телеком операторите в страната.

Обем на пазара на електронните съобщения в България за периода 2009-2015 г.

Източник: годишен доклад на КРС

Значително по-различноразлично е положението за операторите и потребителите на телеком услуги след въвеждането на задължението за прилагане на единни цени за терминиране, независимо от произхода на трафика, довело до приравняването на цените на национално и международно терминиране. Тъй като терминирането на международен трафик е „чист“ приход за телеком операторите, той има голямо отражение върху финансовата стабилност на компаниите от сектора и играе водеща роля в подкрепата на развитието на

пазара, както по отношение на услугите, които се предлагат и тяхното качество, така и по отношение на технологичното развитие на сектора. Бихме искали да посочим следният факт като пример. В първата година на въвеждането на единните цени за терминиране, Теленор (тогава Глобул) реализира над 20 млн. евро по-малко постъпления. За сравнение – годишната инвестиционна програма на всеки от трите основни оператори в страната е в размер на 60-80 млн. евро годишно. Това следва да покаже, че в силно конкурентната среда на българските телекомуникации, около една трета от средствата за финансиране на модернизацията на националните мрежи, които преди това постъпваха от международен трафик, легнаха директно на плещите на крайните потребители в страната. Това неминуемо се отразява на качеството, разнообразието и иновациите в предлаганите услуги. Средства, които биха могли да се насочат за предлагане на модерни крайни устройства на по-достъпни цени, както и за предлагането на по-атрактивни условия за услуги, се насочват към компенсирането на недостига в инвестиционните програми. В телекомуникационният бизнес, където технологиите се развиват с все по-бързи темпове, инвестирането в нови продукти и услуги, както и в изграждането на все по-модерни мрежи, инвестирането в радиочестотен спектър, са от първостепенно значение. Когато пазарът се свива и приходите намаляват, отражението е най-силно за потребителите, които очакват да имат достъп до евтини, разнообразни, безпроблемни и бързи услуги. Инвестирането в такива услуги и темповете, с които то се осъществява, намалява, в отговор на намалените приходи. Все пак ролята на КРС като секторен регулатор е именно тази - да отчете тези тенденции и да набележи специфични регулаторни мерки, така щото да осигури механизми за развитието на сектора в това число и възможност за технологично развитие. Такава подходяща мярка би била възможността КРС да промени позицията си спрямо съдържащото се в настоящия Проект задължение на предприятията за прилагане на единни цени за терминиране, независимо от произхода на трафика. По този начин предприятията ще са в състояние, въз основа на свободно търговско договаряне да определят своите цени на терминиране на международен трафик от страни извън Европейския съюз. Това би бил подходящ механизъм за известно компенсиране на така или иначе намалените приходи при използването на единни цени за национално и международно терминиране в рамките на Европейския съюз като форма на подкрепа на единния пазар между страните-членки. Подробна аргументация за необходимостта от промяна в позицията на КРС по този въпрос ще намери систематично място в детайлния анализ на наложените от КРС специфични задължения.

II. Коментар на извършения пазарен анализ

1. Състояние на пазара на мобилни телефонни услуги в България

Като част от определянето, анализа и оценката на пазара на едро на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи и извършвания в тази връзка анализ на съответния пазар КРС следва да оцени състоянието на пазара на мобилни телефонни услуги в България като обърне внимание на няколко елемента, сред които са участниците на пазара, подлежащ на ex-ante регулиране, неговият обем, брой абонати и относителните дялове на участниците. Това е основата от която се правят първите изводи за пазара и тяхната коректност е от съществено значение за по-нататъшния процес по анализ и оценка.

а) Участници на пазара

КРС определя като участници на пазара на терминиране на гласови повиквания в собствени мрежи трите активни към момента на извършване на анализа предприятия – „Мобилтел“ ЕАД, „Теленор България“ ЕАД и „Българска Телекомуникационна Компания“ ЕАД. Комисията обаче изключва изцяло от анализа „Макс Телеком“ ООД и „Булсатком“ ЕАД. И двете предприятия притежават разрешения за ограничен ресурс – радиочестотен спектър, като дори предлагат услуги за мобилен достъп до интернет. Това ги прави участници на пазара на мобилни услуги, макар и да не предлагат все още гласови услуги.

Въпреки, че при изготвяне на пазарния анализ КРС е длъжна да прецени бъдещото развитие не само на анализирания пазар, но и на всички свързани пазари, включително и да съобрази: „2. наличието на възможности за прехвърляне на пазарна сила на свързани пазари.“ (чл. 23, т. 2 от Методика за условията и реда за определяне, анализ и оценка на съответните пазари и критериите за определяне на предприятия със значително въздействие върху пазара),

КРС напълно игнорира обстоятелството, че още преди влизането в сила на пазарния анализ на пазара са вече цитираните две предприятия.

Доколкото настоящия пазарен анализ не предвижда регулиране на цените на терминиран на тези нови участници на пазара на мобилни услуги, а следващия анализ ще бъде направен обективно не по-рано от началото на 2018 г. те ще се възползват от пълна липса на ценово регулиране за дълъг период от време. Това неминуемо ще им позволи да пренесат пазарната си сила от пазара на терминиране на обаждания в мрежата му върху пазара на мобилни услуги на дребно. С други думи, за даден период новите участниците на пазара на дребно на мобилни услуги ще имат съществено конкурентно предимство, което ще им позволи нелоялно по природата си привличане на клиенти и лесно завладяване на пазарен дял за сметка на останалите оператори.

Подобно развитие на телеком сектора в България е нежелано и ще постави съществуващите оператори в неравностойно положение.

Пазарът на мобилни услуги се характеризира със сложност, обусловена от характера на предоставяните услуги и възможността за разнообразие на тези услуги, особено предвид принципа за технологична неутралност. Следва да се взема предвид и бързото развитие на технологиите, позволяващи непрекъснати иновации, както от технологично, така и от продуктово естество. Предоставянето на VoIP услуги също следва да бъде взето под внимание, но това ще бъде обсъдено по-нататък в изложението ни. Изключването на двете предприятия изцяло от анализа като фактори на пазара на мобилни услуги, макар и да не е конкретно на този за терминиране в индивидуални мобилни мрежи, лишава оценката и обосновката на изводите от съществен елемент от действителния пазар. Наличието на две компании, които навлизат на вече силно конкурентен пазар, следва да бъде изследвано и взето под внимание с цел да се изгради цялостната представа за сектора, неговото регулиране и конкуренцията.

В бързо развиващият се сектор на телекомуникациите периодът от 3 години, за който се извършва анализът е сравнително дълъг. Като се вземе предвид че „Макс Телеком“ ООД и „Булсатком“ ЕАД вече предоставят услуги и съответно развиват мрежите си, е въпрос на време те да предоставят и гласови мобилни услуги, независимо дали в конвенционалния им вид или чрез VoIP или VoLTE, които вече „Макс Телеком“ официално обяви, че възнамерява да предлага. В допълнение следва да се вземе под внимание и наскоро подписаният договор за национален роуминг между Мобилтел и Макс Телеком. Този период от време със сигурност няма да е по-дълъг от периода, който изготвяният анализ обхваща. Съгласно Препоръката на ЕК от 9 октомври 2014 г. относно съответните пазари на продукти и услуги в сектора на електронните съобщения, подлежащи на регулиране ex ante, пазарите следва да се оценяват и определят в перспектива като се вземат предвид условията за развитие на конкуренцията. С отказа да се вземат под внимание двете предприятия КРС не се съобразява с Препоръка, на която, от друга страна, позовава много от своите разсъждения и изводи в Анализа.

Призоваваме Комисията да направи по-задълбочен анализ на ефекта от навлизането на тези нови играчи на пазара на мобилни услуги. Като се вземе предвид гореизложеното, следва да се обсъди и налагането на частични задължения (достъп, прозрачност, равнопоставеност, отчетност) с настоящия анализ, които да служат за гаранция на принципите за равнопоставеност и прозрачност, предвидени в ЗЕС, имайки предвид възможността в най-кратък срок тези предприятия да навлязат на съответния пазар и това да се случи преди следващия анализ. По този начин ще се гарантира цялостен анализ и оценка на мобилния пазар и по-голяма предвидимост на неговото развитие.

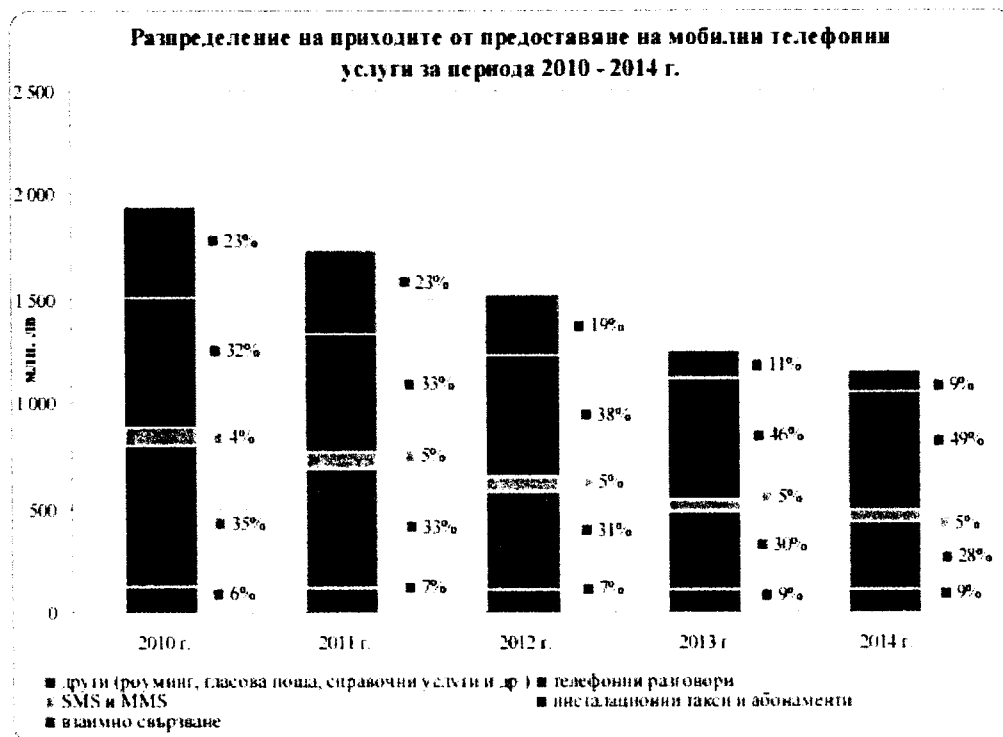
b) Обем на пазара, потребители, относителни дялове и конкуренция

С разглеждането на обема на пазара на мобилни гласови услуги и относителните дялове на участниците на пазара следва да се постави основата на обсъждането на ефекта от регулацията, наложена с предишните два анализа, както върху конкуренцията, така и върху цените на едро и техният ефект върху пазара на дребно и изводите. Бихме искали да отбележим, че в настоящия проект - анализ липсва такъв анализ, а там където той е частично направен, изводите не отговарят на реалното състояние на пазара.

- В проекта КРС отбелязва: „В рамките на разглеждания период (2011-2014 г.) приходите на предприятията от предоставяне на мобилни гласови телефонни услуги отбелязват постоянен спад и от 1,734 млрд. лв. през 2011 г. достигат 1,157 млрд. лв. през 2014

г., като намалението за периода е 33,3%. В сравнение с приходите за 2010 г., когато техният обем е бил 1,935 млрд. лв.9 това понижение е още по-голямо (40,2%)“. Също така се отчита и увеличаването със 122% на приходите от пакетни услуги.

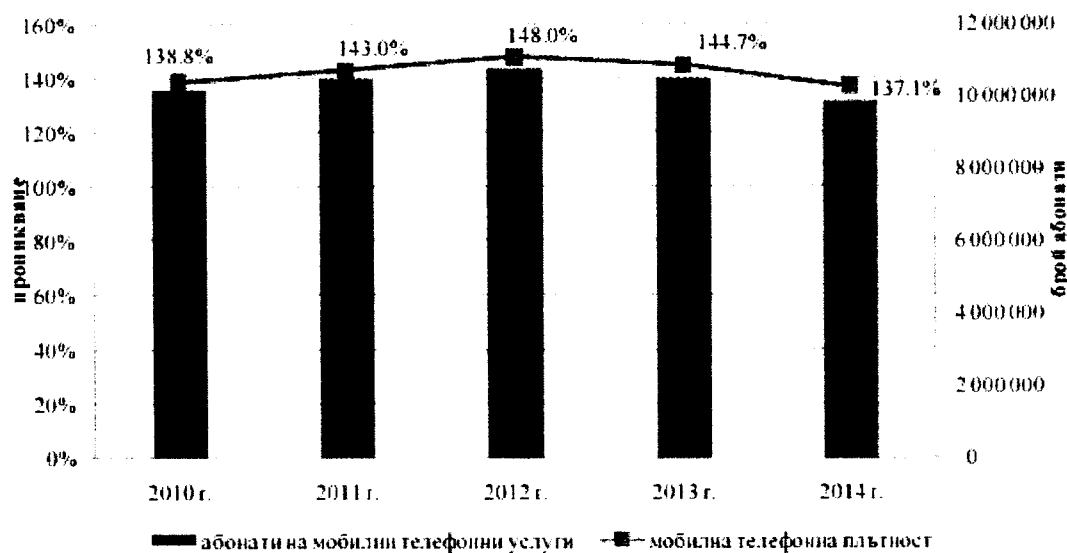
Видно от фигурата по-долу, показваща разпределението на приходите от предоставяне на мобилни телефонни услуги за периода 2010 – 2014г., в разглеждания период се наблюдава драстично намаляване на приходите от взаимно свързване, което е всъщност пазарът на едро. Заедно с това се наблюдава и свиване на приходите от телефонни разговори. Единственото увеличение, което заслужава внимание е това на приходите от инсталационни такси и абонаменти.

Източник: Годишен доклад на КРС за 2014г.

- На следващо място, заслужава да се обърне внимание на информацията, отнасяща се до потребителите на мобилни гласови телефонни услуги. Видно от графиката по-долу, тенденцията в последните 2 години е към намаляване на потребителите. Мобилната телефонна плътност намалява и като се има предвид една от причините за това – намаляването на броя на абонати с повече от една SIM карта, това е още един аргумент в подкрепа на твърдението, че конкуренцията е развита на високо ниво.

Брой абонати и проникване на мобилни гласови телефонни услуги в България за периода 2010 - 2014 г.

Източник: Данни на КРС

- Необходимо и интересно е да се наблюдават тенденциите при разпределянето на относителните дялове на пазара на мобилни телефонни услуги. Според данните, които КРС предоставя в анализа си ясно се вижда стабилна посока към уравнивяване на дяловете. Тенденцията на намаляване на дела на „Мобилтел“ ЕАД, както по отношение на абонати, така и по отношение на приходи и терминирани минути, се запазва. За сметка на това „Българска телекомуникационна компания“ ЕАД продължава да набира пазарна сила и да печели все по-голям дял по отношение на всеки от посочените по-горе критерии. Увеличението е с над 10 процентни пункта за периода 2010 – 2014г. Относителният дял на „Теленор“ ЕАД не търпи драстична промяна в разглеждания период. От всичко това може да се направи заключение, че процесите по преразпределяне на пазарни дялове и то със стабилни тенденции са поредно доказателство за наличието на конкурентен пазар на мобилни услуги.

Разгледаните по-горе показатели за състоянието на пазара подкрепят тезата за конкурентен пазар на мобилни услуги. Налице е тенденция към намаляване на приходите, особено на ниво пазар на едро, съчетано с намаляващо проникване на мобилните услуги и насока към изравняване на пазарните дялове на действащите играчи на пазара. Основна роля в доказването на наличието на силна конкуренция играят и цените на едро и дребно, но те ще бъдат разгледани по-нататък в изложението.

2. Определяне на съответния пазар

Съответните пазари на обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, за които се оценява ефективността на конкуренцията, са пазари на едро или пазари на дребно, като всеки от тях се състои от продукти и географски пазар. Съгласно Методиката по чл. 150, ал. 2 от ЗЕС, продуктовият пазар включва всички обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, които могат да се приемат от потребителите като взаимозаменяеми по отношение на техните характеристики, предназначение и цени (чл. 4, ал. 3 от Методиката). Съответният продуктов пазар (чл. 5 от Методиката) включва всички обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, за които е налице: взаимозаменяемост при търсенето и взаимозаменяемост при предлагането. Географският пазар включва определена територия, в която се предлагат съответните взаимозаменяеми обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги.

При определянето на съответен пазар КРС допуска съществена грешка, която следва да бъде отбелязана и поправена в окончателния вариант на пазарния анализ, за да се счита, че оценката е направена правилно и с необходимата пълнота. В проекто-анализа КРС прави извод, че от гледна точка на търсенето на дребно не са налице услуги, които да могат да бъдат разгледани като взаимозаменяеми по отношение на услугата терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи. Това твърдение на Комисията е само отчасти вярно, тъй като е направен пропуск при разглеждането на възможните взаимозаменяеми продукти и пазари.

Според КРС при предлагането на възможности за осъществяване на изходящи повиквания посредством софтуерни продукти, използващи пренос на глас от типа компютър-компютър и компютър-телефон чрез интернет протокол (VoIP), при което не се използват номера от ННП, е налице липса на гарантирано качество на предоставяните услуги и необходимост от инвестиране от страна на потребителите в технически средства. Поради това КРС счита, че неуправляемите VoIP услуги не са взаимозаменяеми с гласовите повиквания в мобилни мрежи. Също така позицията на комисията е, че услугите, предоставяни чрез ОТТ приложения, са по-скоро допълващи и от гледна точка на търсенето не е налице взаимозаменяемост тези форми на комуникация чрез мобилен пренос на данни от една страна и гласовите повиквания към мобилни мрежи от друга.

При настоящото състояние на телекомуникационните услуги и бързото им развитие, както и имайки предвид непрекъснатото подобряване на мрежите на българските оператори (многократно Теленор е комуникирало с КРС постигнатото в тази насока) е неправилно да се отхвърля така категорично възможността за взаимозаменяемост на ОТТ услугите с мобилните гласови такива. От една страна, съгласно изложеното становище преносът на глас чрез използване на софтуерни продукти може да стане единствено чрез комуникация компютър-компютър и компютър-телефон. Изключването на пренос на глас чрез ОТТ приложения при комуникация телефон-телефон не отговаря на реалното състояние на пазара. С все по-голямото навлизане на т.н. смартфони и възможността за използване на приложения за пренос на глас, при които не е използват номера от ННП, тези начини се превръщат в реална алтернатива на конвенционалната гласова услуга. Невземането ѝ под внимание създава опасност от изкривяване на преценката и неправилно определяне на продуктовия пазар, което е в основата на пазарния анализ.

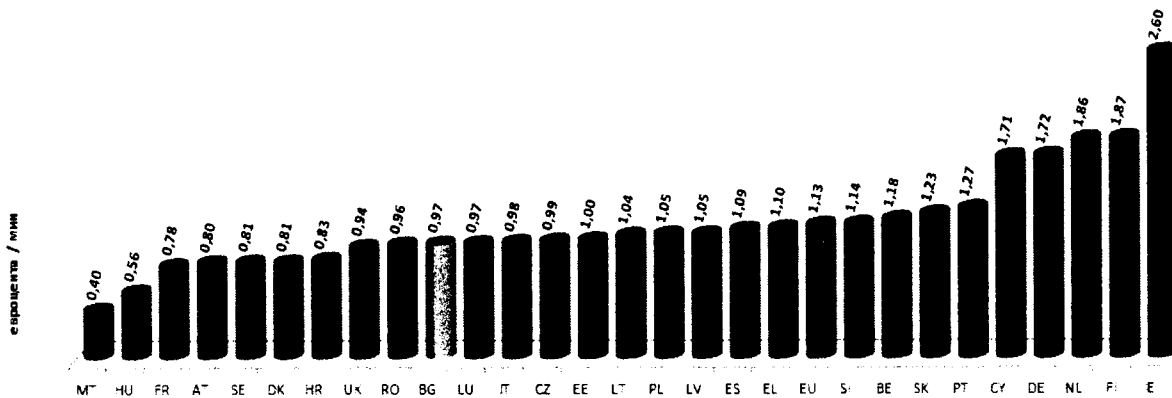
Отделно, бихме искали да насочим вниманието Ви към данните за средномесечен брой изпратени кратки текстови съобщения от абонати през периода 2010 – 2014 г., представени в анализа. Считаме, че така представена, информацията не отразява коректно състоянието на пазара. От една страна, необходимо е да се уточни, че съгласно данни, които също са представени в анализа, броят на абонатите след 2012 г. започва да намалява. Предвид това, че информацията за текстовите съобщения е дадена като съотношение между изпратени съобщения и абонати на средномесечна база, считаме, че това е неправилен подход, за да се оцени реалната тенденция. В тази връзка, считаме за по-правилно Комисията да представи и интерпретира абсолютни данни за общия брой изпратени съобщения, а не под формата на сравнителни стойности.

Считаме, че грешките при определяне на съответния пазар са порок, който би довел до неправилност на анализа и неговата незаконосъобразност, особено с оглед изискванията на Методиката по чл.150, ал.2 от ЗЕС.

3. Цени, ценова политика и конкуренция

Бързото и драстично намаляване на цените за терминиране и уеднаквяването на цените за национален и международен трафик в комбинация с изключително конкурентния пазар на дребно и непрекъснато намаляващите от това цени на услуги, както и необходимостта от непрестанни и скъпи иновации води до огромен натиск върху играчите, намаляване на маржовете, с които работят те и създаване на условия за слизване на цените на едро под разход. Като цяло, цените в ЕС за терминиране са ниски, но в България, те са много под средното ниво. Видно от долната графика България е на 9то място, поставена на близки нива с държави като Великобритания и Италия. А това са пазари, с които българският по никакъв начин не би могъл да се сравнява, нито като обем на обменения трафик, нито като брой на потребителите на мобилна услуга. Както вече отбелязахме, това създава опасност от спадане на цените на едро под съответния разход за минута. Видно от горното, може да се направи извод, че е достигнат етап, на който бъдещо намаляване на цените може да доведе до

непредвидими последици за пазара, изкривяването му и създаването на неблагоприятна конкурентна среда. Колкото по-ниски са регулираните цени и стеснен маржът, в следствие на силната конкуренция на пазарите на дребно, толкова по-неблагоприятна е бизнес средата. В същото време, имайки предвид огромните инвестиции, които са необходими за изграждане и поддържане на мрежи, стремежът на КРС да привлича и стимулира навлизането на нови играчи на телекомуникационния пазар изглежда все по-нереалистичен. По този начин, целта на ех ante регулацията има опасност да се изгуби и предприетите мерки да навредят на пазара, а съответно и на потребителите.

Цени за терминиране в мобилна мрежа по държави Юли 2015

Източник: Cullen International

Считаме, че има доказателства за достатъчно развита конкуренция на пазара на дребно на мобилни услуги. В допълнение към вече разгледаните доказателства в подкрепа на нашето твърдение са и данните за движението на цените на дребно. В анализа си КРС отбелязва, че трафикът към други мрежи в абсолютна стойност нараства със 102%, докато намалението при цените за повиквания към други мобилни мрежи намалението е близо 60%. От тези данни Комисията извежда заключението, че спадът е в резултат на намаляването на цените на едро. Считаме твърдението за не изцяло вярно и обосновано. Докато причинно-следствената връзка при намаляването на приходите от международен трафик и намаляването на цените за терминиране е доста ясна, тук изводът не е съвсем верен.

Няма доказателство за директния ефект на намалените цени за терминиране на едро и намаляването на цените на дребно, а дори е възможен и обратният ефект. Тук е моментът да обърнем внимание на така нареченият "waterbed" ефект. В теорията се застъпва становището, че намаляването на цените на едро за терминиране води и до намаляване на цените на дребно, които заплащат крайните потребители. Същевременно обаче следва да се има предвид, че самото намаляване на цените за терминиране не води автоматично до намаляване на цените на дребно. Възможна е дори и обратната хипотеза, при която несъразмерното и непропорционално намаляване на цените за терминиране поставя телекомуникационните оператори в ситуация, при която те са неспособни да възстановяват направените разходи, като за тях възниква необходимостта от увеличаване на други цени на дребно или отделни елементи в цените на дребно, за да компенсират наложените ценови ограничения. Цената за терминиране на повиквания в мобилните мрежи представлява компонент от цялостна цена – в този смисъл при регулиране на един компонент от цялото възниква вероятността от увеличаване на друг компонент, запазвайки общата цена. Този ефект е широко разпространен и се нарича ефектът "waterbed."

Идеята на "waterbed" ефекта е следната – приходите, получени от терминиране на повиквания в мобилната мрежа на оператора, представляват част от общата ценова политика на предприятието, и когато то формира политиката и бюджета си, взема предвид и тези приходи. Колкото по-високи са приходите, произтичащи от терминиране на повикванията в мобилната мрежа, толкова по-малко телекомуникационният оператор ще печели от своите потребители чрез цените на дребно. В този смисъл е нормално всеки мобилен оператор да

„връща“ част от приходите си, получени по този начин, обратно на своите потребители чрез намаляване на месечните абонаменти или чрез предоставяне на пакети с повече брой минути за разговори в мрежата на оператора, защото, действайки така, се увеличава броят на абонатите на предприятието, а от тук и приходът от терминиране на повиквания в мобилната мрежа на оператора. Накратко “Waterbed” ефектът представлява следната закономерност – при регулиране на една цена, която се явява компонент от друга – обща (генерална) цена, това регулиране е възможно да предизвика покачване на останалите компоненти на общата цена в следствие на склонността на предприятията към оптимизиране на бюджетите.

Ефектът “waterbed” е установен от Ofcom¹ и други регулаторни органи. Genakos and Valletti (2008) аргументираха за 24 страни (20 европейски и Нова Зеландия, Австралия, Япония и Турция) наличието на подобен ефект. По-конкретно посочените изследователи са установили, че при намаляване на цените за терминиране на повиквания в мобилните мрежи с 10 % се е достигнало до увеличаване на цените на дребно с 5%. В тази връзка не е правилно да се приема, че намаление в цените за терминиране води автоматично и до намаление и в цените на дребно, още повече когато цените за терминиране са регулирани до нива, по-ниски от действителната цена. В посоченото изследване се подчертава, че описаният ефект възниква дори на пазари с по-силна конкуренция. Изрично се подчертава, че драстично и несъразмерно намаление на цените за терминиране може да има обратния ефект, а именно увеличаване на цената на дребно.

Имайки предвид гореописаното, считаме за неустановено, че намаляването на цените на едро за терминиране в мобилни мрежи от страна на КРС с наложените задължения с предишните анализи има категорично пряко отношение към намаляването на цените. Съответно, считаме твърденията на КРС за неоснователни. На мнение сме, че цените на дребно намаляват в отговор на нарастващата конкуренция и ценова борба между операторите. Като се вземат предвид и фактори като: намаляващи приходи, намаляващо проникване на мобилни услуги, увеличен трафик, особено към други мобилни мрежи, тенденция към приближаване на дяловете на участниците, изключително ниски цени на едро за терминиране, а в същото време намаляване на цените на дребно, логично е да се стигне до заключението, че на пазара на мобилни услуги на дребно има развита конкуренция, която успява да саморегулира цените и да запази тенденциите за либерализиране на самият пазар.

В проекто-анализа КРС никъде не взема предвид тази конкуренция и изцяло обосновава тенденциите на пазара с намаляването на цените на едро. Този подход на регулатора е опасен за конкуренцията. Пренебрегването на постигнатото на пазара на дребно и налагането на повтарящи се мерки, които носят всички белези на свръх регулация може да доведе до изкривяване на конкуренцията и засягане на пазарите, както на едро, така и на дребно. Необходимо е да се направят промени в приетия от КРС подход на регулиране и да се направи анализ на постигнатото. Наличието на цялостен анализ на пазара на мобилни услуги, който да разглежда наложените до сега задължения, ведно с анализ на ефекта от регулацията, ще помогне за правилно регулиране на конкретния пазар на едро на терминиране.

В светлината на това заключение, бихме искали да обърнем внимание на Препоръката на ЕК от 9 октомври 2014 г. относно съответните пазари на продукти и услуги в сектора на електронните съобщения, подлежащи на регулиране *ex ante*. В нея се заявява, че както за Комисията, така и за националните регулаторни органи отправната точка за идентифицирането на пазари на едро, които подлежат на регулиране *ex ante*, е анализът на съответните пазари на дребно. Следва да се оцени дали пазарите на дребно са действително конкурентни от гледна точка на бъдещо развитие при липса на регулиране, основано на констатирането на значителна пазарна сила. От друга страна, анализът следва да вземе предвид въздействието на други видове регулация, приложими към съответния пазар на дребно и свързаните с него пазари на едро по време на съответния период. Ако засегнатият пазар на дребно е действително конкурентен с оглед на бъдещо развитие при липса на регулиране *ex ante* на отговарящия съответен пазар на едро, това следва да насочи националния регулаторен орган към заключението, че на равнището на пазара на едро вече не е необходимо регулиране. Ако национален регулаторен орган сметне, че при липса на регулиране на равнището на пазарите на едро, идентифицираните пазари на дребно се характеризират с устойчива конкуренция, той

¹ Ofcom’s mobile termination rates statement as of 27 March 2007, published on Ofcom’s official website.

може също да заключи, че не е необходимо повече да се прилага регулиране ex ante на равнището на пазарите на едро.

При анализа, оценката и определянето на пазара на мобилни услуги КРС не е изпълнило нито една от тези препоръки. Налице е сляпо прилагане на списъкът, приложен към препоръката, в нарушение на националното законодателство, без да е направен цялостен и обстоен анализ на всички фактори, от които се влияе конкуренцията на съответния пазар на терминиране в мобилни мрежи на едро. По никакъв начин не е оценено въздействието на пазарите на дребно, както и развитието на сектора и неговата специфика.

В заключение, бихме искали отново да наблегнем на факта, че въз основа на наличните данни, посочени в анализа, може да бъде направено заключение, че съществува конкуренция на пазара на дребно на мобилни услуги, което неминуемо има влияние и върху пазара на едро и тенденциите при него. Като не са взети под внимание тези факти анализът на КРС е непълен, незаконосъобразен и следва да бъде съобразен и допълнен. Необходима е промяна в наложените задължения, както и в кръга на предприятията, на които те са наложени.

III. Анализ на наложените специфични задължения.

Предвид направените по-горе в изложението ни обосновани заключения, считаме, че след да се направят изменения в наложените с анализа специфични задължения, с цел да се вземат под внимание особеностите на пазара, неговото досегашно развитие, сегашно състояние и бъдещ прогрес.

1. Специфични задължения за достъп, прозрачност и равнопоставеност.

С настоящия анализ и проекторешението, с което се определя съответния пазар, предприятията със значително въздействие и специфичните им задължения се следва установена от КРС тенденция на механично прехвърляне на вече наложени задължения. Дори и да бъдат правени промени, те са само привидни, а смисълът се запазва същият. Това се дължи на липсата на оценка за прилагането на тези задължения, каквато съгласно Методиката по чл. 150, ал.2 от ЗЕС, следва да се извърши.

Бихме искали да обърнем внимание, че наложените с проекторешението задължения за достъп, прозрачност и равнопоставеност са част от съществуващото законодателство в същия обем и обхват. Те са предвидени, както в ЗЕС, така и в Наредбата за № 1 от 19 декември 2008 г. за условията и реда за осъществяване на достъп и/или взаимно свързване. Основен в правото е принципът за правна икономия. След като нормите, ведно с административно-наказателните санкции при неизпълнение, са предвидени във вече действащ нормативен акт, не е необходимо те да бъдат преповтаряни в индивидуален административен акт. Въпреки това, по-сериозният пропуск е оценката на ефекта от досега наложените такива задължения. Налагането им с всеки следващ анализ би било обосновано, ако регулаторът прецени, че това е необходимо и то след извършване съответния анализ на постигнатите резултати и тяхното влияние върху пазара. Такова липсва и това създава впечатление за механично преписване на посочените задължения.

На следващо място, както бе отбелязано и по-горе в изложението ни, би следвало да се направи оценка и анализ на ролята на новите предприятия на пазара на мобилни услуги, макар и те все още да не предоставят гласови услуги чрез номера от ННП. Оценката за тяхното въздействие и включването им в обхвата на специфичните задължение ще осигури прозрачност и предвидимост на анализа и наложените задължения. Ако регулаторът оцени и прецени, че задълженията за достъп, прозрачност и равнопоставеност следва да са част от решението в неговия краен вариант, то в обхвата на тези задължения могат да бъдат включени и новите предприятия, за да се спазят целите на анализа и определянето на пазари с ex ante регулиране.

2. Задължение за предоставяне на информация

В проекторешението за определяне на съответния пазар и предприятията, попадащи в неговия обхват е предвидено задължение за предоставяне на информация, съгласно което предприятията трябва да предоставят на всеки 6 месеца информация в детайли относно

Приходи от терминиране и съответстващ трафик общо за всички повиквания, за повиквания от други мрежи, за повиквания от фиксирани мрежи, в т.ч. и отделно обема на трафика, генериран от собствените фиксирани номера към мобилната мрежа на съответното предприятие, на международни повиквания и съответстващ трафик общо, както и в разбивка за терминиране на международни повиквания, генерирани от държави от Европейския съюз и Европейската икономическа зона (ЕС/ЕИЗ) и съответстващият им трафик и за терминиране на международни повиквания, генерирани от държави извън ЕС/ЕИЗ и съответстващият им трафик.

Считаме, че наложеното задължение непропорционално и представлява допълнителна регулаторна тежест, която изисква да се направят допълнителни разходи, без да е налице обосноваване при налагането. Необходимо е КРС да изложат обосновка по отношение на това за какво ще служат тези данни, как те ще бъдат използвани и каква ще е ползата за развитието на пазара от тяхното предоставяне. Така формулирано задължението единствено създава тежест за предприятията тъй като информацията е отделна от вече съществуващите въпросници, а за част от нея дори не са изградени функционалности, по които да бъде събирана, което ще доведе до допълнителни разход и ангажирани ресурси за неясна цел. Апелираме задължението да бъде променено като бъде съобразено със съществуващите такива въпросници, а наред с това да бъде представена мотивирана обосновка за необходимостта от събирането на такава информация.

3. Задължението за разделно счетоводство

С настоящия проекто-анализ отново се продължава задължението на операторите за разделно счетоводство, което обхваща цялостната дейност на предприятията като те се задължават да го изпълняват в съответствие с изискванията на „Форма и методология за въвеждане и прилагане на разделно счетоводство“.

На първо място, считаме, че отново не е спазено изискването за оценка на ефекта от наложеното задължение. Не са налични каквито и да било изводи от страна на регулатора, въз основа на предоставените данни по разделното счетоводство. На база на информацията, която КРС получава по отчетите от различните оператори, е необходимо Комисията да направи изводи по анализа, за да се постигнат целите, заложи в Методиката.

С Методиката се поставят следните цели, за да бъде ефективно задължението за разделно счетоводство:

- Доказване на изпълнението на наложени специфични задължения за прозрачност, равнопоставеност и липса на антиконкурентно крос-субсидиране от предприятия със значително въздействие на съответен пазар;
- Доказване, че предприятието със значително въздействие на съответен пазар не прилага прекалено високи цени, като по този начин възпрепятства навлизането на нови участници на пазара;
- Доказване, че предприятието със значително въздействие на съответен пазар не прилага прекалено ниски цени, като по този начин стимулира неефективното навлизане на пазара;
- Сигурност за конкурентните предприятия. Чрез информацията от регулаторните отчети за конкурентните предприятия ще се осигури гаранция, че в съответствие с наложено задължение за разходоориентираност, цените на услугите съответстват на разходите за предоставянето им;
- Гарантиране на прозрачност при предоставянето на услуги на пазари, които подлежат на ex ante регулиране и на които е определено предприятие със значително въздействие;

- Предоставяне на достатъчна счетоводна информация, детайлизирана по необходимия начин, която да осигурява възможност за установяване на наличие или липса на прекалено високи цени, хищническо ценообразуване, ценова преса или антиконкурентно крос-субсидиране при предоставяне на услуги от предприятие със значително въздействие на съответен пазар;

- Осигуряване на необходимите данни за установяване на ефективността при предоставянето на различните услуги на едро и дребно.

В анализа КРС не оценява постигането на нито една от тези цели. По този начин се поставя въпросът за какво е необходим това иначе толкова тежко задължение. Единствената полза от разделното счетоводство е, ако данните, с които разполага само и единствено КРС в цялост бъдат използвани за постигането на горепосочените цели и използването им за по-

добър анализ на пазара. Отчетите са достатъчно подробни и обхващат целият бизнес на предприятията, за да могат да дадат ясна картина за състоянието, а оттам и за тенденциите на пазара на електронни съобщения като по този начин дават на Комисията силен инструмент за правилна политика и регулация в сектора. На този етап обаче, след като вече сме предоставили 3 поредни години такива отчети, не е налице никакъв извод, базиран на тях.

Тук е мястото да обърнем внимание и на една тенденция, която маркирахме по-рано в изложението ни. Отчитането на ръст от 122% в разглеждания период на приходите от пакетни услуги. Безспорно, тази тенденция няма да изчезне, а по-скоро ще се засили в следващите години, особено имайки предвид консолидирането на пазара и увеличаването на продуктовото портфолио на операторите. Предприятията предоставящи в пакетите си услуги от няколко различни пазара, в това число мобилни, фиксирани, интернет и телевизионни услуги, съчетават услуги от пазари, които не подлежат на *ex ante* регулиране и нямат наложени ценови ограничения. На практика това създава възможност за крос-субсидиране между различните пазари. Единственият начин това да бъде избегнато е чрез използването на данните от отчетите по разделното счетоводство, с които КРС разполага и трябва да анализира и преценява тези рискове. Това задължение може да бъде успешно използвано, за да се избегне изкривяване на конкуренцията на пазара на електронни съобщения и да не се допусне частична регулация.

4. Разделяне на международния трафик на такъв от страни в ЕС/ЕИЗ и такъв извън ЕС/ЕИЗ

Тенденцията за обединяване на Европа на пазара на електронни комуникации все повече се задълбочава, с цел да осигури конкурентно предимство на Европа пред останалия свят. Последните предложения на Европейската комисия за *Digital Single Market* нееднозначно сочат, че усилията на всички участници на телекомуникационния пазар – както на операторите, така и на регулаторите, следва да се обединят, с цел увеличаване на конкурентоспособността на Европа.

Интернет и дигиталните технологии трансформират със скоростни темпове нашия свят, но все още са налице бариери, които ограничават гражданите, бизнеса и правителствата да се възползват изцяло от тези технологични развития. В същото време секторът като цяло се развива, предлагането и потребителското търсене се развиват, а пазарите остават изолирани на национално ниво. За този феномен до голяма степен способства и *ex-ante* свръхрегулацията, бидейки единствената засега възможна спирачка пред освобождаването на пазара изцяло на ниво конкурентни отношения и възможността същият да бъде поставен в рамките на *ex-post* регулацията.

Ето защо ЕС предвижда да създаде *Единен пазар*, който да посрещне нуждите на дигиталната ера – да бъдат премахнати регулаторните прегради и да бъдат обединени двадесетте и осем национални пазара в един. Това би могло да донесе € 415.0 милиарда годишно за икономиката на ЕС и да създаде стотици хиляди нови работни места².

С постигането на целите на *Digital Single Market* ще се осигури позиция на Европа като световен лидер в цифровата икономика, и по този начин ще се подпомогнат европейските компании да осъществят икономически растеж, а на потребителите ще бъде предоставена възможност за по-качествени и надеждни обществени услуги.

За това е необходимо всяка страна-членка да предприеме адекватни мерки, за да се отговори на новите предизвикателства, свързани с развитието на сектора, насърчаването на конкуренцията и защитата на потребителите, както и да се постигнат целите, залегнали в *Digital Single Market*.

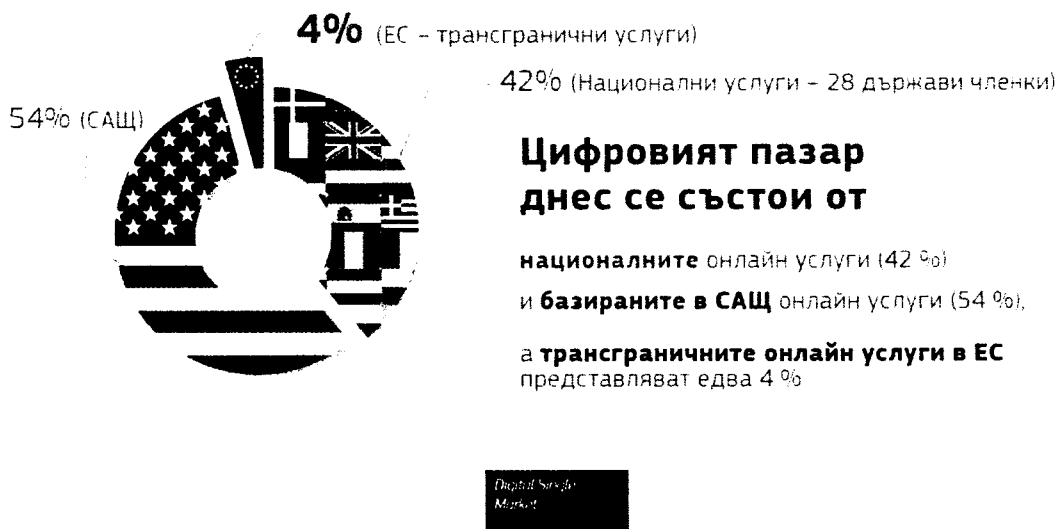
В тази връзка е необходимо всяка една от държавите-членки, в лицето на съответните законодателни и регулаторни органи да се стреми към постигането на максимално ниво на унифициране на европейските законодателства и регулаторни мерки по засегнатите от *Digital Single Market* сектори:

1. Достъп за потребителите и предприятията до цифровите стоки и услуги в цяла Европа.

² <http://ec.europa.eu/priorities/digital-single-market/>

2. Създаване на подходящи условия за развитието на цифровите мрежи и услуги.
3. Създаване на европейска цифрова икономика и общество с потенциал за растеж.

Определените от ЕК срокове за постигане на трите големи цели предполагат да се заложат такива условия за европейския телеком бизнес, че той да отговори на предизвикателството да се превърне в пазарен лидер с възможности да е конкурентноспособен с не-европейските гиганти *Google* и *Facebook*, които към настоящия момент доминират пазара.

Фигура 1

В проекта на пазарен анализ за **фиксиранни услуги** КРС отбелязва, че „в последните години се наблюдава промяна в подхода на регулаторните органи на държавите-членки по отношение на регулирането на цените за терминиране на международни гласови повиквания. Тази промяна се изразява в прилагане на диференцирани цени за терминиране на международни гласови повиквания в зависимост от това дали те са генерирани от държави в или извън ЕС/ЕИЗ.“

- КРС отбелязва, че от анализите на регулаторните органи, които прилагат диференцирани цени за терминиране на международните повиквания в зависимост от произхода на повикването е видно, че „подобен подход е изключение“.
- КРС прави извод, че на разглеждания пазар на национално ниво не е налице конкурентен проблем, поради това, че „изходящите международни повиквания към държави извън ЕС/ЕИЗ се пренасят от транзитиращи предприятия“, тъй като част от операторите са посочили, че имат единна цена за изходящи международни повиквания, която не може да се раздели на цена за терминиране и цена за транзит.
- Вторият довод на Комисията е, че „регулаторът не би могъл да заключи, че българските потребители заплащат по-високи цени за международни разговори с потребители на фиксирана гласова телефонна услуга от най-търсените дестинации извън ЕС/ЕИЗ, в сравнение с цените, които заплащат за разговори с потребители от държави в ЕС/ЕИЗ.“

Направените в *Проекта на Анализ на пазара на фиксирани услуги* изводи на регулатора разглеждат в много тесни граници пазара и конкурентните проблеми, които биха могли да възникнат в бъдеще. Още повече, в *Проекта на Анализ на пазара на мобилни услуги* тези изводи не са направени, в разрез с факта, че този пазар е много по-голям и с много повече конкурентни проблеми.

От представените в *Проекта на Анализ на пазара на мобилни услуги* от Комисията обобщени данни за входящия и изходящия международен трафик е видно, че има значителен ръст на входящия международен трафик и обратна тенденция при изходящия. Изводът на Комисията за цялостно повишаване на трафика между държавите-членки е едностранчив и отразява рязкото покачване на входящия трафик, но не и намаляването на обема минути,

изходящи към дестинации в ЕИЗ. При наличие на запазващо се в годините относително постоянно отношение от 70%:30% на обемите на изходящия трафик за трафик към ЕИЗ спрямо трафик извън ЕИЗ е ясно, че потреблението и изходящи международни повиквания не се влияе от дестинацията. На база на предоставените на Комисията данни от предприятията в изпълнение на Решение № 257/2015 е изведен твърдението, че в топ пет на дестинациите с най-голям обем на трафика (входящ и изходящ) са държави-членки на ЕС, като държавите извън ЕС/ЕИЗ се появяват в топ пет за периода 2012-2014 г. само в една година и само за един оператор. Само в данните подадени от Теленор България е видно, че държава/държави извън ЕС/ЕИЗ присъстват във всички години за разглеждания период, както в подадените данни за входящия, така и в данните за изходящия трафик. Наличие на дестинации като Турция и Русия в топ пет на дестинациите е в подкрепа на гореизложената теза, че търсенето и съответно потреблението на изходящ международен трафик не се базират на принадлежност на определена дестинация към ЕИЗ (съответно от ценовите равнища на дребно), а от други макро и микроикономически фактори.

Пазарът терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи в ЕС подлежи на ценова регулация, поради това, че всеки оператор е със 100 % господстващо положение в своята мрежа, и е налице риск от затваряне на терминирания трафик и необосновано повишаване на цените за останалите оператори. В страните извън ЕС/ЕИЗ такава регулация не е налице, и – съответно – цените се определят на търговски начала, като в повечето случаи те са по-високи от цените за терминиране на операторите в ЕС.

За да се справят с тази асиметрия, в защита на икономическите интереси на операторите, на крайните потребители, и на икономиката на самата държава като цяло, все повече европейски регулатори вземат решение да прилагат диференцирано тарифиране на цените за терминиране на международен трафик *в и извън* Европейската Икономическа Зона (ЕИЗ, Общ пазар). Това са регулаторите на **Чехия, Германия, Франция, Унгария, Хърватска, Италия, Норвегия, Словения и Гърция**. Решенията на Регулаторите от тези страни са обосновани с една много важна и основателна причина – защита на икономическите интереси на операторите, както и защита интересите на крайните потребители, сравнени с конкурентите и потребителите извън Общия пазар.

Пречката, която може да спъне приемане на диференцирана регулация на цените, е евентуално противоречие с основния принцип в европейското право за не-дискриминация, който изисква *еднакво третиране в сходни ситуации*. Погледнато през призмата на Регулаторната рамка, чл. 8 (5) (b) от Рамковата Директива, от регулаторите се изисква да прилагат недискриминационни регулаторни принципи, за да се осигури равно третиране на операторите *в сходни ситуации*.

Всички европейски регулатори, обаче, които са приели диференцирано третиране на трафика, считат, **с одобрението на Европейската Комисия**, че чл. 8 от Рамковата директива не се нарушава, тъй като е налице равно третиране в рамките на ЕС, (каквато е и целта на Директивата), а пазарът на терминиране на трафик извън ЕС/ЕИЗ **е изваден** от общия пазар на *терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи*.

На следващо място, в по-широк смисъл, международният трафик на електронни комуникационни услуги реализира внос при терминирането и износ при генерирането на брутен национален продукт. Ниската цена на терминирането на международен трафик от страни извън Европейския съюз и високата цена на генерирането от наши мрежи и съответно терминирането в мрежи на страни извън ЕС, води до значителен дисбаланс.

Отчитайки единната стратегия на ЕС по отношение на регулациите на взаимното свързване на базата на ефективен телеком оператор чрез въвеждането на BULRIC подхода, балансът на международния входящ и изходящ трафик в общи граници може да оправдае използването на единни цени за национално и международно терминиране в рамките на съюза и в подкрепа на единния пазар между страните-членки. Различна е ситуацията с баланса на международния трафик със страни, в които не са наложени регулации, принципно подобни на тези в ЕС.

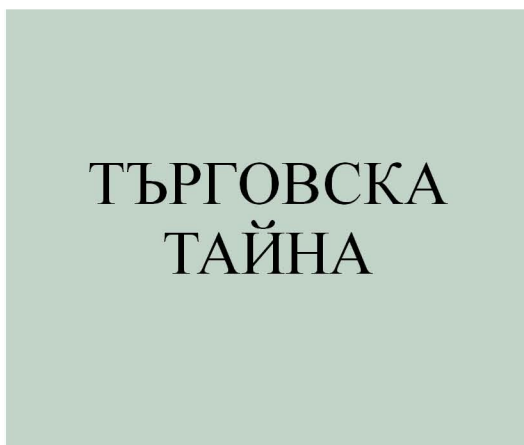
По-конкретно, развитието на международния трафик в мрежата на Теленор и цените, заплащани за него за 2014 г. (валидно и за първото тримесечие на 2015 г.) очертават следните тенденции:

а) Входящият международен трафик, като цяло, е около 2 пъти по-висок от изходящия, като отразява разликите в популателната способност в страната и основните международни дестинации.

б) Частта от международния трафик от и към страните от ЕС и тези с цени на терминиране, подобни на цените, приложими в съюза е приблизително пропорционална съответно на общия терминиран и генериран международен трафик.

Total Outgoing Minutes

Total Incoming Minutes

с) Входящият за Теленор международен трафик на външните пазари се котира преобладаващо между [] евро centa при регулирана цена за терминиране около 1 и под 1 евро цент съответно за 2014 и 2015 година. Тези цени претърпяха значителна промяна през последните години в резултат на силната конкуренция на международните пазари, породена от задължението за отвореност на мрежата на Теленор да приема международен трафик от практически всеки оператор, изразил желание да терминира трафик в нашата мрежа. Посочените по-горе нива на търговска надбавка над крайната цена за терминиране, получавана от международните оператори агрегиращи и транзитиращи трафика на Теленор е под средните нива за ЕС, вариращи понастоящем около [] евро centa. Нека информацията по тази точка да бъде считана за търговска тайна на „Теленор България“ ЕАД

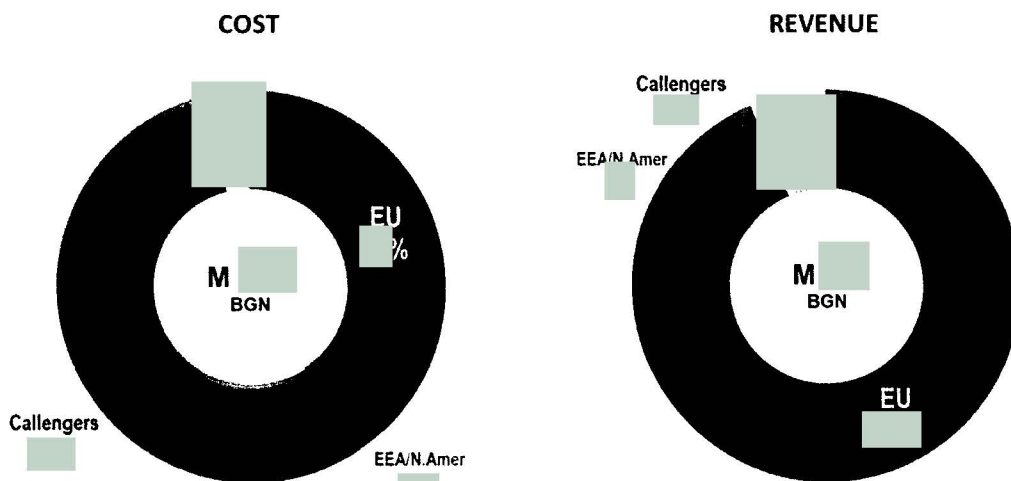
d) Средните пазарни цени на терминиране, заплащани от Теленор за трафика му към страните от ЕС и страните с подобна регулация са в порядъка на [REDACTED] евро цента (с малки изключения като новоприетата страна-членка Хърватия, Словения и Словакия с [REDACTED] евроцента). Следва да се отбележи, че Теленор използва 3 независими международни оператора и смята, че получава най-конкурентните цени за изходящия си международен трафик при гарантирано качество. Моля да се има предвид, че Теленор, подобно на другите големи оператори в страната, не ползва международни доставчици, при които по-изгодната цена е за сметка на качеството на услугите.

e) Цените за терминиране на изходящия от мрежата на Теленор международен трафик към страни не прилагащи регулации подобни на тези в ЕС варират в много широки граници, като най-голямо внимание привличат дестинациите с висок трафик и сравнително близко отстояние от България. Най-силно открояващите се значими дестинации са Сърбия, Македония, Русия и Турция към които страни има значителен и много значителен трафичен интерес, а цените за терминиране на международен трафик в мрежите на техните оператори варират между 10 и 25 евро цента.

Отчитайки сравнително балансирания входящ и изходящ международен трафик на Теленор, съответно около █% към и около █% от страни с наложени регулации за терминиране в техните мрежи, става очевидно влиянието на нетърговските цени, използвани от някои оператори извън ЕС. Докато приходите от входящ трафик следват профила на трафичното разпределение, то над █% от стойността, заплащана от Теленор за обслужването на изходящия му трафик е насочено към 6-8 страни с изключително високи цени за терминиране.

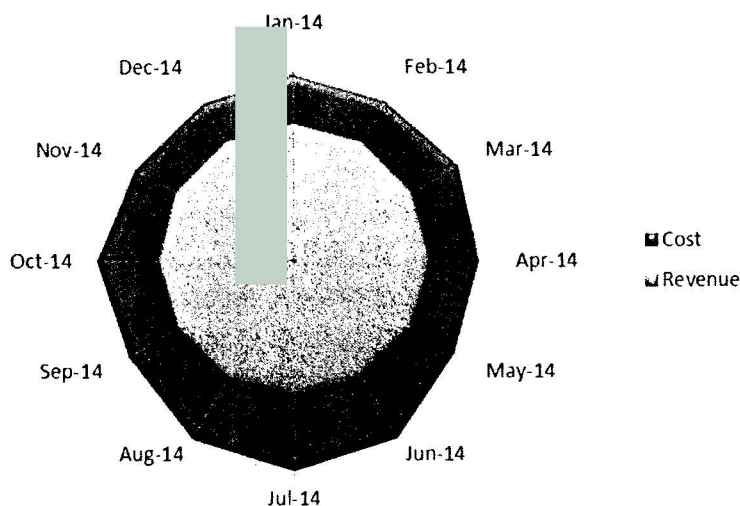

Особено значим е случаят с изходящия трафик към Русия. Процентът на трафика, генериран към тази страна в рамките на годината варира от █ до █% в зависимост от сезонността. В същото време, разходите за обслужването на този трафик представляват между █% и █% от общите месечни задължения на Теленор за разплащане на международния му изходящ трафик.

Отчитайки трафичния интерес към различните групи страни и цените, заплащани за международния трафик към и от тези страни се налагат следните изводи:

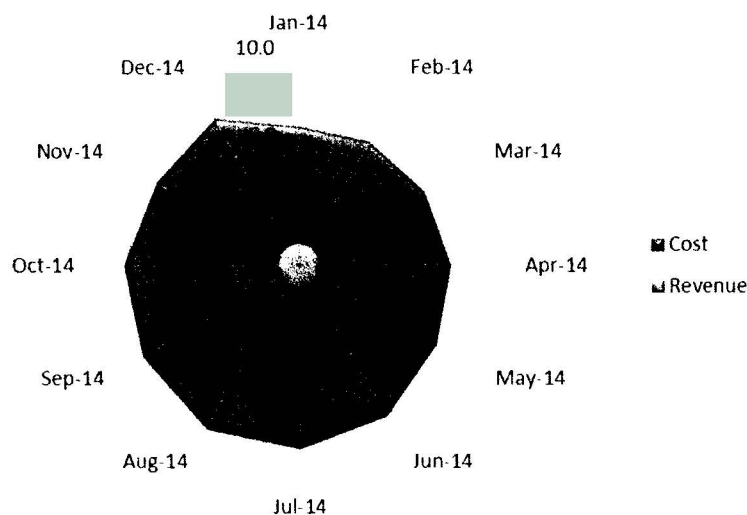
1. Сравнително балансирано към покупателната способност в страната салдо по трафика със страните от ЕС и такива с подобна регулация, които представляват преобладаващата част от входящия и изходящ международен трафик от и към мрежата на Теленор (с изключенията, цитирани по-горе).

2014 EU/EEA/N.America Cashflow, BGN

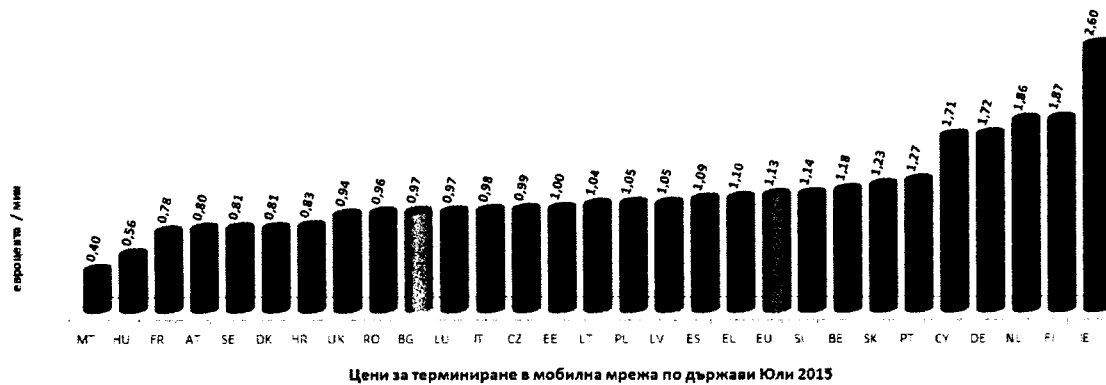

2. Драстичен дисбаланс в паричните потоци за заплащане на входящия и изходящия международен трафик към страни, в които не действат регулации, подобни на тези в ЕС. Докато за по-далечни и екзотични дестинации с малък трафичен интерес, този дисбаланс може да бъде донякъде приет, то за дестинации с голям потребителски интерес в България настоящата регулация на единни цени за терминиране на международен трафик означава директно субсидиране от страна на българските потребители и оператори на чужди телекомуникационни компании и ефективен износ на национален продукт. Не можем да приемем това като модел за устойчиво развитие на пазара на електронни съобщителни услуги, особено в ситуация, в която имам толкова голямо свиване на неговия обем.

2014 Non-Regulated Countries Cashflow, BGN

Прилагаме и сравнителна графика за цените за терминиране в мобилни мрежи в страните от ЕС. От графиката се вижда, че България е с една от най-ниските цени на терминиране в мобилни мрежи.

Източник: по данни от Cullen International

В светлината на тези изводи, Теленор счита, че в анализа на мобилния пазар КРС следва да обърне особено внимание на приложимостта на единните цени на термиране в националните мрежи, независимо от произхода на трафика и да модифицира задълженията към националните оператори с отчитане прилагането на европейските регулации и подобни на тях от насрещните оператори, партньори на българските телекоми в обмена на международен трафик.

2. В подкрепа на нашето предложение, бихме искали да посочим и практиките в други страни-членки на ЕС през последните няколко години. Очевидно отчитайки аргументи, подобни на изложените по-горе, телеком регулаторите на 9 страни-членки на Съюза вече промениха регулаторната си политика по отношение на изискванията за унифицирани цени на национално термиране на международен трафик. Все повече страни – членки на ЕС прилагат диференцирано тарифиране на цените за термиране на международен трафик в и извън Европейската Икономическа Зона (ЕИЗ, Общ пазар).

Решенията на Регулаторите от тези страни са обосновани с една много важна и основателна причина – защита на икономическите интереси на операторите, както и защита интересите на крайните потребители, сравнени с конкурентите и потребителите извън Общия пазар.

За да подкрепим казаното дотук, представяме на Комисията сравнителен анализ на решенията на Регулаторите в последния, трети кръг анализи на този пазар, както и причините, поради които са взети решения, одобрени от ЕК, с което се е постигнало реално разграничение на пазар на термиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи в ЕС/ЕИЗ и пазар на термиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи извън ЕС/ЕИЗ.

1. Чехия (решение от юни 2014)³

Чешкият регулатор установява висока асиметрия между цените за термиране в ЕИЗ (определена по метода LRIC) и тези в останалите страни. Резултатът от тази асиметрия е, че европейските оператори са подложени на икономически натиск, поради географското приложимостта на Европейската регулаторна рамка, вследствие на което ценовата регулация за термиране на трафика, входящ от страни извън ЕС/ЕИЗ, следва да се намали. Поради тази причина, чешкият регулатор взема решение да изключи от ценовата регулация термирането на трафик от страните извън ЕС/ЕИЗ и да разреши на чешките оператори да определят в търговски преговори цените за термиране с тези страни. Цените на едро за термиране на трафик извън ЕС/ЕИЗ покриват по-големи разходи от тези, които са установени по метода риге

³ Приложение 1 – Решение на ЕК 20.06.2014/ C(2014) 4304 и Пазарен анализ на СТУ

LRIC и по този начин чешките потребители заплащат по-високи цени на дребно дори за услугите, предоставяни на национално ниво.

2. Германия – различното третиране е позволено при определени условия⁴

Обсъжданията по въпроса за диференцираното третиране на трафика започват още през август 2012г., когато турските оператори увеличават цените за терминиране на трафик за входящи международни повиквания, който е значителен за германските оператори (около 3-5% от населението има турско гражданство или турско потекло).

BNetzA в крайна сметка разрешава различно третиране на трафика, само спрямо определени страни, в които самите германски оператори са дискриминирани - *Турция, Сърбия, Русия, Мароко, Украйна*. Немските оператори имат право да заложат в Типовите си предложения условие да приемат трафик от страните от този списък само по регулирани (разходоориентиран) цени. Ако това условие не се изпълнява, немските оператори имат право да откажат да приемат трафик от тези страни в точките на взаимно свързване в Германия. По този начин трафикът се пренасоча към други страни и става обект на нерегулирани (търговски) условия и цени.

BNetzA приканва операторите да се допитват до регулатора преди да установят такива правила, като същият преценява дали мярката е пропорционална на германските международни отношения и икономическата политика.

E-Plus е първият оператор, който започва да прилага тези условия на практика - не приема входящ трафик от *Хърватска, Мароко, Русия, Сърбия, Турция и Украйна*, ако операторите от тези страни имат по-високи от националните си цени за терминиране за входящия от E-Plus трафик. В този случай, трафикът се пренасочва към транзитен оператор извън Германия (например – iBasis, който също е в KPN Group) и се таксува на значително по-висока цена от приложимата в Германия.

3. Франция (решение от 15 декември 2014)⁵

Френският регулатор ARCEP приема, че задължението за разходоориентираност на цените за терминиране може да се прилага само доколкото френските оператори реализират печалба от реципрочни тарифи ("*équivalence tarifaire*"). В противен случай френските оператори могат да определят такива тарифи, каквито определят третите страни (извън ЕС/ЕИЗ).

Секторният регулатор се позовава на становище на конкурентното ведомство (*L'Autorité de la concurrence*), което призовава да се изследва законите възможности за осигуряване на Европейските оператори възможност да извличат икономическа полза от балансиран и равноправни конкурентни условия спрямо своите не-европейски контрагенти, "*така че Европейските оператори да могат да преговарят с не-европейските си контрагенти за реципрочни условия*".

Както е посочено в анализа, липсата на регулация на цените за терминиране в страните извън ЕС/ЕИЗ, както и липсата на метод на определяне на разходите, какъвто е в ЕС, води до по-високи цени за националните (европейските) оператори, поради което Регулаторът приема, че трафикът, входящ от страни извън ЕС, може да се тарифира на по-високи цени от разходоориентираните (регулираните).

4. Унгария (решение на Регулатора от 18-ти март 2015)⁶

Ценовият контрол върху цените за терминиране се налага само върху цените за терминиране на разговори в рамките на Общия пазар, като изчислението на тарифата става по метода BU-LRIC. Унгарският регулатор NMHH разрешава диференциация на цените за терминиране поради факта, че операторите в страните извън Общия пазар не са субект на

⁴ Приложение 2 - данни от Cullen international

⁵ Приложение 3 – Пазарен анализ на ARCEP (стр. 50 - 51)

⁶ Приложение 4 - решение на ЕК от 5.3.2015/C(2015)1591

същото задължение разходоориентираност, и обикновено са с по-високи тарифи от тези в Унгария.

По-високите цени за терминиране извън Общия пазар не са основани на по-високи разходи, поради което *НМНН* счита, че различният подход за определяне на цените по метода BU-LRIC и за страните извън Общия пазар не нарушава чл. 8.2 от Рамковата Директива. Напротив, в случай, че се позволи на унгарските оператори да определят по-високи цени за терминиране, това ще им помогне да получат по-силна позиция за преговаряне с операторите извън ЕС/ЕИЗ, като по този начин те ще засилят своята конкурентоспособност. Ето защо регулаторът приема, че цените за терминиране, определени на един и същи принцип (разходоориентираност), заплащани от Теленор Унгария за трафика му към страните от Общия пазар и към тези извън него, не е пропорционална и обоснована мярка.

Европейската Комисия приема предложението на унгарския регулатор за различно третиране цените за терминиране на разговори в и извън Общия пазар.

5. Италия (решение от март 2015)⁷

AGCOM предлага да не се прилагат *ценови прагове* за трафик, генериран извън ЕИЗ. Според регулатора равното третиране на двата вида трафик води до загуби за италианските оператори, поради: 1). дисбаланс в трафика между Италия и операторите извън ЕИЗ (по-голям обем изходящ трафик); 2). голям дисбаланс в MTRs – значително по-високи средни цени на терминиране извън ЕИЗ.

През 2014 средната цена извън ЕС е била 9 € цента/минута, докато оператори от поне 8 държави са прилагали средна цена за терминиране от 20 € цента/минута. Тази висока цена не е в резултат на по-високи разходи, а по-скоро е поради липсата на регулация в тези страни и липсата на задължения за операторите извън ЕС за разходоориентираност и не-дискриминация.

От комбинацията на тези два фактора е налице и резултатът – италианските оператори заплащат за терминиране много повече, отколкото получават извън ЕС/ЕИЗ (особено от *Тунис, Сенегал и Пакистан*).

В допълнение, италианските крайни потребители заплащат по-високи цени, когато се свързват с държави извън ЕС, а потребителите извън ЕС са привилегировани да заплащат по-малко.

Поради това, AGCOM установява, че въпреки, че гласовите повиквания извън ЕС са включени в пазара на терминиране в мобилни мрежи, налагането на ценови контрол за този трафик не е пропорционална мярка и не следва да се прилага, с което няма да се наруши принципа за не-дискриминация по чл. 8.2 от Рамковата Директива.

6. Норвегия (решение от януари 2015)⁸

Норвежкият регулатор *Nkom* също ограничава ценовия контрол върху цените за терминиране в мобилни мрежи на територията на Общия пазар. Норвежките оператори заплащат значително по-високи цени за терминиране, отколкото получават от контрагентите си извън тези страни, като по този начин се получава асиметрия в цените в полза на последните. Тъй като на мобилните оператори извън ЕИЗ не са с наложени ценови ограничения върху цените за терминиране, се получава значително по-висока цена за терминиране, която норвежките оператори заплащат, отколкото тази, която получават от контрагентите си извън ЕИЗ.

Това се изразява в съществена асиметрия в ущърб на норвежките оператори. Това може да означава и че норвежките крайни потребители ще трябва да заплащат значително повече за обаждания извън ЕИЗ, отколкото крайните потребители извън ЕИЗ за еквивалентни обаждания към Норвегия.

⁷ Приложение 5 – Нотификация до ЕК и решение на ЕК 30.7.2015 - C(2015) 5524

⁸ Приложение ..6 – Решение на Nkom, нотифицирано до ЕК, т. 207 - 214

Нком приема, че никоя от разпоредбите на Европейската рамка за електронни съобщения няма да бъде нарушена чрез ограничаване на обхвата на ценовите прагове в рамките на ЕС. Намаляването на регулацията за цените извън ЕС/ЕИЗ не би довела до рискове за покачване на цените в ущърб на потребителите.

7. Словения (решение от 29 юли 2014)

Словенският регулатор *AKOS* определя равното третиране като задължение на SMP операторите да прилагат еднакви условия спрямо всички оператори в Общия пазар, без значение вида на мрежата – фиксирана, мобилна или транзитна (вкл. международен трафик, без значение на произхода на трафика), като по този начин от задължението автоматично се изключват операторите извън ЕС/ЕИЗ. Така се позволява на SMP операторите на пазара на терминиране да прилагат различни условия и тарифи спрямо тях.

AKOS приема, че подобно стесняване на задължението за равно третиране няма да има негативен ефект върху конкуренцията, инвестициите и потребителите в Общия пазар, а напротив, ще засили конкурентни пазарни условия на международния транзитен пазар. В случаите, когато един оператор приложи висока цена за терминиране спрямо директно свързан не-европейски оператор, последният може да използва по-силната си позиция на преговаряне, за да използва транзитна мрежа и отново да достигне до крайните потребители в ЕС/ЕИЗ. Затова *AKOS* подчертава, че пазарната сила на не-европейските оператори е достатъчна, за да избегнат високите цени, които Словенските оператори биха наложили.

Европейската Комисия⁹ призовава *AKOS* да установи окончателната мярка, която счита за пропорционална, която да включва терминирането на целия трафик, директно или индиректно от ЕС/ЕИЗ.

Подобен подход е одобрен от ЕК и по отношение на терминирането на трафик във фиксирани мрежи, а именно – терминирането на трафика е независимо от произхода в рамките на Общия пазар.¹⁰

8. Гърция – мълчаливо съгласие на регулатора

Последната получена от нас информация постъпи от WIND – Гърция и Cosmote - Гърция¹¹. Бяхме информирани, че от средата на м. юни 2015г. нашите партньори ще прилагат различни цени за терминиране в зависимост от *A-номера* на викация абонат. На наше запитване за правното основание за новия режим на разплащане, бяхме уведомени, че то се прилага на базата на мълчаливо съгласие на гръцкия регулатор.

9. Хърватска (решение на Регулатора от 30-ти март 2015)¹²

Хърватският регулатор *НАКОМ* също предлага да се прави диференциация в регулацията на цените за разговори, генерирани от Европейската Икономическа Зона и извън нея.

Още през юни 2013 *НАКОМ* изключва от обхвата на регулираните цени международните разговори, които се терминират в мрежата на хърватските оператори директно от страни извън ЕИЗ. На практика това е довело до голям обем от международен трафик, който преминава през ЕИЗ оператори (чиито цени са регулирани).

НАКОМ стига до заключението, че хърватските мобилни оператори и крайни потребители са поставени в неравностойно положение по отношение на своите контрагенти извън ЕИЗ, тъй като заплащат значително по-високи цени за терминиране за международен трафик, докато операторите извън Общия пазар продължават да се възползват от регулираните цени за терминиране чрез пренасочване на трафика към хърватските мрежи през оператори в страни от Общия пазар.

⁹ Приложение 7 – Решение на ЕК 20.6.2014 - C(2014) 4305

¹⁰ Приложение 8 - решение на ЕК от 30.07.2014/C(2014)5549

¹¹ Приложение 9 Уведомления от операторите от 12.05.2015 и 27.05.2015

¹² Приложение 10 - решение на ЕК от 10.03.2015/C(2015)1703 и Нотификация до ЕК

Поради това **НАКОМ** предлага нов регулаторен подход, при който разговорите следва да бъдат разпознавани чрез CLI („А номер“), което би позволило на мобилните оператори да идентифицират държавата, от която произлиза номерът. Терминирането на трафик от „А номера“ от страните в Общия пазар да бъде по регулирани цени, докато терминирането на останалите „А номера“ да бъде обект на търговски преговори между хърватските оператори и техните международни контрагенти. По този начин ще се намали съществуващата неравнопоставеност между цените за терминиране, заплащани от хърватските оператори и крайните клиенти при двата вида трафик.

Според хърватския регулатор, хърватските мобилни оператори трябва да въведат системи, които да им позволяват да идентифицират линията на викация (CLI), дори викащата страна да я е скрила. Отбелязва се, че идентификацията няма да е възможна единствено в случаите, когато транзитния оператор реши да не прехвърли или сгреша „А номера“. **НАКОМ** предлага в тези ситуации викация да бъде таксуван по търговски договорени цени за терминиране (да се считат с произход извън ЕИЗ).

Регулаторът установява, че тези случаи в Хърватска са не повече от 1% от международните повиквания (общо за трафика от и извън ЕИЗ).

Подобен подход е предложен от НАКОМ и в новия анализ на пазара на терминиране на гласови телефонни услуги на едро и за фиксирани мрежи, за който ЕК е в приела през март 2015.¹³

10. ОЕРЕС (BEREC)

Европейският телеком регулатор следи за хармонизираното прилагане на Европейската регулаторна рамка за електронни съобщения, като проследява регулацията на пазара на терминиране на мобилни гласови услуги в различните европейски страни. ОЕРЕС все още не е изпозвала със специални препоръки в тази насока, но е подчертавала нееднократно, че са налице възможности за избягване на дисбалансите. *Една от възможностите е да се включи в определянето на пазара „пазар на генериран трафик извън страните от ЕС/ЕИЗ и генериран в ЕС/ЕИЗ“, като на този пазар не се налагат регулаторни ценови ограничения.*¹⁴

Не на последно място, следва да се отбележи и **технологичната възможност да се проследява произхода на трафика (А-номера)**, за да се установява какви цени за терминиране да бъдат приложени спрямо него. Както е видно от практиката в Хърватска, е възможна и желателна идентификацията на линията на викация (CLI), дори викащата страна (крайния клиент) да я е скрила. Идентификацията не би била възможна единствено в случаите, когато транзитния оператор реши да не прехвърли или сгреша „А номера“. В този случай, практиката на останалите европейски страни е, трафикът да се счита за генериран **извън ЕС/ЕИЗ** и спрямо него да се прилагат цени, уговорени на търговски начала.

По-конкретно, КРС би следвало да се обърне внимание в посока на това да кредитира и отрази предоставените му различни данни от операторите, и да определи различно регулаторно третиране спрямо трафика за всеки един от тях.

В случая на Теленор, „проблемните“ дестинации са **Сърбия, Македония, Русия и Турция**, към които има много значителен трафичен интерес, а цените за терминиране на международен трафик в мрежите на техните оператори са несъразмерно високи. От трафика от операторите в тези държави Теленор България губи годишно около [REDACTED] милиона лева, а общо от всички държави извън ЕС/ЕИЗ – около [REDACTED] милиона лева. Тези загуби, както са установили разгледаните по-горе европейски регулатори, пречат на Теленор България да притежава по-силна позиция за преговаряне с операторите извън ЕС/ЕИЗ, като по този начин засили своята конкурентоспособност заедно с останалите европейски оператори в рамките на Общия Европейски пазар.

Следва да обърнем по-специално внимание на трафика с неизвестен произход и трафика с грешен произход. На първо място следва да се обърне внимание, че от технологична

¹³ Приложение 11 - решение на ЕК от 24.03.2015/C(2015)2156

¹⁴ BEREC case 1206565 / 13 January 2015 – Decisions in the markets for voice call termination on mobile networks

гледна точка установяването на произхода на трафик без CLI е невъзможно. Технологично е възможно единствено установяване на трафика с грешен произход (wrong CLI).

Видно от приложената справка¹⁵, трафикът в Теленор без идентификация линията на викация е под █%, поради което е възможно да се премахне регулацията от цените за терминиране на този вид трафик.

1. От общия процент на входящите повиквания без CLI, както и разпределението им по оператор е видна низходяща тенденция.

2. Във втората графика е видно общия процент на повикванията без CLI спрямо всички входящи международни повиквания. Видима е стабилната тенденция на намаляване на броя на терминирани повиквания без CLI (както процентно, така и номинално).

3. На третата графика е видна взаимовръзката между обема на входящия трафик и процента на терминирани повиквания без CLI.

Както е видно от всички изложени дотук практики, Европа започва да прилага регулаторни мерки, целящи хармонизация на Общия пазар и засилване на икономическата сила на европейските оператори за сметка на тези извън ЕС/ЕИЗ. На фона на това засилващо се обединяване и хармонизация, е необходимо своевременно присъединяване на България към тези изменения, за да се постигне по-голям икономически растеж както на икономическите субекти, така и на крайните потребители.

В извършените анализи ясно прозира желанието и възможността за държавите – членки да се увеличи конкурентоспособността на Европа като Общ пазар, а не да се поставят бариери вътре между 28те национални пазара, тъй като това води до общо намаляване на икономическата стабилност на всяко ниво – общоевропейско, национално, секторно и потребителско..

Ето защо считаме, че различното третиране на цените за терминиране според произхода на трафика следва да се приеме в пазарния анализ на КРС, тъй като на този пазар в България се наблюдават и трите ясни и конкретни причини за това:

1. **Налице е липса на задължение за прилагане на разходоориентирани цени** за терминиране за телекомуникационните оператори извън ЕС/ЕИЗ, определени въз основа на препоръчваните от ЕК pure BULRIC модели.

2. **Налице са по-високи и асиметрични цени за терминиране**, прилагани от телекомуникационните оператори извън ЕС/ЕИЗ, които не винаги произтичат от по-високите разходи за предоставяне на услугата.

3. **Налице са сериозни предпоставки за по-високи цени на международни разговори на пазара на дребно**, заплащани от потребителите на държавите-членки за повиквания извън ЕС/ЕИЗ в сравнение с цените на дребно, заплащани от потребителите от държави извън ЕС/ЕИЗ за повиквания в рамките ЕС/ЕИЗ.

В последния случай, следва да се отбележи, че в нито една от горепосочените практики не е установено категоричен резултат за реално разминаване между цените на дребно в и извън ЕС/ЕИЗ, но във всеки от анализите се изтъква, че по-високите цени на пазара на едро водят до повишаване на цените за потребителите на свързания пазар на дребно – национален или европейски, за да могат операторите да компенсират високите цени за терминиране на операторите извън ЕС/ЕИЗ.

Последното е категоричен довод за това, че регулацията на цените за не-европейски трафик се отразява негативно както на операторите, така и на крайните потребители.

VI. Оценка на ефекта от задълженията

¹⁵ Приложение 12 - справка за трафика без CLI.

В анализа прави оценка на въздействието на задълженията, които налага като твърди, че обосновката е, както в качествено, така и в количествено отношение. На първо място, бихме искали да отбележим, че оценката е направена за в бъдеще, без такъв да е наличен за изминалия период. Този подход доказва непоследователност в действията на КРС и липса на обосноваване за тяхното извършване.

На следващо място, направената оценка от страна на регулатора е направена въз основа на неясни и неправилни изводи, които използват данни с неизвестен произход. Фигура 21 от т.6.2. от анализа не цитира конкретни стойности, а единствено изразява някаква теория. Бихме искали да се представят доказателства за направените изводи, а не да бъде показан модел без никаква практическа обосноваване.

КРС също така обсъжда "waterbed" ефекта. В оценката си регулаторът посочва, че операторите пренасят 75% от загубите на производствен излишък с цел да се запазят приходите постоянни. Не бихме могли да приемем такова твърдение за вярно, тъй като по никакъв начин не е обосновано използването на този процент. В окончателния вариант на анализа следва този пропуск да бъде поправен, за да има яснота по отношение на заложените критерии, по които се оценява въздействието на задълженията.

На последно място, в таблици 14 и 15 от т.6.4. са посочени суми, за които не е налично никакво обяснение как са образувани. Не става ясно методът, по който са получени сумите, както и изходните стойности и критериите за тяхното използване.

За да се гарантира принципът на прозрачност е необходимо гореописаните пропуски да бъдат отстранени и да бъде предоставена информация за основата, на която КРС прави своите изводи. В противен случай, написаното ще бъде незаконосъобразно, нарушавайки законоустановените принципи на прозрачност, пропорционалност и последователност.

V. Заключение

Във връзка с гореизложеното бихме желали да обобщим позицията си и да предложим и помолим КРС да преразгледа и преработи проекто-анализа по следния начин:

1. Да бъде преразгледано задължението ни за еднакво третиране на трафик, независимо от произхода, като се направи разграничение между трафикът, който идва от страни в ЕС/ЕИЗ, за който ще се прилагат установените с анализа цени, и трафик, който идва от страни извън ЕС/ЕИЗ, за който да се прилагат търговски договорени цени.
2. Да се направи оценка на всяко наложено до този момент специфично задължение, която да обоснове прилагането, продължаването или отпадането му.
3. Да се направи анализ на новонавлизащите на пазара на мобилни услуги предприятия „Макс Телеком“ ООД и „Булсатком“ ЕАД.

Оставаме на Ваше разположение за допълнителни обсъждания и въпроси.

С уважение,

Ангелина Якова
Пълномощник на Изпълнителния директор на
„Теленор България“ ЕАД

EUROPEAN COMMISSION

Brussels, 20.6.2014
C(2014) 4304 final
Český telekomunikační úřad (ČTÚ)
Sokolovská 219
P. O. Box 02
CZ 22502 Praha 025
Czech Republic
For the attention of:
Mr Jaromír Novák
Chairman of the Council
Fax: +420 224 004 811

Dear Mr Novák,

Subject: Commission Decision concerning Case CZ/2014/1609: Wholesale market for voice call termination on individual mobile networks in the Czech Republic - remedies

Article 7(3) of Directive 2002/21/EC: No comments¹

I. PROCEDURE

On 21 May 2014, the Commission registered a notification from the Czech national regulatory authority, *Český telekomunikační úřad (ČTÚ)*,² concerning the wholesale market for voice call termination on individual mobile networks³ in the Czech Republic.

The national consultations⁴ ran from 17 February 2014 to 18 March 2014 and from 20 February 2014 to 20 March 2014.

On 28 May 2014 a request for information (RFI)⁵ was sent to ČTÚ and a response was received on 2 June 2014.

¹ Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Framework Directive), OJ L 108, 24.4.2002, p. 33, as amended by Directive 2009/140/EC, OJ L 337, 18.12.2009, p. 37, and Regulation (EC) No 544/2009, OJ L 167, 29.6.2009, p. 12.

² Under Article 7 of the Framework Directive.

³ Corresponding to market 7 in Commission Recommendation 2007/879/EC of 17 December 2007 on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to *ex ante* regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Recommendation on Relevant Markets), OJ L 344, 28.12.2007, p. 65.

⁴ In accordance with Article 6 of the Framework Directive.

⁵ In accordance with Article 5(2) of the Framework Directive.

II. DESCRIPTION OF THE DRAFT MEASURE

II.1. Background

In its second review⁶ of the markets for wholesale voice call termination on individual mobile networks, ČTÚ designated four mobile network operators (MNOs) as having SMP in their respective mobile networks. A full set of remedies was imposed on the three larger operators, namely on T-Mobile Czech Republic a.s. (T-Mobile), Vodafone Czech Republic a.s. (Vodafone), and Telefónica O2. Moreover the fourth operator, MobilKom a.s. (now Air Telekom a.s., Air Telekom), which entered the market in 2008, was only subject to obligations of transparency and non-discrimination. In its comments, the Commission invited ČTÚ, among other, to impose a price control obligation and an effective access obligation on Air Telekom.

The third review of the market was notified to and assessed by the Commission in August 2013. ČTÚ did not intend to impose an access obligation on Air Telekom.⁷ Following a discussion with the Commissions services, ČTÚ withdrew its notified draft measure. Therefore, the third review⁸ was ultimately notified to and assessed by the Commission in November 2013. ČTÚ imposed the full set of obligations on Telefónica O2, T-Mobile and Vodafone. As regards Air Telekom, ČTÚ limited the obligations to access to specific network elements and associated facilities, transparency, non-discrimination, and price regulation. The Commission had no comments.

II.2. Regulatory remedies

ČTÚ notified two draft measures: one imposing a detailed set of remedies and the other providing details of the price control obligation.

As outlined in its previously notified measure (CZ/2013/1531), ČTÚ proposes to impose the following obligations on all four SMP operators: (i) access to specific network elements and associated facilities; (ii) non-discrimination; (iii) transparency; and (iv) price control. ČTÚ furthermore intends to impose an obligation of accounting separation only on Telefónica O2, T-Mobile and Vodafone.

With regard to the price control obligation, ČTÚ proposes to introduce a symmetric price control obligation on all SMP operators. The mobile termination rate (MTR) proposed by ČTÚ is 0.27 CZK/min (approximately 0.983 €-cent/min) without VAT. ČTÚ sets a single maximum price, which results from a 'pure' BU-LRIC model on the basis of a NGN topology for all SMP operators. ČTÚ intends to impose the regulated MTRs at the latest from the first day of the third month following the month in which the final decision enters into effect. However, in its answer to RFI ČTÚ explains that the proposed price is identical to the one which has been symmetrically applied by all SMP operators already from 1 July 2013 according to the previously issued price decisions under remedies notified in 2012⁹. ČTÚ explains that the new proposed price decisions will thus bring no material change to the wholesale price level already applied in the market.

In line with the previously notified market analysis, containing also a framework of

⁶ Case CZ/2009/0959.

⁷ Its retail market share amounted to 0.09% in 2012.

⁸ Case CZ/2013/1531.

⁹ Case CZ/2012/1393.

remedies, the price control remedy applies only to those wholesale mobile termination services which are related to calls originated in countries belonging to the European Economic Area (EEA). Nonetheless, ČTÚ clarifies that should an operator find that the differentiation of MTRs *vis-à-vis* non EEA countries imposes an administrative cost which outweighs the benefits in terms of additional revenues, this operator is free to charge a uniform 'pure' BU-LRIC rate *vis-à-vis* all originating operators.

ČTÚ motivates its regulatory approach by a high asymmetry of prices charged by operators active in the Czech Republic compared to those active outside the EEA, which results in the fact that Czech consumers calling outside the EEA are paying high retail prices (reflecting higher MTRs) while consumers from outside the EEA calling Czech numbers would only be subject to lower 'pure' BU-LRIC termination charges. ČTÚ also considers that its regulatory approach is based on the same logic as used to regulate roaming charges within the Union.

ČTÚ considers that the exclusion of the wholesale termination of calls from non-EEA countries from the scope of the price control remedies will provide the Czech operators with a higher degree of negotiating power towards non-EEA operators that might ultimately lead, at least in some cases, to achieving lower termination rates in non-EEA countries and subsequently also to lower retail prices for calls to these countries from the Czech Republic. ČTÚ assumes that most part of the EEA countries do implement 'pure' BU-LRIC wholesale prices for termination services.

ČTÚ is of the view that the competition problem represented by excessive pricing for both groups of incoming calls (i.e. termination of calls from EEA and from non-EEA area), is significantly different. More precisely, ČTÚ is of the view that a competition problem practically does not exist for calls coming from non-EEA countries. In this respect ČTÚ is of the view that if wholesale price regulation was imposed also on the termination of calls coming from non-EEA countries, it would only benefit retail prices of non-EEA operators' calls into the EEA area, but not benefit end-customers located in the Czech Republic.

Therefore ČTÚ believes that none of the objectives of the EU Regulatory Framework is threatened by abstaining from price control of terminating calls from non-EEA countries, but on the contrary that such regulatory approach would increase the negotiating power of the Czech operators, and would remove cross-subsidisation between Czech operators and ultimately their end-users on one hand, and the operators with their end-users from non-EEA countries on the other hand.

ČTÚ is of the opinion that (specifically for calls coming from non-EEA countries) there is currently neither a risk of sustaining prices at an excessively high level nor the risk of price squeeze performed by the Czech operators, to the detriment of end-users, that a price control imposed by the ČTÚ would and should remedy.

ČTÚ claims that it is aware of the work of BEREC's Termination Rates Expert Working Group, which includes also an assessment related to the differences in termination rates between EU and non-EU countries and that ČTÚ expects to take part in this group.

III. NO COMMENTS

The Commission has examined the notification and the additional information provided by ČTÚ and has no comments.¹⁰

¹⁰ In accordance with Article 7(3) of the Framework Directive.

Pursuant to Article 7(7) of the Framework Directive, ČTÚ may adopt the draft measure and, where it does so, shall communicate it to the Commission.

The Commission's position on this particular notification is without prejudice to any position it may take *vis-à-vis* other notified draft measures.

Pursuant to Point 15 of Recommendation 2008/850/EC¹¹ the Commission will publish this document on its website. The Commission does not consider the information contained herein to be confidential. You are invited to inform the Commission¹² within three working days following receipt whether you consider that, in accordance with EU and national rules on business confidentiality, this document contains confidential information which you wish to have deleted prior to such publication.¹³ You should give reasons for any such request.

Yours sincerely,
For the Commission,
Robert Madelin
Director-General

¹¹ Commission Recommendation 2008/850/EC of 15 October 2008 on notifications, time limits and consultations provided for in Article 7 of Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services, OJ L 301, 12.11.2008, p. 23.

¹² Your request should be sent either by email: CNECT-ARTICLE7@ec.europa.eu or by fax: +32 2 298 87 82.

¹³ The Commission may inform the public of the result of its assessment before the end of this three-day period.

THE CTU'S SUMMARY NOTIFICATION FORM
ON

MARKET 7

VOICE CALL TERMINATION ON INDIVIDUAL MOBILE NETWORKS

REMEDIES

SECTION 1 - Market definition

1.1. The affected relevant product/service market.

Not applicable – with reference to case CZ/2013/1531.

Is this market mentioned in the recommendation on relevant markets?

Not applicable – with reference to case CZ/2013/1531.

1.2. The affected relevant geographic market.

Not applicable – with reference to case CZ/2013/1531.

1.3. A brief summary of the opinion of the National Competition Authority.

Not applicable – with reference to case CZ/2013/1531.

1.4. A brief overview of the results of the public consultation.

Not applicable – with reference to case CZ/2013/1531.

1.5. The difference of defined relevant market from market listed in the Recommendation on relevant markets, main reasons and three main criteria.

Not applicable – with reference to case CZ/2013/1531.

SECTION 2 - Designation of undertakings with significant market power

2.1. The name(s) of the undertaking(s) designated as having individually or jointly significant market power.

Not applicable – with reference to case CZ/2013/1531.

The name(s) of the undertaking(s) which is (are) considered to no longer have significant market power.

Not applicable – with reference to case CZ/2013/1531.

2.2. The criteria relied upon for deciding to designate or not an undertaking as having individually or jointly with others significant market power.

Not applicable – with reference to case CZ/2013/1531.

2.3. The name of the main undertakings (competitors) present/active in the relevant market.

Not applicable – with reference to case CZ/2013/1531.

2.4. The market shares of the undertakings mentioned above and the basis of their calculation.

Not applicable – with reference to case CZ/2013/1531.

2.5. The opinion of the National Competition Authority.

Not applicable – with reference to case CZ/2013/1531.

2.6. The results of the public consultation to date on the proposed designation(s) as undertaking(s) having significant market power.

Not applicable – with reference to case CZ/2013/1531.

SECTION 3 - Regulatory obligations

3.1. The legal basis for the obligations to be imposed, maintained, amended or withdrawn

Articles 9 to 13 of Directive 2002/19/EC (Access Directive).

Act No. 127/2005 Coll. on Electronic Communications and Amendment to Certain Acts (hereinafter only "Act") Section 51 paragraph (5).

Remedies imposed on all SMP undertakings.:

Transparency – Article 9 of the Access Directive (Section 82 of the Act)

- *Obligation requiring the operator to publish information related to interconnection of electronic communications networks including the scope and form of reference offer of access and interconnection.*

Non-discrimination – Article 10 of the Access Directive (Section 81 of the Act)

- *Obligation to apply equivalent conditions in equivalent circumstances to other undertakings.*
- *Obligation to provide services and information to other undertakings under the same conditions and of the same quality as it provides for its own services.*

Price control regulation – Article 13 of the Access Directive (Section 56 and Section 57 of the Act)

- *Regulation in form of maximum price cap of CZK 0, 27/min excl. VAT relates to the calls initiated from telephone numbers with EEA countries' codes.*

For the full text of the cost model and its methodology please refer to:

- http://www.ctu.cz/cs/download/oop/oop_04/model_lric_terminace_mobilni_sit_01-2013.zip
- http://www.ctu.cz/cs/download/oop/oop_04/metodika_mobil.pdf

Access to specific network elements and associated facilities – Article 12 of the Access Directive (Section 84 of the Act)

- *Obligation on operator to meet reasonable requests for interconnection of networks or network facilities for the service of call termination.*
- *Obligation on operator to meet reasonable requests for use and access to specific network elements for the service of call termination.*
- *Obligation on operator to meet reasonable requests for use and access to associated facilities for the service of call termination.*

Additional remedies imposed on Telefónica Czech Republic, a.s., T-Mobile Czech Republic a.s. and Vodafone Czech Republic a.s.:

Accounting separation – Article 11 of the Access Directive (Section 86 of the Act)

- *Obligation to keep the separate records of cost and revenues so as to be able to prove (at retail as well as wholesale level) that the unjustified cross-financing is not taking place.*
- *Obligation to have at disposal the documents for verification how the costs and revenues are assigned to individual services.*

Public consultation

During the public consultation on the draft decisions on price regulation, which ran from 20 February 2014 to 20 March 2014, three undertakings raised its concerns – namely: Telefónica Czech Republic, a.s., T-Mobile Czech Republic a.s. and Vodafone Czech Republic a.s.

The comments were mainly focused on the methodology used. Contributors proposed to calculate the level of termination rate on the basis of the LRIC+ methodology, which allows to cover also shared or common costs and therefore better reflects the return on investment related to the provision of this service.

The CTU did not accept this comment as the shared or common costs would be incurred despite the fact that the operator would not provide the service of termination and the allocation of these costs would be necessary under any circumstances. The CTU also takes into account the investment and associated risks undertaken by the entities and allows for the ROI by means of the WACC indicator set in the measure No. OOP/4/03.2006-3 (informal consolidated version after several amendments).

Contributors also requested to explicitly exclude calls originated outside the EEA area and calls which do not have existing A-number code and pointed out that according to the recent practice, there is a risk of modifying (deleting) the A-number in order to evade the higher termination rate possibly applied for calls from the non-EEA area. The CTU accepted this comment and adjusted the wording accordingly.

Full settlement of the comments raised within public consultation is attached to this notification.

Public consultation on the draft decisions on regulatory remedies ran from 17 February 2014 to 18 March 2014. In total two undertakings expressed its comments; namely: Telefónica Czech Republic, a.s. and Vodafone Czech Republic a.s.

The comments aimed at the imposition of the accounting separation obligation only on three SMP undertakings, which the contributors found discriminative and were of the opinion that this obligation should be imposed on all SMP undertakings present in the market, i.e. which provide the service of termination.

The CTU argues that the obligation is imposed on the basis of approved market analysis and is fully in compliance with the proportionality principle. Imposition of this obligation on Air Telecom a.s. would constitute an excessive administrative burden due to its relatively small market share and thus low potential to negatively affect the competition environment.

Full settlement of the comments raised within public consultation is attached to this notification.

Consultation with NCA

NCA in its letter of 15 May 2014 expressed its concerns about non-imposition of the accounting separation obligation also on Air Telecom, a.s.

The opinion of the NCA is attached to this notification.

3.2. The reasons for which the imposition, maintenance or amendment of obligations on undertakings is considered proportional and justified.

The CTU aims to ensure that the obligations imposed are based on the nature of problem identified, proportionate and justified in light of the policy objectives laid down in article 8 of the Framework Directive 2002/21/EC.

CTU has therefore concluded, giving due consideration to position of the SMP undertakings and on the basis of competition problems identified, that it is necessary to impose differentiated obligations as listed under point 4.3 of the market analysis.

CTU re-assessed the potential threat of access refusal in light of the Commission's serious doubts expressed during the conference call under case CZ/2013/1502 and hereby proposes to impose the

obligation of access to specific network elements and associated facilities on all operators designated as having SMP on the relevant market under question.

In order to prevent the application of excessively high prices and to address the competition problems identified – the CTU proposes (in contrary to the previous round of the market analysis registered under case CZ/2009/0959) to impose symmetric price control obligation on all SMP operators.

The CTU also followed the comments raised within the public consultation, in which the contributor pointed out that termination rates in the non-EEA countries were considerably higher compared to reciprocal regulated termination rates applied by the EU operators.

According to the contributor's comment, the EU operators are exposed to the pressure due to the limited geographical applicability of the European regulatory framework. Contributor requested the CTU to examine the termination rates applied beyond the European Economic Area (EEA) and mitigate the proposed price regulation for the termination of the calls from the non-EEA countries.

The CTU after careful evaluation of the relevant data available has decided to make appropriate adjustments in the draft measure relating to price control and decided to exclude the countries outside the EEA from the price regulation of the termination services.

Determination of the exact termination rate Czech operators and non-EEA entities will be subject to the commercial negotiations.

The considerable asymmetry between termination rates in the Czech Republic and countries outside the EEA is reflected in higher retail prices paid by Czech consumers. The wholesale price for termination in the countries outside the EEA covers mostly more costs than those which are set with the pure LRIC methodology.

In this respect, the CTU takes all reasonable measures in order to ensure that the objectives enshrined in the article 8.2 Framework Directive are met and to guarantee that the users derive maximum benefits in terms of choice, price and quality.

Obligation of accounting separation is imposed only on three mobile network operators as the data provided are to be used for the pure BU-LRIC model calculation and to prevent the risk of possible cross-subsidization. CTU considers imposition of this obligation on Air Telecom, a.s. as an excessive burden due to its relatively small market share and thus low potential to negatively affect the competition environment.

CTU will continue to assess the level of competition on the relevant market under consideration and will re-evaluate its approach if needed.

3.3. The proposed remedies are different from those set out in Articles 9 to 13 of Directive 2002/19/EC (Access Directive), indication of "exceptional circumstances" within the meaning of Article 8(3).

Not applicable.

MTR discrimination for calls from certain countries

German mobile network operators (MNOs) and BNetzA are trying to find a response to price discrimination faced by German MNOs in certain countries outside the European Economic Area (EEA).

The discussion started in August 2012 when Turkish MNOs increased mobile termination rates (MTRs) for incoming international calls.

Calls to Turkey are an important market for German operators. About 3–5% of Germany's population have Turkish citizenship or Turkish ancestors.

BNetzA approach: discrimination could be allowed if necessary

On August 22, 2012 BNetzA adopted preliminary regulatory obligations in its pending third round market analysis of the wholesale market for call termination on individual mobile networks (market 6/2007) (E-Plus, Telefónica, Telekom, Vodafone).

The legally binding part of the decisions imposes the general principle of non-discrimination as foreseen in BNetzA's draft decisions.

This document was downloaded by Velcheva Mila for internal use only

Page 4 of 5

However, in the non-binding part of the decision (argumentation) BNetzA explained a possible exception.

According to BNetzA, German MNOs can address discrimination which they might face in other EEA countries by referring the cases to the regulators in those countries.

Outside the EEA, German MNOs may not have this possibility and the sole remedy seems to be to exercise countervailing buyer power by discriminating incoming international calls from such countries.

German MNOs would have preferred to simply increase the MTRs for such traffic, but BNetzA proposed a different solution:

German MNOs could establish in their reference offers that they only accept incoming traffic from a certain list of non-EEA countries under the condition that the German MNO has to pay the normal national termination rate for calls sent to that country.

If this condition is not fulfilled, the German MNO could refuse to receive calls from that country at the German points of interconnection. Calls would have to be handed over in other countries, under non-regulated conditions and prices.

BNetzA invited the MNOs to contact the regulator before establishing such rules. MNOs will have to add a list of countries concerned to their reference offers and BNetzA will examine whether the measure would interfere with Germany's international obligations or international economic policy.

E-Plus starts to implement it in practice

E-Plus is the first German MNO which tries to implement this in practice. The other operators might follow in due course.

E-Plus intends to amend its reference offer and BNetzA consulted on those changes until January 29, 2013.

Under the proposed amendments, E-Plus will no longer accept incoming calls from Croatia, Morocco, Russia, Serbia, Turkey and Ukraine, as long as operators in those countries charge higher rates for terminating calls from E-Plus than they charge for national termination.

BNetzA has not yet decided on the amendments, but E-Plus has already informed interconnection partners that it intends to implement the new rules from February 15, 2013.

After that date, E-Plus would refuse incoming traffic from the listed countries and transit operators would have to hand over traffic outside Germany, for example to iBasis (which is also in the KPN Group). iBasis will charge a significantly higher rate than the 1.85 €cents/min currently applying in Germany.

Décision n° 2014-1485

**de l'Autorité de régulation des communications électroniques et des postes
en date du 9 décembre 2014 portant sur la détermination des marchés pertinents relatifs
à la terminaison d'appel vocal sur les réseaux fixes en France et à la terminaison d'appel
vocal sur les réseaux mobiles en France, la désignation d'opérateurs exerçant une
influence significative sur ces marchés et les obligations imposées à ce titre pour la
période 2014-2017**

L'Autorité de régulation des communications électroniques et des postes,

Vu la directive 2002/21/CE modifiée du Parlement européen et du Conseil du 7 mars 2002 relative à un cadre réglementaire commun pour les réseaux et services de communications électroniques (directive « *cadre* »),

Vu la directive 2002/19/CE modifiée du Parlement européen et du Conseil du 7 mars 2002 relative à l'accès aux réseaux de communications électroniques et aux ressources associées, ainsi qu'à leur interconnexion (directive « *accès* »),

Vu les lignes directrices 2002/C165/03 de la Commission européenne du 11 juillet 2002 sur l'analyse du marché et l'évaluation de la puissance sur le marché en application du cadre réglementaire communautaire pour les réseaux et les services de communications électroniques,

Vu la recommandation 2009/396/CE de la Commission européenne du 7 mai 2009 sur le traitement réglementaire des tarifs de terminaisons d'appels fixe et mobile dans l'Union européenne,

Vu la recommandation 2014/710/UE de la Commission européenne du 9 octobre 2014 concernant les marchés pertinents de produits et de services dans le secteur des communications électroniques susceptibles d'être soumis à une réglementation ex ante conformément à la directive 2002/21/CE du Parlement européen et du Conseil relative à un cadre réglementaire commun pour les réseaux et services de communications électroniques (recommandation « *marchés pertinents* »),

Vu le code des postes et des communications électroniques (CPCE) et notamment ses articles L.32-1, L. 36-7, L. 37-1, L. 37-2, L. 37-3, L. 38 et D. 301 à D. 315,

Vu l'arrêté du 12 mars 1998 autorisant la société France Télécom (devenue « *Orange* »), société anonyme, immatriculée au registre du commerce et des sociétés de Paris sous le numéro 380 129 866, et dont le siège social est situé au 6, Place d'Alleray, 75505 Paris cedex 15, à établir et exploiter un réseau de téléphonie ouvert au public et à fournir le service téléphonique au public,

Vu l'arrêté du 21 juin 2000 autorisant la société SAS SPM Telecom à établir et exploiter un réseau de télécommunications ouvert au public et à fournir le service téléphonique au public,

Vu l'arrêté du 18 juillet 2001 autorisant la société Orange France à établir et exploiter un réseau radioélectrique de troisième génération ouvert au public et à fournir le service téléphonique au public,

Dans ses avis n° 13-A-15 et n° 13-A-16, l'Autorité de la concurrence appelle à une harmonisation renforcée des approches réglementaires en Europe et considère que les « *démarches entreprises par l'Organe des Régulateurs Européens des Communications Électroniques (ORECE) d'une part, et la Commission, d'autre part, pour s'assurer d'une application harmonisée de sa recommandation sur les terminaisons d'appel vocal sont essentielles* ».

L'Autorité reste attentive à l'objectif de tarifs similaires à ceux pratiqués par les opérateurs situés dans les pays tiers, ce qui passe, au sein de l'Espace Economique Européen, par la poursuite de l'harmonisation des réglementations en Europe, sous le contrôle de la Commission européenne et avec l'appui de l'ORECE⁴⁷ au sein de l'Union européenne, et sous le contrôle de l'Autorité de surveillance de l'Association européenne de libre-échange pour les pays de l'Espace économique européen non membres de l'Union européenne.

b. Cas des échanges de trafic avec les opérateurs actifs dans les pays extérieurs à l'Espace économique européen

Les tarifs de terminaisons d'appel pratiqués par des opérateurs actifs dans des pays extérieurs à l'Espace économique européen, où les terminaisons d'appel ne font pas toujours l'objet d'un encadrement similaire à celui mis en œuvre en Europe, peuvent être significativement plus élevés que les niveaux tarifaires pratiqués en Europe.

Dans ses avis n° 13-A-15 et n° 13-A-16, l'Autorité de la concurrence appelle à la recherche d'un cadre permettant aux opérateurs européens de bénéficier de conditions de concurrence équilibrées avec leurs homologues non-européens, « *afin que les opérateurs européens puissent – dans le respect des règles internationales – négocier avec leurs pairs non-européens lors de négociations contractuelles bilatérales afin de prévoir des mesures adaptées, par exemple, des conditions de réciprocité* ».

Comme indiqué à la section 4.1.3, l'Autorité considère, pour les cas des appels vocaux émis par les utilisateurs finals situés dans des pays extra-européens, qu'une absence de régulation des opérateurs des utilisateurs appelants, de même qu'une régulation selon des bases différentes de celles retenues par le cadre européen – notamment dans le choix des références de coûts⁴⁸ – conduisant à la pratique de tarifs élevés pour le trafic envoyé en retour à ces opérateurs, justifie un aménagement du remède tarifaire appliqué aux opérateurs régulés sur une zone géographique couverte par la présente analyse.

Dans ce cadre, l'Autorité estime pertinent, pour les opérateurs désignés comme puissants par la présente décision et concernant les appels en provenance de pays extérieurs à l'Espace économique européen :

- de les soumettre à l'obligation d'orientation vers les coûts des tarifs de terminaison d'appel ;

⁴⁷ L'Autorité renvoie également à la section 5.2.4 de son document : « Bilan des cycles de régulation des terminaisons d'appels vocal fixe, vocal mobile et SMS en métropole et outre-mer, et perspectives de régulation » en date du 28 mai 2013.

⁴⁸ L'Autorité renvoie à la section 6.2 de la présente décision.

- de leur permettre néanmoins, dans une recherche d'équivalence tarifaire, de conditionner l'application des tarifs régulés aux niveaux tarifaires pratiqués par l'opérateur partenaire ou au cadre réglementaire appliqué en regard.

Le cas échéant, les opérateurs désignés comme puissants par la présente décision pourront donc, concernant les appels émis par les utilisateurs finals situés dans des pays extérieurs à l'Espace économique européen, pratiquer des niveaux plus élevés que celui prescrit par l'obligation d'orientation vers les coûts, dans la limite des tarifs pratiqués en retour.

6.1.4 Recours à un encadrement tarifaire pluriannuel

6.1.4.1 Le principe de l'encadrement tarifaire pluriannuel

Dans le cadre de l'obligation de pratiquer des tarifs reflétant les coûts pertinents, l'Autorité peut procéder pour chaque opérateur à un encadrement tarifaire des niveaux des terminaisons d'appels qui consiste à fixer des plafonds que les tarifs de ces prestations ne doivent pas dépasser. Ces plafonds tarifaires s'entendent comme des limites supérieures laissant la liberté aux opérateurs de positionner leurs tarifs, sous ces plafonds, au niveau qu'ils jugent pertinent.

En particulier, il est de la seule responsabilité de l'opérateur de vérifier que ses tarifs sont cohérents entre les marchés de gros et les marchés de détail et qu'ils ne l'exposent pas au risque de se voir sanctionner au titre du droit commun de la concurrence pour pratiques anti-concurrentielles sur un marché de détail connexe au marché de gros sur lequel il détient une position dominante.

6.1.4.2 Encadrement tarifaire et obligation symétrique

Afin de lever les obstacles au développement d'une concurrence effective sur le marché de détail liés aux terminaisons d'appel, il convient d'assurer une symétrie des tarifs des terminaisons d'appel entre les opérateurs concernés par la présente analyse des marchés, qui passe notamment par la fixation d'un même plafond tarifaire pour l'ensemble de ces opérateurs.

Dans la mesure où cela nécessite d'imposer à chaque opérateur une contrainte tarifaire qui n'est pas liée à ses propres coûts, mais à une référence de coûts générique commune, le recours à des plafonds tarifaires définis par l'Autorité est nécessaire.

Un processus de rapprochement des plafonds tarifaires de terminaison d'appel vocal mobile en métropole et outre-mer a été initié lors du cycle précédent. Il a eu des effets positifs sur le marché de détail des communications entre la métropole et l'outre-mer⁴⁹. La réduction notable des différences de coûts entre les zones géographiques couvertes par la présente analyse, évalués sur la base des modèles technico-économiques⁵⁰, justifie pour ce cycle la fixation d'un encadrement tarifaire commun entre la métropole et l'outre-mer. Cet encadrement devra

⁴⁹ L'Autorité renvoie aux sections 1.3 et 5.2 de son document du 18 mai 2013 : « Bilan des cycles de régulation des terminaisons d'appels vocal fixe, vocal mobile et SMS en métropole et outre-mer, et perspectives de régulation ».

⁵⁰ Zones « Métropole », « Antilles-Guyane » et « Réunion-Mayotte ».

EUROPEAN COMMISSION

Brussels, 5.3.2015
C(2015) 1591 final

National Media and
Infocommunications Authority
(NMHH)
Ostrom u., 23-25
H-1015 Budapest
Hungary

For the attention of
Ms. Monika Karas
President

Fax: +36 1 457 7171

Dear Ms Karas,

Subject: Case HU/2015/1705: Wholesale voice call termination on individual mobile networks in Hungary

Comments pursuant to Article 7(3) of Directive 2002/21/EC

1. PROCEDURE

On 5 February 2015, the Commission registered a notification from the Hungarian national regulatory authority, National Media and Infocommunications Authority (NMHH), concerning the fifth round review of the wholesale market for voice call termination on individual mobile networks in Hungary¹.

The national consultation² ran from 3 to 23 December 2014.

On 12 February 2015, a request for information (RFI)³ was sent to NMHH and a response was received on 17 February 2015.

Pursuant to Article 7(3) of the Framework Directive, national regulatory authorities (NRAs), the Body of European Regulators for Electronic Communications (BEREC) and the Commission may make comments on notified draft measures to the NRA concerned.

¹ Corresponding to market 2 of the Commission Recommendation 2014/710/EU of 9 October 2014 on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Recommendation on Relevant Markets), OJ L 295, 11.10.2014, p. 79.

² In accordance with Article 6 of the Framework Directive.

³ In accordance with Article 5(2) of the Framework Directive.

2. DESCRIPTION OF THE DRAFT MEASURE

2.1. Background

The fourth round review of the market was assessed by the Commission in case HU/2011/1225⁴. The market definition included all calls terminated on mobile networks, irrespective of the technology used (i.e., both 2G and 3G). Three mobile network operators (MNOs) were designated with significant market power (SMP) in their respective termination markets: Magyar Telekom, Telenor and Vodafone. The following regulatory obligations were proposed to be imposed on the three SMP operators: transparency, non-discrimination, accounting separation, access and interconnection, cost accounting and price control.

As regards the price control remedy, NMHH proposed to maintain the mobile termination rates (MTRs) at the level of 11.86 HUF/min (approx. 4.47 €ct/min at the time of the notification) and to introduce a two staged glide-path for MTRs for the three SMP operators. The transition scheme was foreseeing two steps for the following periods: i) from 1 January 2012 to 31 December 2012 MTRs were to be set at a level of 9.46 HUF/min (approx. 3.57 €ct/min); and ii) from 1 January 2013 MTRs were to be set at a level of 7.06 HUF/min (approx. 2.66 €ct/min). NMHH presumed in its draft measure a later imposition of a third step to regulate MTRs from 1 January 2014, as a result of the next market analysis, to arrive at the cost based target level of 4.64 HUF/min (approx. 1.75 €ct/min), depending on the situation in the market. This price level was based on long-run incremental cost model using a hybrid modelling approach calibrated with data from dominant market players. NMHH thus only announced that possible third step without imposing it by virtue of the notified draft measure.

In its comments letter, the Commission, while recognising NMHH's efforts to minimise business and regulatory uncertainty resulting from a strong decrease in MTRs, urged NMHH to reconsider its glide-path and align it with the deadline provided for in the Termination Rates Recommendation⁵, i.e. 31 December 2012.

2.2. Market definition

In line with its 2011 approach, NMHH defines the market as including all calls terminated on mobile networks, irrespective of the technology used or the origination of the call.

2.3. Finding of significant market power

Currently there are six operators providing mobile termination services in Hungary: in addition to the three MNOs previously found with SMP, three mobile virtual network operators (MVNOs) have entered the market since 2011 (Tesco MBL, UPC and Netfone).

⁴ C(2011) 4536.

⁵ Commission Recommendation 2009/396/EC of 7 May 2009 on the Regulatory Treatment of Fixed and Mobile Termination Rates in the EU (Termination Rates Recommendation), OJ L 124, 20.5.2009.

In their response to the Commission's request for information NMHH confirmed that the three MVNOs have not been regulated since their entry in the market⁶. NMHH further explains that in case of possible market entry in the future, the NRA will assess the market entry in terms of its impact on competition and if justified, it will conduct the market analysis immediately. At the same time, NMHH is of the view that an extraordinary market analysis (i.e. before the three-year review period) is only justified if the interconnection conditions applied by a new entrant severely distort market competition.

NMHH proposes to designate all six operators as having SMP on their individual networks. The criteria considered by NMHH in reaching its conclusion are *inter alia*: i) 100% market share of each operator on its individual mobile network; ii) absence or low level of countervailing buying power, iii) lack of potential competition, and (iv) control of infrastructure which is not easily duplicated.

2.4. Regulatory remedies

NMHH intends to impose the following regulatory obligations on each of the six SMP operators: transparency, non-discrimination, obligations relating to access and interconnection; and cost accounting and price control. In addition, the obligation of accounting separation will be imposed on the three MNOs.

As regards the price control remedy, NMHH proposes to calculate the MTRs in Hungary based on a pure bottom-up long run incremental (pure BU-LRIC)⁷ model and sets them at the level of 1.71 HUF/min. (or 0.55 €ct/min⁸) without introducing a glide-path⁹. In line with its approach in the fixed termination markets¹⁰, NMHH foresees the possibility for operators, in case of IP-based interconnection, to set MTRs based on data volume (instead of per minute rate). In this case, the equivalent per minute rate of the price based on volume data should not exceed the proposed per minute rate.

The scope of the price control obligation is limited to the termination of calls originated within the European Economic Area. NMHH explains this differentiation of the price control obligation by the fact that termination rates in the countries outside this Area are not subject to the same cost-orientation obligation as in the

⁶ In response to the Commission's RFI NMHH stated that Tesco MBL entered the market in the second quarter of 2012 whereas UPC and Netfone entered the market in the fourth quarter of 2014. Despite lack of regulation of the new MVNOs NMHH explains that the operators were applying the regulated MTRs.

⁷ The model foresees the economic depreciation of the assets and reflects the costs incurred by a hypothetical efficient operator having 33.3 % market share and running an NGN backbone and a combined access network.

⁸ Conversion based on the ECB's Euro foreign exchange reference rates as at 10 February 2015, i.e. 1 € = 309.34 HUF.

⁹ According to NMHH the new MTRs are to be applied as of the first day of the month following publication of the final measure. As to the target level of 4.64 HUF/min calculated in 2011 with a view to its possible imposition in 2014, NMHH explains that the entry of new operators on the market and the resulting delay in the BU-LRIC modelling have implied the non-imposition of this rate.

¹⁰ See case HU/2013/1506.

EU, thereby resulting in higher levels than the ones applicable in Hungary. Such higher termination rates are not necessarily based on higher costs incurred in the countries outside the European Economic Area. Therefore, NMHH considers that a uniform BU-LRIC based price-control obligation (i.e. imposed also on calls originated outside the European Economic Area) is not necessary to fulfil the objectives set out in Article 8.2 of the Framework Directive. On the contrary, allowing Hungarian operators to charge higher termination rates would give them more countervailing buyer power in their negotiations with operators from outside the European Economic Area. NMHH considers therefore that such wide application of the BU-LRIC price control obligation would not be proportionate and justified and refers to other NRAs' similar approaches.

3. COMMENTS

The Commission has examined the notification and the additional information provided by the NMHH and has the following comment:¹¹

Need for a timely review of all relevant markets

The Commission notes that one of the three operators, which have entered the market since NMHH's last review in 2011, has been active in the market for over 2 years without its respective termination market having been analysed until now. With respect to the timeframe for market reviews, the Commission would like to remind NMHH that, under Article 16(1) of the Framework Directive, NRAs have to undertake a market analysis at such intervals that ensure that ex ante regulation is imposed and maintained in markets in which, due to a lack of effective competition, ex ante regulation is warranted. The Commission maintains¹² that since the markets for mobile call termination are listed in the Recommendation on relevant markets, a market analysis should be carried out as soon as transactions can be observed on such markets. From responses to the national consultation and NMHH's response to the Commission's RFI, the Commission takes note that further market entry is expected in the near future. Therefore, the Commission asks NMHH to analyse in the future any new termination services launched without undue delay.

Pursuant to Article 7(7) of the Framework Directive, NMHH shall take the utmost account of the comments of other NRAs, BEREC and the Commission and may adopt the resulting draft measure; where it does so, shall communicate it to the Commission.

The Commission's position on this particular notification is without prejudice to any position it may take *vis-à-vis* other notified draft measures.

Pursuant to Point 15 of Recommendation 2008/850/EC¹³ the Commission will publish this document on its website. The Commission does not consider the information contained

¹¹ In accordance with Article 7(3) of the Framework Directive.

¹² See for example the Commission's comment in case SE/2010/1091.

¹³ Commission Recommendation 2008/850/EC of 15 October 2008 on notifications, time limits and consultations provided for in Article 7 of Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services, OJ L 301, 12.11.2008, p. 23.

herein to be confidential. You are invited to inform the Commission¹⁴ within three working days following receipt whether you consider that, in accordance with EU and national rules on business confidentiality, this document contains confidential information which you wish to have deleted prior to such publication.¹⁵ You should give reasons for any such request.

Yours sincerely,

For the Commission,
Robert Madelin
Director-General

¹⁴ Your request should be sent either by email: CNECT-ARTICLE7@ec.europa.eu or by fax: +32 2 298 87 82.

¹⁵ The Commission may inform the public of the result of its assessment before the end of this three-day period.

Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni

SUMMARY NOTIFICATION FORM CONCERNING AGCOM'S DRAFT DECISION ON THE MARKET ANALYSIS FOR WHOLESALE VOICE CALL TERMINATION ON INDIVIDUAL MOBILE NETWORKS (MARKET N. 2 OF 2014/710/UE RECOMMENDATION)

This notification concerns AGCOM's draft decision on the market analysis for wholesale voice call termination on individual mobile networks (market n. 2 of 2014/710/UE Recommendation).

Section 1 – Market definition

The definition of the relevant product market relies on the Commission's definition (market n. 2 of Recommendation 2014/710/UE).

AGCOM confirms the definition of the wholesale mobile termination market given within the third round of market analysis (AGCOM's decision n. 621/11/CONS related to market n. 7 of Recommendation 2007/879/EC) and identifies the wholesale mobile termination market as the voice call termination service on individual mobile network irrespective of where the call originates (national, international, fixed and mobile). This definition is consistent with Recommendation 2014/710/UE on relevant markets.

The geographic dimension of the above relevant market is national.

According to this approach, in Italy AGCOM identified the following eight separate relevant markets, one for each mobile operator: four MNOs (Telecom Italia, Vodafone, Wind, H3G) and four full MVNOs (BT Italia, Lycamobile, Noverca, Postemobile). Full MVNOs provide termination service on their own network, negotiating call termination rates with other operators (fixed and mobile) independent of their hosting operators.

Section 2 - Designation of undertakings with significant market power

In Italy, four MNOs (Telecom Italia, Vodafone, Wind, H3G) are already identified as having significant market power. Moreover, four full MVNOs (BT Italia, Lycamobile, Noverca, Postemobile) started to provide mobile termination service after the conclusion of the previous round of market analysis.

AGCOM, taking into utmost account the Recommendation on relevant markets, recognizes that: *i*) there are high barriers to entry, since each terminating operator is the only one able to deliver a call to its own customer, regardless of the market size; *ii*) both MNOs and full MVNOs might benefit from the same economies of scale and scope; *iii*) both MNOs and full MVNOs are able to behave independently of its competitors and customers in a forward-looking perspective.

Hence, AGCOM confirms the four MNOs as SMP operators and, for the first time, also identifies the four full MVNOs as having SMP.

Section 3 - Regulatory Obligations

3.1 The legal basis for the obligations to be imposed, maintained, amended or withdraw

Section 4 of the attached draft Decision sets out the conditions to be imposed on the undertakings designated as having SMP.

The following conditions are imposed both on the four MNOs and full MVNOs:

- access to, and use of, specific network facilities (AD art. 12);
- transparency (AD art. 9);
- non-discrimination (AD art. 10);
- price control (AD art. 13) for the period 2014-2017.

The following additional condition is imposed only on MNOs (Telecom Italia, Vodafone, Wind, H3G):

- cost accounting (AD art. 13).

AGCOM recognizes the imposition of cost accounting obligation on full MVNOs as not proportionate. Indeed, these operators' market share is still very low (7,2% in 2014) even if it is growing (it was 5,7% in 2013). It is important to underline that they carry voice traffic over their networks until the MSC (*Mobile Switching Center*), without any control on radio access network because of the lack of licences for spectrum use.

AGCOM, following to the national consultation and taking into account the request by stakeholder, has updated the Weighted Average Cost of Capital (WACC). The WACC for mobile operators is determined on the basis of available market up-to-date data in coherence with the methodologies already adopted with decision n. 747/13/CONS for the fixed market, however taking into account the specific market conditions of mobile sector.

In particular, some parameters, such as RFR, ERP, Tax rate, reflect the characteristic of the market regardless of the kind of service (fixed or mobile). Others, such as Gearing ratio, Equity beta, Cost of debt, depend on it according to the chosen comparables.

The nominal pre-tax WACC so calculated is equal to 10,25%.

AGCOM has defined the termination rate for 2017 by updating the pure BU-LRIC model adopted within the previous market analysis (III round), with regard to:

- a) data provided by operators about traffic (volumes and peak-to-mean ratio);
- b) WACC.

Since in the time horizon covered by the analysis Italian mobile operators will provide voice call resorting to traditional (2/3 G) technologies, AGCOM excludes LTE technology from the calculation of efficient incremental costs of voice call mobile termination service.

The updated model has determined an efficient rate that substantially confirms the previous 0,98 €cent/min, that is the rate determined for 1st July 2013.

This result can be explained at first observing that the WACC variation - from 10,4% to 10,25% - does not produce any appreciable effect on the termination rate.

This said, the confirmation of 0,98 €cent/min depends on two traffic data indicators (volumes and peak-to-mean ratio), provided by the MNO and used as input of the BU-LRIC model, that produce opposite effects on the output of the model, compensating each other.

In particular, the increase of the volumes of voice terminated traffic (this is the first input of the model) tend to reduce the unitary costs of the network components used for traffic termination.

On the other side, the increase of the peak-to-mean ratio (i.e., the ratio between the volumes of voice traffic in the busiest hour of the year and the average volumes of voice traffic), with respect to the previous analysis, determines an increase of the network components that the model sets, in order to guarantee the same quality of service in the busy hour. The increase of such parameter involves higher overall incremental costs. It should be noted that this parameter resulted to be higher, according to MNO traffic data, with respect to the value adopted in the previous round of market analysis.

Thus, even if the volumes of data traffic are growing, the unitary incremental cost determined by the model is comparable to the one determined for 2013 (III round), due to the increase of the peak-to-mean ratio.

Thus, AGCOM has decided to confirm the same value (0,98 €cent/min) for the whole period covered by the current market analysis (2014-2017).

Furthermore, AGCOM has taken account of points raised by stakeholders and new information received during the consultation regarding mobile termination of calls originated outside EU.

AGCOM has verified that:

1. the outgoing traffic (Italy -> outside EU) volumes are higher than the incoming, essentially due to the migration from extra EU Countries;
2. MTRs applied to extra-EU outgoing traffic are much higher than the efficient rate imposed by AGCOM. In 2014, the average MTR applied by operators outside EU was around 9 €cent/min. Furthermore, the operators of at least 8 Countries apply, on the average, MTRs higher than 20 €cent/min. Such higher termination rates are not necessarily based on higher costs incurred in the countries outside the EU. The absence of a framework such as the European one allows the operators outside EU to define MTRs via commercial negotiations, without imposition of obligation of non-discrimination and cost orientation

From the combination of these two facts result that Italian operators pay, for termination, much more than they receive from outside EU.

In addition, Italian customers are subject to high retail tariffs when they call outside EU, due to such high termination rates. On the contrary, customers that call from outside EU can benefit of regulated Italian MTRs.

Hence AGCOM recognizes that, even if the voice call originated outside EU are included in the mobile termination market, the imposition of price control on this traffic direction is not proportionate and can be released. In fact, imposing a uniform BU-LRIC based price control obligation (i.e. imposed also on calls originated outside the EU) is not necessary to fulfil the objectives set out in Article 8.2 of the Framework Directive. In this sense, AGCOM considers that such uniform application of the BU-LRIC price control obligation would not be proportionate and justified.

With regard to full MVNOs, AGCOM reckons that the retroactive imposition of obligations is not proportionate and not justified. Indeed, in AGCOM's view retroactive notification would introduce obligations on operators not identified as SMP before and would have the only effects of modifying the results of negotiations occurred when these operators acted without any obligations. Hence, AGCOM proposes that, only for full MVNOs, the obligations will come into force from the publication on the final decision. This is not the case of MNOs, since they are already identified as having SMP within previous round of market analysis. Hence, the retroactive imposition of obligations is a confirmation of obligations already imposed.

3.2 Reasons for the imposition, maintenance or amendment of obligations

MNOs' and full MVNOs' significant market power in the wholesale mobile termination market allows the operators to put in place anticompetitive practices.

Full details are set out in Section 3 and 4 of the draft Decision attached.

3.3 Exceptional circumstances

Not applicable.

3.4 Results of the public consultation to date

AGCOM carried out a public consultation from the 9 February 2015 to the 26 March 2015. Eleven operators have participated to the consultation. AGCOM also received the opinion by the National Competition Authority (AGCM) on 24 April 2015. The AGCM agrees with the provisional conclusions on market definitions, the national dimension of the relevant markets and the identification of MNOs and full MVNOs as having SMP; furthermore, AGCM recognizes as appropriate the remedies identified by AGCOM.

The outcome of the public consultation – including the comments of the stakeholders (some of which were also discussed during formal hearings) and AGCOM's replies – are summarised in the notified draft decision.

Section 4 - Compliance with international obligations

4.1 – Imposition, amendment or withdrawal of obligations provided for in Article 8(5) of Directive 2002/19/EC (Access Directive)

Not applicable.

4.2 – Name(s) of the undertaking(s) concerned

Not applicable.

4.3 – International commitments that need to be respected

Not applicable.

Section 5 – Documents included in the notification

Draft decision “Mercato della fornitura all'ingrosso del servizio di terminazione delle chiamate vocali su singole reti mobili (mercato n. 2 della Raccomandazione della Commissione europea n. 2014/710/UE): definizione del mercato rilevante, identificazione delle imprese aventi significativo potere di mercato ed eventuale imposizione di obblighi regolamentari”.

EUROPEAN COMMISSION

Brussels, 30.7.2015
C(2015) 5524 final

Autorità per le Garanzie nelle
Comunicazioni (AGCOM)
Via Isonzo 21/b
00198 Roma
Italy

For the attention of
Mr. Angelo Marcello Cardani
President

Fax: +39 06 696 44 933

Dear Mr Cardani,

**Subject: Commission Decision concerning Case IT/2015/1768: Wholesale
voice call termination on individual mobile networks in Italy**

Comments pursuant to Article 7(3) of Directive 2002/21/EC

1. PROCEDURE

On 3 July 2015, the Commission registered a notification from the Italian national regulatory authority, Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni (AGCOM)¹, concerning wholesale voice call termination on individual mobile networks² in Italy.

The national consultation³ ran from 9 February to 26 March 2015.

On 14 July 2015, a request for information⁴ was sent to AGCOM and a response was received on 17 July 2015.

¹ Under Article 7 of Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Framework Directive), OJ L 108, 24.4.2002, p. 33, as amended by Directive 2009/140/EC, OJ L 337, 18.12.2009, p. 37, and Regulation (EC) No 544/2009, OJ L 167, 29.6.2009, p. 12.

² Corresponding to Market 2 in Commission Recommendation 2014/710/EU of 9 October 2014 on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Recommendation on Relevant Markets), OJ L 295, 11.10.2014, p. 79.

³ In accordance with Article 6 of the Framework Directive.

Pursuant to Article 7(3) of the Framework Directive, national regulatory authorities (NRAs), the Body of European Regulators for Electronic Communications (BEREC) and the Commission may make comments on notified draft measures to the NRA concerned.

2. DESCRIPTION OF THE DRAFT MEASURE

2.1. Background

The last and third review of the wholesale markets for voice call termination on individual mobile networks in Italy was notified to and assessed by the Commission in 2011⁵. On the basis of its market analysis, AGCOM designated H3G, Telecom Italia, Vodafone and Wind Telecomunicazioni as having SMP on their own mobile networks/markets and imposed a set of remedies, including price control. The levels of MTRs⁶ were established on the basis of a BU-LRIC model.

The asymmetry of MTRs of different MNOs were, according to AGCOM, justified by a difference in frequency allocation, as an exogenous and objective cost difference.

In its comments, the Commission criticised the delayed imposition of the 2009 Termination Rates Recommendation⁷ and the comparatively high levels of MTRs in Italy. The Commission criticised the use of a glide-path leading to a late implementation of MTRs set at the efficient level and urged AGCOM to set a glide-path achieving cost-efficient MTRs already by 31 December 2012, for example by way of limiting the number of steps of the glide-path.

The Commission further commented on the lack of a proper justification for the proposed asymmetry and criticised the lack of transparency concerning the applied BU-LRIC model, asking AGCOM to provide further details as to how the model has been applied and which costs were considered relevant for the calculations in the final adopted measure.

2.2. Market definition

The notified draft measure concerns the wholesale market for voice call termination on individual mobile networks in Italy.

Voice call termination is defined as a wholesale service provided by operators in their networks irrespective of where the call originates (i.e. originating on fixed or mobile networks, nationally or internationally). It includes calls terminated on so-

⁴ In accordance with Article 5(2) of the Framework Directive.

⁵ Case IT/2011/1219, SG-Greffe (2011) D/10210; C(2011) 4645 final.

⁶ In its final measure following the third round review, AGCOM imposed the following MTRs:

Price cap (€cts/min) from	TIM, Vodafone, WIND	H3G
1 July 2012	2.5	3.5
1 January 2013	1.5	1.7
1 July 2013	0.98	0.98

⁷ Commission Recommendation of 7 May 2009 on the Regulatory Treatment of Fixed and Mobile Termination Rates in the EU (Termination Rates Recommendation), OJ L124, p. 67.

called full mobile virtual networks (full MVNOs), as such full MVNOs, contrary to the last analysis, now provide termination services on their own networks.

According to AGCOM, the relevant geographic market corresponds to the geographic coverage of each operator's network and is national.

2.3. Finding of significant market power

On the basis of its market analysis, AGCOM proposes to continue to designate the four MNOs, i.e. H3G, Telecom Italia, Vodafone and Wind Telecomunicazioni, as having SMP on their own mobile networks. In addition, AGCOM now also proposes to designate four full MVNOs, i.e. BT Italia, Lycamobile, Noverca and Postemobile, with SMP on their respective networks.

AGCOM bases its conclusion predominantly on the operators' market shares on the relevant markets (100%) as well as on the following main further criteria: (i) the presence of high barriers to entry (given that only the network operator itself is able to terminate a call on its network), (ii) economies of scale and scope, and (iii) the ability of the designated SMP operators to behave independently of its competitors and customers for the foreseeable future.

2.4. Regulatory remedies

AGCOM proposes to impose the following obligations both on the four MNOs and the four full MVNOs: (i) an access obligation, (ii) a transparency obligation (including the requirement to publish a reference offer), (iii) a non-discrimination obligation, and (iv) price control (based on a pure BU-LRIC model). For the four MNOs, AGCOM also proposes to impose a cost accounting obligation. However, AGCOM considered it disproportionate to extend this obligation also to the four full MVNOs given their still low market share (which was around 7.2% in 2014).

With regards to the price control obligation, AGCOM continues to apply a pure BU-LRIC model for its calculation to set mobile termination rates (MTRs). In its draft measure AGCOM has updated the Weighted Average Cost of Capital (WACC) it intends to apply and proposes to set the nominal pre-tax WACC for mobile operators now at 10.25%. The proposed WACC for mobile operators is determined on the basis of the latest market data and in line with the methodology adopted following previous notifications for the fixed market⁸, taking into account, however, the specificities of the mobile sector.

AGCOM continues to exclude 4G/LTE technology from the calculation of the efficient incremental costs of mobile voice call termination, claiming that – for the foreseeable future – operators will continue to use predominantly 2G/3G technology to deliver voice calls and reserve 4G technology for data transmission. However, leaving the up-date of the WACC aside, AGCOM provides limited detail in the draft measure on the other inputs for the BU-LRIC model or the cost elements it has considered for calculation.

AGCOM now proposes to set MTRs for the forthcoming market review period by up-dating the currently applied pure BU-LRIC model with (a) new traffic data on volumes and peak-to-mean ratio and (b) the new WACC. The model determines

⁸ See cases IT/2013/1489 and 1490, SG-Greffe(2013) 20947; C(2013) 8862 final.

only one efficient rate until the end of the period, i.e. the model does not provide annual rates based on annual cost efficiency assumptions

As a result of the above, AGCOM proposes to impose on the SMP operators a price cap for the provision of mobile termination services in Italy of

0.98 €ct/min for the entire period of 2014 – 2017⁹.

AGCOM proposes not to apply the price cap for traffic originating outside the European Economic Area (EEA)¹⁰ as it considers this would be disproportionate. In AGCOM's view this is mainly the case since (i) there is a traffic imbalance between Italy and non-EU/EEA countries (with a higher outgoing call volume) and (ii) there is a strong imbalance in termination rates (with significantly higher termination rates on average outside the EU/EEA). Both effects lead to a loss in revenues for Italian operators.

In terms of the implementation of this differentiated termination rates regime, AGCOM explains that mobile operators will be able to identify the origination of the call by recognising call numbers in accordance with mechanisms defined in the ITU's Recommendation on international calling party number delivery. In response to the Commission's request for information AGCOM confirmed that Italian operators will define how to treat situations in which the origin of the call cannot be identified in bilateral agreements with transit operators. AGCOM confirmed further that it intends to monitor such agreements in order to assess whether the identification of the call origination is assessed correctly.

3. COMMENTS

The Commission has examined the notification and the additional information provided by AGCOM and has the following comment:¹¹

Transparency of the applied cost model

The Commission notes that AGCOM, in its draft measure, provides only limited detail as to the input parameters for the BU-LRIC model used for the calculation of MTRs in Italy. As a result, it appears difficult to assess fully the

⁹ In the national consultation, AGCOM had originally proposed an efficient rate of 0.92 €ct/min for the year 2017 but following the proposed up-dates of the WACC and the peak-to-mean ratio, it now considers a rate of 0.98 €ct/min to be more appropriate. For the four MNOs, which are already subject to SMP obligations, the proposed rate will become effective retrospectively as of 1 January 2014 (essentially confirming the rate currently in place). For the four MVNOs, which will be designated with SMP for the first time, the proposed rate will be applied when the final measure will come into force.

¹⁰ It appeared from the draft measure as if the differentiation in treatment of the application of the price cap was based on the fact whether the call originated outside the EU. However, in response to the Commission's request for information, AGCOM clarified that the differentiation in the treatment of calls depends on whether the call originates in a country outside the EEA (in which case the price cap obligation will not be applied) or in a country within the EEA (in which the price cap applied). AGCOM confirmed that calls from an EEA Member State will be treated as if they originate within the EU.

¹¹ In accordance with Article 7(3) of the Framework Directive.

appropriateness of AGCOM's methodologies behind the sizing and the modelling of the main parameters used as well as the input data applied. The Commission would like to stress the importance of transparency in the regulatory decision making process, also in order to allow affected stakeholders to make meaningful contributions to the regulatory authority.

As a result, the Commission invites AGCOM, for the purpose of transparency, to provide further details in its final measure as to how the model has been applied and which costs were considered relevant for the calculations and how exactly the authority arrived at the final efficient rate of 0.98 €ct/min for 2017.

Pursuant to Article 7(7) of the Framework Directive, AGCOM shall take the utmost account of the comments of other NRAs, BEREC and the Commission and may adopt the resulting draft measure; where it does so, shall communicate it to the Commission.

The Commission's position on this particular notification is without prejudice to any position it may take *vis-à-vis* other notified draft measures.

Pursuant to Point 15 of Recommendation 2008/850/EC¹² the Commission will publish this document on its website. The Commission does not consider the information contained herein to be confidential. You are invited to inform the Commission¹³ within three working days following receipt whether you consider that, in accordance with EU and national rules on business confidentiality, this document contains confidential information which you wish to have deleted prior to such publication.¹⁴ You should give reasons for any such request.

<p>PER COPIA CONFORME Per la Segretaria generale,</p> <p>Jordi AYET PUIGARNAU Direttore della cancelleria COMMISSIONE EUROPEA</p>

Yours sincerely,

For the Commission,
Robert Madelin
Director-General

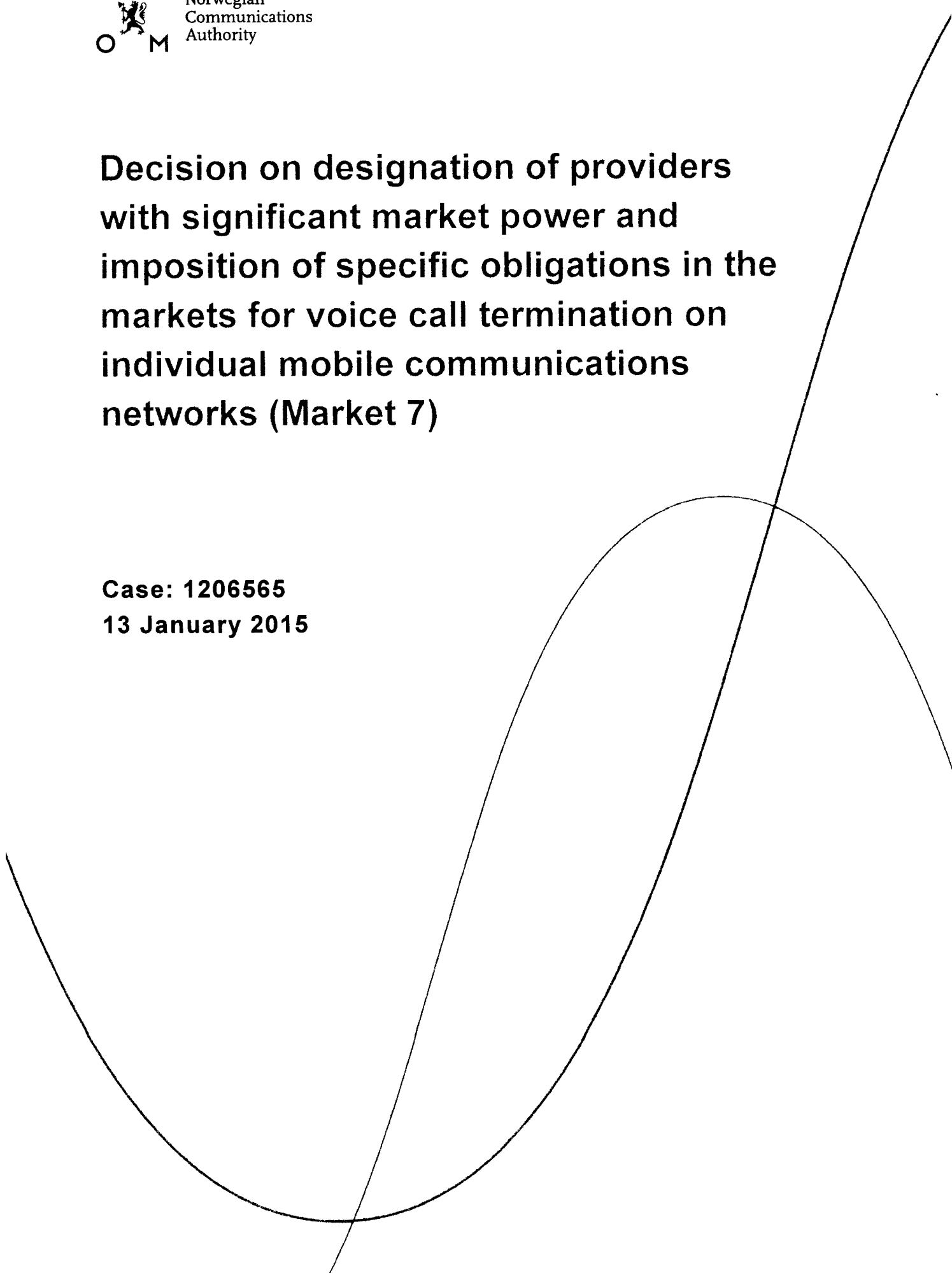
¹² Commission Recommendation 2008/850/EC of 15 October 2008 on notifications, time limits and consultations provided for in Article 7 of Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services, OJ L 301, 12.11.2008, p. 23.

¹³ Your request should be sent either by email: CNECT-ARTICLE7@ec.europa.eu or by fax: +32 2 298 87 82.

¹⁴ The Commission may inform the public of the result of its assessment before the end of this three-day period.

**Decision on designation of providers
with significant market power and
imposition of specific obligations in the
markets for voice call termination on
individual mobile communications
networks (Market 7)**

**Case: 1206565
13 January 2015**

	Current maximum price ⁶⁶	1 July 2015	1 January 2016	1 January 2017
All regulated operators	16 øre	8.3 øre	7.5 øre	6.5 øre

Table 4: Maximum price for per minute voice call termination on mobile networks, stated in øre (NOK 0.01) excl. VAT.

202. The price cap applies to termination of voice calls, regardless of whether termination takes place on the GSM or UMTS network. The rates for termination of voice mail services must not exceed the prices in the table above.

203. The maximum prices are based on the efficient costs for each individual year and do not represent a glide path towards a future efficient price. Nkom therefore finds it appropriate that they be adjusted for inflation. Nkom finds that the maximum prices shall be based on inflation forecasts for the entire regulatory period, as opposed to an ongoing annual inflation adjustment. This is because Nkom finds it unlikely that inflation will deviate significantly from the forecasts for the next two to three years, cf. the forecasts in the LRIC model.

204. Experience from recent years has shown that all the providers have started to base their termination rates on pure per-minute charges. Nkom finds that the lower price cap for termination is a factor that reduces the providers' incentive to introduce other price structures than pure per-minute charges. In Nkom's opinion there is therefore no longer any need to pave the way for other price structures than pure per-minute charges, and therefore no reason to establish a procedure for approving alternative price structures.

205. Nkom assumes that prices will be the same for calls from all external networks in the European Economic Area (EEA). It also follows from the non-discrimination obligation (cf. section 7.2) that any differences must be justified objectively.

206. Nkom aims to make new decisions in the relevant markets before the end of the price cap period which follows from this decision, probably by the end of 2017. Until a new decision is made, the termination charge shall not exceed 6.5 øre (NOK 0.065) per minute.

7.4.7 Calls originating outside the EEA

207. The Commission and ESA's recommendations on the regulation of termination rates have resulted in substantial reductions in the termination charges in the EEA countries in recent years. This means that the Norwegian providers face termination rates that are on roughly the same level as in Norway when they purchase termination on mobile networks in most other EEA countries, cf. figure 1 in section 7.4.1.3. However, this is not necessarily the case for purchases of termination on mobile networks in countries outside the EEA. Since the providers of mobile termination in Norway will be subject to price controls, which is not normally the case for mobile providers in countries outside the EEA, the Norwegian providers will in many cases have to pay a significantly higher price for termination than they can demand from their counterparts outside the EEA. This may result in substantial asymmetry in the Norwegian providers' disfavour. It might also mean that Norwegian end users will have to pay significantly more for calls to countries outside the EEA than end users in these countries have to pay for equivalent calls to Norway.

⁶⁶ Current maximum rate for all the providers except Com4, which is being imposed obligations for the first time in this decision.

208. Nkom has obtained information from Telenor and TeliaSonera regarding interconnection rates to countries outside the EEA. This information shows considerable price variations between different nations. In some countries the aforementioned Norwegian operators experience terminations rates that correspond to the Norwegian price cap. In other countries they meet lower prices and in some countries they are faced with prices multiple of the Norwegian price cap. In addition there seem to be a lack of price harmonisation between countries within the same continent.

209. BEREC⁶⁷ works continuously to ensure that the European framework for electronic communications is implemented in a harmonised manner. As part of this work BEREC looks into how different European countries regulate the termination of calls originated in countries outside the EEA. BEREC has not yet provided any specific recommendations in this area, but has outlined some possible methods to avoid imbalances. One option is to include in the market definition calls that are originated outside and terminated within the EEA, but not to impose price controls on these calls.

210. In a decision dated 26 June 2014 the Czech electronic communications authority imposed price cap regulation for voice call termination on mobile networks based on pure LRIC. The decision stated that this price cap regulation does not apply to calls originated outside the EEA. The reason for limiting the area of application of price controls is that asymmetric costs, i.e. that providers must pay significantly higher prices for terminating calls to operators in countries outside the EEA than in the opposite direction, lead to fundamental competitive distortions and discriminatory cross subsidisation between operators, with a risk of this being passed on to the end users.

211. Nkom believes that price cap regulation in Norway may lead to providers outside the EEA having a considerable advantage over Norwegian providers and pave the way for low retail prices for calls to Norway. However, calls originating outside the EEA will not contribute to increased consumer welfare for Norwegian or EEA citizens. This factor in itself weighs in favour of limiting the scope of the price controls. Furthermore, Nkom believes that a delimitation of the price controls would provide Norwegian operators with increased bargaining power vis-à-vis operators outside the EEA. In the long run this might lead to lower termination rates outside the EEA and further contribute to lower retail prices for calls to these countries.

212. In Nkom's view, none of the objectives behind the European framework for electronic communications will be jeopardised by limiting the scope of the price cap regulation. The objective of low, harmonised prices in the EEA has also been followed up in the work on a harmonised regime for international roaming, in order to reduce barriers to communication when end users visit other European countries.

213. Limiting the regulation of termination rates to apply only to calls that are originated within the EEA does not, in Nkom's opinion, entail any material risk that the price level will be set disproportionately high or that prices will be squeezed by Norwegian operators to the detriment of consumer welfare.

214. On the basis of the above, Nkom has concluded that price cap regulation shall be restricted to apply only to termination of calls originated in the European Economic Area.

7.4.8 Interconnection charges (traffic capacity and other charges)

215. In principle, charges for interconnection (traffic capacity and other charges) are set according to commercial negotiations between the parties. The providers covered by this decision have both the incentive and the opportunity to charge excessive prices for these types of products. Nkom therefore sees a need for the regulation of these prices too and

⁶⁷ Body of European Regulators for Electronic Communications.

7

EUROPEAN COMMISSION

Brussels, 20.6.2014
C(2014) 4305

Agencija za komunikacijska
omrežja in storitve Republike
Slovenije (AKOS)

Stegne 7,
1000 Ljubljana
Slovenia

For the attention of:
Mr. Franc Dolenc
Director

Fax: +386 1 511 11 01

Dear Mr Dolenc,

Subject: Commission Decision concerning Case SI/2014/1610: Voice call termination on individual mobile networks in Slovenia
Comments pursuant to Article 7(3) of Directive 2002/21/EC

I. PROCEDURE

On 21 May 2014, the Commission registered a notification from the Slovenian national regulatory authority, *Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije* (AKOS)¹, concerning the market for voice call termination on individual mobile networks in Slovenia².

The national consultation³ ran from 7 April 2014 to 12 May 2014.

On 2 June 2014 a request for information⁴ was sent to AKOS and a response was received on 3 June 2014. Further information was provided on 4 June 2014.

Pursuant to Article 7(3) of the Framework Directive, national regulatory authorities (NRAs), the Body of European Regulators for Electronic Communications (BEREC) and the Commission may make comments on notified draft measures to the NRA concerned

¹ Under Article 7 of Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Framework Directive), OJ L 108, 24.4.2002, p. 33, as amended by Directive 2009/140/EC, OJ L 337, 18.12.2009, p. 37, and Regulation (EC) No 544/2009, OJ L 167, 29.6.2009, p. 12.

² Corresponding to market 7 in Commission Recommendation 2007/879/EC of 17 December 2007 on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to *ex ante* regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Recommendation on Relevant Markets), OJ L 344, 28.12.2007, p. 65.

³ In accordance with Article 6 of the Framework Directive.

⁴ In accordance with Article 5(2) of the Framework Directive.

II. DESCRIPTION OF THE DRAFT MEASURE

II.1. Background

The last review of the market for voice call termination on individual mobile networks in Slovenia was previously notified to and assessed by the Commission under case SI/2013/1483⁵.

Four mobile network operators (MNOs), Mobitel, Si.mobil, Tušmobil and T-2, were found to have significant market power (SMP) on each of the wholesale markets for voice call termination on their individual mobile networks. AKOS imposed on each SMP operator the following remedies: (i) access and interconnection, (ii) non-discrimination, (iii) transparency, and (iv) price control and cost accounting.

As regards price control, AKOS explained that given human resources and financial constraints, it was not possible to develop yet a pure BU-LRIC cost model which would be consistent with the Termination Rates Recommendation. However, it ensured that its existing cost model would be updated to a 'pure' BU-LRIC cost model by 1 July 2014. AKOS, therefore, proposed to set for the interim period a target MTR based on benchmarking against six Member States (Belgium, Denmark, France, Spain, Italy and Portugal).

The Commission urged AKOS to verify whether MTRs imposed in additional Member States would not alter the calculated rate, and in case the result would differ to a non-negligible extent, to review its proposed benchmark rate. Moreover, the Commission invited AKOS to finalise its own and fully cost-oriented 'pure' BU-LRIC model in a timely manner, in order to ensure that pure BU-LRIC rates are applied in Slovenia as soon as possible, at the latest as of 1 July 2014.

II.2. Market definition

AKOS defines a distinct market for voice call termination on the network of each MNO. AKOS analyses the definition of the relevant markets within the scope of the internal market, and in this context it appears to consider the market definition valid only in case of interconnection between operators within the internal EU market. As a result of this approach calls originated outside the EU and terminated in Slovenia via direct interconnection between a non-EU operator and a Slovenian operator could potentially be excluded from the market definition. However, in the answer to the request for information AKOS clearly states that there is no differentiation as regards market definition between calls on the basis of their origin and that, therefore, the market definition includes the termination of all calls originated directly or indirectly from non-EU/EEA operators.

The geographic scope of the relevant market includes the entire territory of the Republic of Slovenia.

II.3. Finding of significant market power

Based on its market analysis, AKOS intends to designate the four MNOs, Telekom Slovenije, Simobil, Tušmobil and T-2 as having SMP on their respective markets.

When reaching its conclusion on SMP, AKOS considered three main criteria: (i) market shares (each MNO is a monopolist on its market); (ii) barriers to entry and the lack of potential competition; and (iii) lack of countervailing buyer power.

⁵ C(2013)D/12400.

II.4. Regulatory remedies

In order to remedy the market power problems on the respective wholesale markets, AKOS proposes to impose the following set of obligations on each MNO:

- Access and interconnection;
- Non-discrimination;
- Transparency; and
- Price control and cost accounting.

AKOS intends to implement a price control obligation based on a bottom-up 'pure' Long Run Incremental Cost (LRIC) approach (reconciled with top-down data), that it has now developed and which calculates the avoidable cost of off-net call termination services provided by a hypothetical efficient operator which holds a 25% market share using 2G and 3G technology. AKOS explains that the LRIC model gives the rate of 1.14 eurocents per minute. The new rate will take effect as from 1 August 2014.

AKOS defines non-discrimination as the obligation of the SMP operators to apply the same conditions and prices for the same services towards all operators situated on the single EU/EEA market, regardless if they are fixed, mobile or transit (including international traffic, regardless of the origin) operators, thereby excluding directly interconnected non-EU/EEA operators to which termination services SMP operators could apply different conditions and different rates.

AKOS argues that this limitation of the non-discrimination obligation would not have a negative effect on competition, investments, and consumers, due, in particular, to the competitive situation on the international transit market. Indeed, in the case where a SMP operator would set high MTRs *vis-à-vis* a directly interconnected non-EU/EEA operator, the latter would be able to use its countervailing buying power and seek access to the SMP operator's end users using international transit services via an operator established within the EU/EEA. AKOS therefore underlines that the bargaining power of the non-EU/EEA operators is sufficient in practice to avoid excessive rates being charged by the Slovenian operators *vis-à-vis* non-EU/EEA operators⁶.

III. COMMENTS

The Commission has examined the notification and the additional information provided by AKOS and has the following comment:⁷

Transparency in the EU consultation mechanism process

In accordance with Articles 15(3) and 16(1) of the Framework Directive, the NRAs shall define and analyse relevant markets in accordance with the principles of competition law, taking utmost account of the Recommendation on Relevant

⁶ AKOS underlines that its regulatory approach is in line with the objectives of Article 8 of the Framework directive. Its proposal is motivated by a high asymmetry of rates charged by operators active outside the EU/EEA compare to regulated rates charged by the EU/EEA operators, as a consequence the EU/EEA operators would be in a significantly worse position regarding interconnection with operators outside EU/EEA. Moreover, this would result in the fact that Slovenian consumers calling outside the EU/EEA are paying high retail price (reflecting higher MTRs) while consumers from outside the EU/EEA calling Slovenian numbers would only be subject to pure-BU-LRIC termination charges.

⁷ In accordance with Article 7(3) of the Framework Directive.

Markets and the Commission's Guidelines on Market Analysis⁸. The Commission notes that the product market definition as proposed in the draft measure lacks clarity and could be misleading as regards its exact scope. In particular, on the basis of what is described in the draft measure, AKOS appears to consider the market definition valid only in case of interconnection between operators within the internal EU market. As a result of this approach calls originated outside the EU and terminated in Slovenia via direct interconnection between a non-EU operator and a Slovenian operator could potentially be excluded from the market definition. However, on the basis of the further clarifications provided in response to the requests of information the Commission does not object to AKOS' market definition. Indeed, AKOS clarifies that for the purpose of defining the mobile termination markets there is no differentiation with regard to the origin of the call and that, therefore, the market definition also includes the termination of calls originated directly or indirectly from non-EU/EEA operators.

The Commission therefore urges AKOS to clarify in its final measure the exact extent and scope of its product market definition, which includes the termination of all calls originated directly or indirectly from non-EU/EEA operators, in line with the EU Regulatory Framework.

Pursuant to Article 7(7) of the Framework Directive, AKOS shall take the utmost account of the comments of other NRAs, BEREC and the Commission and may adopt the resulting draft measure; where it does so, shall communicate it to the Commission.

The Commission's position on this particular notification is without prejudice to any position it may take *vis-à-vis* other notified draft measures.

Pursuant to Point 15 of Recommendation 2008/850/EC⁹ the Commission will publish this document on its website. The Commission does not consider the information contained herein to be confidential. You are invited to inform the Commission¹⁰ within three working days following receipt whether you consider that, in accordance with EU and national rules on business confidentiality, this document contains confidential information which you wish to have deleted prior to such publication.¹¹ You should give reasons for any such request.

Yours sincerely,
For the Commission
Neelie Kroes
Vice-President

⁸ Commission Guidelines on market analysis and the assessment of significant market power under the Community regulatory framework for electronic communications and services (OJ C 165, 11.07.2002).

⁹ Commission Recommendation 2008/850/EC of 15 October 2008 on notifications, time limits and consultations provided for in Article 7 of Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services, OJ L 301, 12.11.2008, p. 23.

¹⁰ Your request should be sent either by email: CNECT-ARTICLE7@ec.europa.eu or by fax: +32 2 298 87 82.

¹¹ The Commission may inform the public of the result of its assessment before the end of this three-day period.

EUROPEAN COMMISSION

Brussels, 30.7.2014
C(2014) 5549 final

Agencija za komunikacijska
omrežja in storitve Republike
Slovenije (AKOS)

Stegne 7
1000 Ljubljana
Slovenia

For the attention of:
Mr Franc Dolenc
Director

Fax: +386 1 511 11 01

Dear Mr Dolenc,

Subject: Commission Decision concerning Case SI/2014/1636: Wholesale call termination on individual public telephone networks provided at a fixed location in Slovenia

Article 7(3) of Directive 2002/21/EC: No comments

I. PROCEDURE

On 4 July 2014, the Commission registered a notification from the Slovenian national regulatory authority, *Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije* (AKOS)¹, concerning the wholesale market for call termination on individual public telephone networks provided at a fixed location² in Slovenia.

The national consultation³ ran from 23 May 2014 to 22 June 2014.

On 15 July 2014, a request for information⁴ was sent to AKOS and a response was received on 17 July 2014.

¹ Under Article 7 of Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Framework Directive), OJ L 108, 24.4.2002, p. 33, as amended by Directive 2009/140/EC, OJ L 337, 18.12.2009, p. 37, and Regulation (EC) No 544/2009, OJ L 167, 29.6.2009, p. 12.

² Corresponding to market 3 in Commission Recommendation 2007/879/EC of 17 December 2007 on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to *ex ante* regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Recommendation on Relevant Markets), OJ L 344, 28.12.2007, p. 65.

³ In accordance with Article 6 of the Framework Directive.

⁴ In accordance with Article 5(2) of the Framework Directive.

II. DESCRIPTION OF THE DRAFT MEASURE

II.1. Background

The wholesale market for call termination on individual public telephone networks provided at a fixed location in Slovenia was previously notified to and assessed by the Commission under case SI/2007/0690⁵.

The relevant product market comprised termination of calls to end users originated and terminated within the same fixed network (i.e. self-supply) and termination of calls to end users originated on the network of another operator. Calls terminated on unmanaged VoIP services were excluded from the market definition. Eight operators⁶ were designated as having significant market power (SMP).

The following obligations were imposed on each SMP operator: (i) access to particular network facilities and use of these facilities; (ii) non-discrimination; (iii) transparency; and (iv) price control. A cost accounting obligation was imposed on Telekom Slovenije and T-2. In addition, an accounting separation obligation was imposed on Telekom Slovenije.

Within the scope of the price control obligation, the incumbent operator, Telekom Slovenije, and T-2 were obliged to introduce cost-oriented prices, Telekom Slovenije based on a LRIC (long-run incremental cost) methodology and T-2 based on an FAC HCA (fully allocated historical costs) methodology. On all other SMP operators a price control obligation was imposed, subject to a glide path towards the cost-oriented prices of Telekom Slovenije, which was considered to be the most efficient operator. The resulting asymmetry was intended to gradually decrease over a three-year period⁷.

Taking into account the work undertaken at the time by the European Regulators Group (ERG) towards a coherent cost accounting method for fixed termination, the Commission invited the Slovenian NRA to revisit its analysis as soon as a common approach is established at European level.

The third review of the market was notified to the Commission in March 2014. AKOS proposed to introduce pure BU-LRIC based termination rates on 1 January 2015. The notification was withdrawn.

II.2. Market definition

The product market definition includes wholesale services of voice call termination on individual public telephone networks provided at a fixed location to other operators, as well as to themselves (self-supply) or to their own vertically integrated retail part, regardless of the technology used (TDM or IP) and where the call originated.

Termination of managed VoIP calls is included, while termination of unmanaged VoIP calls is excluded from the market⁸. AKOS moreover concludes that despite the high penetration of mobile telephony, fixed and mobile connections are still not regarded as

⁵ SG-Greffe (2007) D/206744.

⁶ Amis d.o.o., In.life d.d., Ljubljanski kabel d.d., Sinfonika d.d., T-2 d.o.o. (T-2), Telekom Slovenije d.d. (Telekom Slovenije), Tuš Telekom d.d. and UPC Telemach d.o.o.

⁷ Asymmetry was abolished on 1 January 2011.

⁸ AKOS specified that the market share of managed VoIP telephony is constantly increasing, amounting to almost 60% in 2013. In terms of 2013 market shares of managed IP telephony connections, according to access technology, xDSL represented 43.4% (in decline), cable 35.3% and FTTH 19.3% of the market.

substitutes by end-users.

The geographic scope of the relevant markets is national.

II.3. Finding of significant market power

The criteria considered by AKOS when reaching its conclusion on SMP were: (i) market shares and their development over time; (ii) barriers to entry and to the development of competition; and (iii) countervailing buying power.

On the basis of its market analysis, AKOS intends to designate 12 undertakings⁹ as having SMP on their respective networks.

II.4. Regulatory remedies

AKOS proposes to impose on each operator designated with SMP the following obligations: (i) access to, and use of, specific network facilities (including IP interconnection); (ii) non-discrimination; (iii) transparency; and (iv) price control and cost accounting.

With regard to the price control obligation, AKOS proposes to introduce fixed termination rates calculated on the basis of a pure BU-LRIC methodology, reflecting costs of a hypothetical efficient operator in an all-IP network.¹⁰ The proposed fixed termination rate of 0.0876 c€¹¹ should apply starting from the next wholesale accounting period (i.e. the next calendar month) after the individual regulatory decisions enter into force. In the reply to the request for information, AKOS stated that it will ensure the adoption of individual decisions in August 2014, with the aim to have the notified rates applicable as of 1 September 2014.

In relation to the non-discrimination obligation, AKOS specifies that SMP operators have the obligation to charge the same fixed termination rate when terminating calls regardless of their origination to all directly interconnected operators within the EU internal market.

III. NO COMMENTS

The Commission has examined the notification and the additional information provided by AKOS and has no comments.¹²

Pursuant to Article 7(7) of the Framework Directive, AKOS may adopt the draft measure and, where it does so, shall communicate it to the Commission.

The Commission's position on this particular notification is without prejudice to any position it may take *vis-à-vis* other notified draft measures.

Pursuant to Point 15 of Recommendation 2008/850/EC¹³ the Commission will publish this

⁹ Alstar d.o.o., Amis d.o.o., Detel Global d.d., Eurotel d.o.o., Mega M d.o.o., Novatel d.o.o., Si.mobil d.d.; Softnet d.o.o., T-2 d.o.o., Telekom Slovenije d.d., Telemach d.o.o. and Tušmobil d.o.o.

¹⁰ The model used by AKOS is based on the architecture of a hypothetical network, where all voice calls are delivered on the IP level, regardless of whether they terminate in the network of the provider or alternative operator. Therefore, interconnection is no longer performed via media gateways, as session border controllers (SBC) are used instead.

¹¹ The costs that depend on traffic and are thus avoidable can be allocated to the following network elements: SBC and softswitch (SSW). Therefore, the total fixed termination rate (0.0876 c€) consists of the SBC cost (0.0213 c€) and SSW cost (0.0663 c€).

¹² In accordance with Article 7(3) of the Framework Directive.

¹³ Commission Recommendation 2008/850/EC of 15 October 2008 on notifications, time limits and consultations provided for in Article 7 of Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the

document on its website. The Commission does not consider the information contained herein to be confidential. You are invited to inform the Commission¹⁴ within three working days following receipt whether you consider that, in accordance with EU and national rules on business confidentiality, this document contains confidential information which you wish to have deleted prior to such publication.¹⁵ You should give reasons for any such request.

Yours sincerely,
For the Commission,
Robert Madelin
Director-General

Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services. OJ L 301, 12.11.2008, p. 23.

¹⁴ Your request should be sent either by email: CNECT-ARTICLE7@ec.europa.eu or by fax: +32 2 298 87 82.

¹⁵ The Commission may inform the public of the result of its assessment before the end of this three-day period.

9

Marousi, 27/5/2015
Prot. No.: MW 51

TO: TELENOR BULGARIA MOBILE EAD (TELENOR BULGARIA)
Business Park Sofia, Building 6, Sofia 1766, Bulgaria

Attn.: Mr. Terje Borge,
Chief Financial Officer

SUBJECT: COSMOTE MTR differentiation based on A-Number

Dear Mr. Borge,

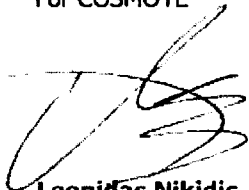
In the context of Interconnection between COSMOTE and TELENOR BULGARIA, we hereby notify you that COSMOTE shall apply differentiated MTR for all calls delivered to COSMOTE mobile network from TELENOR BULGARIA network, based on the number of the Calling Party (A-Number).

In particular, from 01.07.2015, the COSMOTE interconnection rate for Incoming calls from TELENOR BULGARIA that bear non EU/EEA A-Number will be **5.0 Eurocents/min** (0.05 €/min) with no minimum charge. VAT is not included in the above rate. The aforementioned rate of 0.05 €/min shall also apply for incoming calls without A-Number or with an invalid A-number. Please note that the definition of EU/EEA include the 28 member states of the European Union plus the European Economic Area countries (Iceland, Liechtenstein and Norway).

Also note that the COSMOTE interconnection rate for incoming calls from TELENOR BULGARIA that bear EU/EEA A-Number shall remain at **1.103 Eurocents/min** (0.01103 €/min) with no minimum charge. VAT is not included in the above rate.

Please carry out all the actions needed to implement the new interconnection rate.

For COSMOTE

Leonidas Nikidis
Telecommunication Carriers Director

Maroussi, 12 May 2015

Ref: MI/20/12-05-2015

To:

Distribution List

Subject: WIND Hellas New Mobile Termination Rates for non-EEA incoming calls

Dear Sirs and Madams,

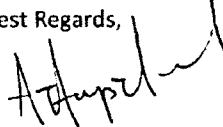
With the present letter we would like to inform you that as of 12th of June 2015 at 00:00hrs (Local Greek Time), all incoming calls terminating to WIND Hellas mobile numbers¹ originated from countries that do not belong in the European Economic Area (EEA)² will be rated with 0,05€/min³ using A-number based interconnection billing. Incoming calls that bear no CLI or invalid CLI for A-number will also be rated with 0,05€/min.

For the calls originating from countries that belong to the European Economic Area (EEA) and bear a valid EEA international prefix, the existing termination rates will apply (i.e. 0,01103€/min).

We advise you to proceed with all necessary modifications on your business systems in order to apply the new termination rate, as from the above mentioned date and time.

We remain at your disposal for any further clarification.

Best Regards,

WIND HELLAS TELECOMMUNICATIONS S.A.
TELECOMMUNICATIONS

CENTRAL: 66, KIFISSIAS AVE., 151 25 MAROUSSI - GREECE

TAX. CODE: 099936189 - G.E.MH. Nr.: 004127301000

S.A. REG. No: 48025/01AT/B/01/26/03

TEL.: (0030) 210 6158000 - FAX: (0030) 210 6106504

Antonis Tzortzakakis

Chief Fixed Telephony Officer & New Business

¹ Including ported-out mobile numbers to other Greek MNOs

² In addition to the 28 countries - EU members, the EEA include Liechtenstein, Norway, Iceland

³ Charging per second - Excluding VAT where applied

WIND

WIND Hellas Telecommunications S.A.,
66 Kifissias Ave., Maroussi,
T: +30 210 6158000

 www.wind.gr

EUROPEAN COMMISSION

Brussels, 10.3.2015
C(2015) 1703 final

Hrvatska agencija za poštu i
elektroničke komunikacije
(HAKOM)
Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 9
10110 Zagreb

For the attention of:
Mr Dražen Lučić
President of Council

Fax: + 385 1 700 70 70

Dear Mr Lučić,

Subject: Commission Decision concerning Case HR/2015/1709: Wholesale voice call termination on individual mobile networks in Croatia

Comments pursuant to Article 7(3) of Directive 2002/21/EC

1. PROCEDURE

On 11 February 2015, the Commission registered a notification from the Croatian national regulatory authority, Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM)¹, concerning wholesale voice call termination on individual mobile networks² in Croatia.

The national consultation³ ran from 17 December 2014 to 30 January 2015.

On 19 February 2015 a request for information⁴ (RFI) was sent to HAKOM and a response was received on 24 February 2015.

¹ Under Article 7 of Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Framework Directive), OJ L 108, 24.4.2002, p. 33, as amended by Directive 2009/140/EC, OJ L 337, 18.12.2009, p. 37, and Regulation (EC) No 544/2009, OJ L 167, 29.6.2009, p. 12.

² Corresponding to market 2 in Commission Recommendation 2014/710/EU of 9 October 2014 on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Recommendation on Relevant Markets), OJ L 295, 11.10.2014, p. 79.

³ In accordance with Article 6 of the Framework Directive.

⁴ In accordance with Article 5(2) of the Framework Directive.

Pursuant to Article 7(3) of the Framework Directive, national regulatory authorities (NRAs), the Body of European Regulators for Electronic Communications (BEREC) and the Commission may make comments on notified draft measures to the NRA concerned.

2. DESCRIPTION OF THE DRAFT MEASURE

2.1. Background

This is the first time that the market for wholesale voice call termination on individual mobile networks in Croatia is notified to and assessed by the Commission. The reason is that HAKOM reviewed the market in June 2013, before Croatia joined the European Union (on 1 July 2013) and, consequently, at the time HAKOM's market analysis was not subject to the Commission's review. In the 2013 review of the market for wholesale mobile voice call termination, HAKOM identified HT, Tele2 and Vipnet as operators with significant market power (SMP) and imposed on them the following regulatory obligations: (i) access to and use of specific network facilities; (ii) non-discrimination; (iii) transparency; and (iv) price control.

2.2. Market definition

In the present notification, HAKOM proposes to define the relevant product markets as corresponding to the termination of voice calls on each of the operators owning a mobile network (HT, Tele2 and Vipnet), irrespective of the network where the call originated and the technology used (e.g. 2G, 3G or 4G). HAKOM defines the relevant geographic market as national.

2.3. Finding of significant market power

HAKOM finds HT, Tele2 and Vipnet to have SMP on their respective markets on the basis of an assessment of market shares, lack of countervailing buyer power and the advantages that these operators derive from the existence of economies of scale.

In addition, HAKOM considers that the operators owning a mobile network (and designated with SMP) would be able to behave anti-competitively in the absence of regulation, in particular, by means of refusing to interconnect, setting excessive voice call termination charges, tacitly coordinating their behaviour, discriminating against competitors and/or cross-subsidising lower subscriber charges with higher voice call termination charges.

2.4. Regulatory remedies

HAKOM states that the market dynamics have remained relatively unchanged since the previous market analysis and, consequently, it considers appropriate to retain the regulatory obligations imposed at the time. In particular, HAKOM proposes to impose on all SMP operators the following obligations: (i) access and interconnection, (ii) non-discrimination, (iii) transparency, and (iv) price control based on a pure BU-LRIC model of a hypothetical efficient operator.

In relation to the price control remedy, in a separate decision of 10 June 2013 HAKOM established that starting on 1 January 2015 the prices for mobile voice call termination should be capped at a level determined on the basis of a BU-LRIC model, consistent with the 2009 Termination Rates Recommendation. On this basis,

HAKOM estimated the mobile termination price caps applicable from 1 January 2015 at HRK 0.0630/min (0.82 €cents/min). In response to the RFI, HAKOM notes that it expects to update the BU-LRIC model over the course of the year and notify the model and the new termination price caps to the Commission in the beginning of 2016. It notes that the BU-LRIC model that it is currently developing includes a network design reflecting some 4G roll-out, as well as any annual cost reductions resulting from decreases in the prices of equipment or traffic changes. HAKOM explains that if the mobile termination price caps resulting from the model are sufficiently differentiated in every year, it will adopt a different price cap in every year, whereas if they are not it will adopt the same average price cap for the entire period of the charge control.

In addition, HAKOM proposes to distinguish between calls from numbers belonging to (i) one of the EU/EEA countries and (ii) countries outside of the EU/EEA. It proposes that calls from numbers belonging to the EU/EEA and terminated by a Croatian mobile network operator designated with SMP should be subject to the regulated termination rate, whereas the termination rates applicable to calls from international (non-EU/EEA) numbers should be left to commercial negotiations between Croatian and international operators. HAKOM justifies this proposal with the specific features of the mobile voice termination market in Croatia. In particular, in response to the RFI, HAKOM explained that the vast majority of international traffic terminating on Croatian mobile networks is routed via EU/EEA operators (subject to the regulated termination rates) rather than through direct interconnection agreements, as the price differential is substantial. In these circumstances, HAKOM believes that mobile network operators and end-users in Croatia are disadvantaged vis-à-vis their international counterparts, as the former pay substantially higher termination rates when calling international numbers compared to the regulated termination fees paid by international callers terminating calls on Croatian networks.

In terms of the implementation of this differentiated termination rates regime, HAKOM proposes that calls are distinguished by the caller's A number, allowing mobile operators to identify the number's country of origin. A numbers from EU/EEA countries would be subject to the regulated termination price caps, whereas the termination rates applicable to A numbers from non-EU/EEA countries would be subject to commercial negotiations between Croatian operators and their international counterparts. According to HAKOM, this would increase the bargaining power of Croatian operators vis-à-vis international operators (particularly those of neighbouring countries) and would reduce the existing disparity between the termination rates paid by Croatian operators (and end-users) when calling abroad and international callers when calling Croatian numbers. HAKOM proposes that Croatian mobile operators will be able to differentiate the termination rates charged as soon as they can demonstrate that they have set up the systems allowing them to adequately distinguish between different A numbers. In response to the RFI, HAKOM explained that Croatian mobile operators would be able to recognise the calling numbers even in the event that the caller decided to hide its customer line identification (CLI). It noted that the only situation where Croatian mobile operators would not be able to identify the calling number would be where the transit operator decided not to transfer or distort the A number. HAKOM proposed that in these situations the caller should still be subject to the commercially agreed termination rate. However, it noted that calls where the transit

operator did not transfer or distorted the A number typically represented less than 1% of international (both EU/EEA and non-EU/EEA) calls.

3. COMMENTS

The Commission has examined the notification and the additional information provided by the HAKOM and has the following comment:⁵

The update of the BU-LRIC model

The Commission welcomes HAKOM's proposal to cap termination rates based on a pure BU-LRIC model as of 1 January 2015, in line with the Termination Rates Recommendation. Moreover, the Commission notes HAKOM's intention to update the BU-LRIC model over the course of 2015 and notify the new model and the new termination price caps to the Commission in the beginning of 2016. However, the Commission would like to remind HAKOM of its obligation to carry out an analysis of the relevant markets and notify the corresponding draft measures (in accordance with Article 7) within two years from Croatia's accession, as set out in Article 16(6)(c) of the Framework Directive. In light of Croatia's accession to the European Union on 1 July 2013, the time limit for HAKOM's notification of the new model and new termination price caps to the Commission is 1 July 2015. Thus, the Commission urges HAKOM to abide by the time limits prescribed by the Framework Directive and notify the new model and price caps by this date.

In addition, in response to the RFI, HAKOM has explained some of the features of the BU-LRIC model that it is developing to estimate mobile termination rates. The Commission welcomes HAKOM's approach to model the network design of the hypothetical efficient operator including 4G roll-out. In relation to whether setting a single average price cap or different annual price caps would be more appropriate, the Commission takes note of HAKOM's view that if the difference in rates in every year are not significant, it would prefer to set a single average price cap. The Commission notes, however, that other Member States where this is the case have opted for annual price ceilings reflecting the exact pure BU-LRIC cost of providing the relevant termination service. Against this background, the Commission calls upon HAKOM to consider, at the time when it will notify the new model and new termination price caps, whether an approach based on annual price caps would be more appropriate, in particular to capture expected efficiency gains, changes in network configuration and/or prices of network equipment.

Pursuant to Article 7(7) of the Framework Directive, HAKOM shall take the utmost account of the comments of other NRAs, BEREC and the Commission and may adopt the resulting draft measure; where it does so, shall communicate it to the Commission.

The Commission's position on this particular notification is without prejudice to any position it may take *vis-à-vis* other notified draft measures.

Pursuant to Point 15 of Recommendation 2008/850/EC⁶ the Commission will publish this document on its website. The Commission does not consider the information contained

⁵ In accordance with Article 7(3) of the Framework Directive.

⁶ Commission Recommendation 2008/850/EC of 15 October 2008 on notifications, time limits and consultations provided for in Article 7 of Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the

herein to be confidential. You are invited to inform the Commission⁷ within three working days following receipt whether you consider that, in accordance with EU and national rules on business confidentiality, this document contains confidential information which you wish to have deleted prior to such publication.⁸ You should give reasons for any such request.

Yours sincerely,

For the Commission,
Robert Madelin
Director-General

Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services, OJ L 301, 12.11.2008, p. 23.

⁷ Your request should be sent either by email: CNECT-ARTICLE7@ec.europa.eu or by fax: +32 2 298 87 82.

⁸ The Commission may inform the public of the result of its assessment before the end of this three-day period.

**Standard Form relating to Notifications of Draft Measures Pursuant
to Article 7 of Directive 2002/21/EC**

**HAKOM's draft decision on
Analysis of the market for wholesale voice call termination on individual mobile
networks (M2)**

Short description of the notified measure

On February 11, 2015, HAKOM adopted draft decision on market analysis for the market 2 (Wholesale voice call termination on individual mobile networks).

HAKOM hereby notifies the Commission its draft decision on market analysis for the market 2, consistent with article 7(3) of the Directive 2002/21/EC.

Under Article 6 of the Directive 2002/21/EC and according to national procedures, HAKOM conducted national consultation. National consultation started on December 17, 2014 and ended on January 30, 2015.

This draft measure has taken into account the comments received during the public consultation.

Section 1 Market definition
1.1 Relevant product/service market
<p>In market analysis for market 2 HAKOM defines 3 relevant product markets for wholesale voice call termination on individual mobile networks:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wholesale voice call termination on HT's mobile network ▪ wholesale voice call termination on Vipnet's mobile network ▪ wholesale voice call termination on Tele2's mobile network <p>The market definition includes all calls terminated on the mobile networks irrespective of the origination of the call and irrespective of the technology used (2G, 3G, 4G).</p>
1.2 Relevant geographic market
The geographical dimension of the above relevant markets is national in scope.
1.3 A brief summary of the opinion of the national competition authority, where provided.
NCA agrees with the market definition.
1.4 A brief overview of the results of the public consultation to date on the proposed market definition (e.g. how many comments were received, which respondents agreed with the proposed market definition, which respondents disagreed with it).
There were no comments related to market definition.
1.5 Where the relevant market is different from those listed in the Recommendation on relevant markets, a summary of the main reasons justifying the proposed market definition by reference to Section 2 of the Commission guidelines on market analysis and the assessment of significant market power under the Community regulatory framework for electronic communications and services, and the three main criteria mentioned in recitals 5 to 13 of the Recommendation on relevant markets and Section 2.2 of the accompanying Explanatory Note.
Not applicable.

Section 2

Designation of undertaking with significant market power

2.1 The name of the undertakings designated as having, individually or jointly, significant market power.

Where applicable, the name of the undertakings considered no longer to have significant market power.

In the relevant markets for voice call termination on individual mobile networks, Hrvatski Telekom (HT), Vipnet and Tele2 were designated as operators with significant market power.

2.2 The criteria used to designate an undertaking as having significant market power, individually or jointly, or not.

- a 100% market share for own voice call termination;
- the setting of own termination charges not constrained by potential market entry;
- no deterrence on charging behaviour from countervailing buyer power (CBP); and
- an incentive to increase mobile termination charges, in absence of regulation, which reduces the scope for price competition.

2.3 The opinion of the national competition authority where provided.

HAKOM's practice is to ask the NCA for the opinion regarding designation of SMP operators. However, by mistake, HAKOM did not ask the NCA for the opinion regarding SMP designation together with opinion on market definition. This opinion was asked, and is expected to be received in short period.

2.4 The results of the public consultation to date on the proposed designation(s) as undertakings having significant market power (e.g. total number of comments received, numbers agreeing/disagreeing).

There were no comments related to the significant market power.

Section 3

Regulatory obligations

3.1 The legal basis for the obligations to be maintained (Articles 9 to 13 of Directive 2002/19/EC).

In HAKOM's decision regarding market 2 following regulatory obligations are imposed on SMP operators in accordance with Articles 9, 10, 11, 12 and 13 of the Access Directive:

- access obligation
- transparency obligation
- non-discrimination obligation
- price control obligation – MTRs based on pure BU-LRIC model in the amount of 6,3 lp/min for national traffic and traffic originating from A numbers identifying the country of origin irrespective of the transfer countries. Regulated price applies only to calls originated from phone numbers with codes of countries belonging to EEA area.

In other words, price control obligation is segmented depending on A number. Termination traffic incoming from outside EEA is excluded from the scope of price control remedy.

3.2 The reasons for which the imposition, maintenance or amendment of obligations on undertakings is considered proportional and justified in the light of the objectives laid down in Article 8 of Directive 2002/21/EC. Alternatively, indicate the paragraphs, sections or pages of the draft measure where such information is to be found.

In the notified decision HAKOM imposed on SMP operators on market 2 above mentioned regulatory obligations in order to safeguard competition on relevant markets. Access obligation is imposed with aim of preventing SMP operators in engaging in delaying tactic and/or tactic of refusing access to its network. Transparency and non-discrimination obligations are imposed on SMP operators in order to enable all access seekers the same and transparent conditions without possibility for SMP operators to favour certain access seekers. Price control obligation is segmented and termination of traffic incoming from A numbers belonging to operators outside of EEA is excluded from the scope of price control remedy with aim to end fundamental competitive distortions and discriminatory cross - subsidization between operators and to equip Croatia's mobile operators with higher degree of negotiation power. At the same time price control obligation is imposed again for termination of calls originated from phone numbers with codes of countries belonging to EEA area so that mobile operators cannot charge excessive fees for termination of voice calls in their networks thus causing increase of prices for end-users in EEA area.

3.3 The national public consultation

The following operators took part to the public consultation: HT, Vipnet, Tele2, H1 and Optima.

All mobile operators agree with new price control obligation that is based on A number.

Vipnet commented that fee for delay in implementation of interconnection with access seeker is unnecessary. HAKOM is of the opinion that fee for delay in implementation of interconnection with access seeker is necessary in order to prevent SMP operators from engaging in delay tactic and/or tactic of refusal of access. Therefore, HAKOM did not accept Vipnet's comment.

HT is of the opinion that MTR's should be based on LRIC+ model. HAKOM is of the opinion that MTR's must be based on pure BU-LRIC methodology, in accordance with Commission recommendation in order to prevent distortions on internal market. HT's comment is refused.

Tele2 commented that proposed price control regulation does not eliminate the imbalance with the EEA operators with higher MTR's (example, Germany). HAKOM is aware of that fact, but non-compliance with EC's Recommendation by other EU operators is not within jurisdiction of HAKOM.

H1 proposed that new regulation depending on A number is imposed as of exact, the same day that will be defined in advance by this Analysis. HAKOM did not accept this proposal, since implementation of new regulation will depend on the operator's ability to implement system that will enable recognition of A number. As soon as operator implements required system, it can apply new regulation depending on A number.

Optima proposed new wording according to which operators must not offer to themselves, their affiliated companies or mother companies abroad MTRs that would be more favourable i.e. lower than MTRs offered to other Croatian operators. HAKOM is of the opinion that non-discrimination remedy is defined very well the way it stands now and sees no reason for changing the current wording.

3.4 Opinion of the NCA

Not applicable.

3.5 Where the remedies proposed are other than those set out in Articles 9 to 13 of Directive 2002/19/EC, please indicate what "exceptional circumstances" within the meaning of Article 8 (3) of that directive justify the imposition of such remedies. Alternatively, indicate the paragraphs, sections or pages of the draft measure where such information is to be found.

Not applicable.

Section 4	
Compliance with international obligations	
4.1	Whether the proposed draft measure intends to impose, amend or withdraw obligations on market players as provided for in Article 8(5) of Directive 2002/19/EC.
Not applicable.	
4.2	The name of the undertakings concerned.
Not applicable.	
4.3	What international commitments entered into by the Community and the Member States are to be met.
Not applicable.	

11

EUROPEAN COMMISSION

Brussels, 24.3.2015
C(2015) 2156 final

Hrvatska agencija za poštu i
elektroničke komunikacije
(HAKOM)
Ulica Roberta Frangeša Mihanovića
9, 10110 Zagreb
Croatia

For the attention of:
Mr Dražen Lučić
President of Council

Fax: + 385 (0)1 700 70 70

Dear Mr Lučić,

Subject: Commission Decision concerning Case HR/2015/1716: Wholesale call termination on individual public telephone networks provided at a fixed location in Croatia

Commission Decision concerning Case HR/2015/1717: Wholesale call origination on the public telephone network provided at a fixed location in Croatia

Comments pursuant to Article 7(3) of Directive 2002/21/EC

1. PROCEDURE

On 24 February 2015, the Commission registered two notifications from the Croatian national regulatory authority, *Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije* (HAKOM)¹, concerning (i) the wholesale market for call termination on individual

¹ Under Article 7 of Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Framework Directive), OJ L 108, 24.4.2002, p. 33, as amended by Directive 2009/140/EC, OJ L 337, 18.12.2009, p. 37, and Regulation (EC) No 544/2009, OJ L 167, 29.6.2009, p. 12.

public telephone networks provided at a fixed location² and (ii) the wholesale market for call origination on the public telephone network provided at a fixed location³ in Croatia.

National consultations⁴ ran from 28 January to 13 February 2015.

On 4 March 2015, a request for information⁵ was sent to HAKOM and a response was received on 9 March 2015.

Pursuant to Article 7(3) of the Framework Directive, national regulatory authorities (NRAs), the Body of European Regulators for Electronic Communications (BEREC) and the Commission may make comments on notified draft measures to the NRA concerned.

2. DESCRIPTION OF THE DRAFT MEASURE

2.1. Background

This is the first time that the analysis of markets for wholesale voice call termination and call origination on fixed networks in Croatia are notified to and assessed by the Commission. The previous review of those markets was finalised by HAKOM's decision of 28 May 2013 (the May 2013 decision) before Croatia joined the European Union (on 1 July 2013) and, consequently, was not subject to the Commission's assessment.

The May 2013 decision stipulated that the wholesale fixed call termination market included call termination services in each operator's fixed network irrespective of where the call originated. HAKOM included in the market also termination to non-geographic numbers, such as emergency numbers and calls to special rate services. HAKOM defined the fixed call termination service offered on HT's network depending on the point of interconnection of wholesale customers which leads, in case of 'national termination' services, also to the inclusion of call conveyance services between two transit switches, which HAKOM referred to as double tandem termination.⁶

² Corresponding to market 1 in the currently applicable Commission Recommendation 2014/710/EU of 9 October 2014 on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to *ex ante* regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (2014 Recommendation on Relevant Markets), OJ L 295, 11.10.2014, p. 79.

³ Corresponding to market 2 in Commission Recommendation 2007/879/EC of 17 December 2007 on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to *ex ante* regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (2007 Recommendation on Relevant Markets), OJ L 344, 28.12.2007, p. 65. This market has been removed from the list of the relevant markets that may warrant *ex ante* regulation which is contained in the currently applicable 2014 Recommendation on Relevant Markets.

⁴ In accordance with Article 6 of the Framework Directive.

⁵ In accordance with Article 5(2) of the Framework Directive.

⁶ Regarding the call termination service offered by HT, it includes call conveyance from the network interconnection point, which may be local or regional, up to the end-user. Therefore, if an operator is interconnected at one of the four regional interconnected points, the call termination service includes call conveyance from that regional access point to the local exchange where the call is terminated. Only HT also offers national call termination services in case an operator is interconnected with HT at one of the regional access points, but the call needs to be conveyed to another regional interconnection

The wholesale fixed call origination market included each operator's call origination services on the public telephone network provided at a fixed location (self-supply), carrier pre selection service and call origination services in order to access special rate services and free calls in alternative operators' networks.

The markets for wholesale call termination as well as the market for wholesale call origination were national in scope.

In the call termination market, HAKOM designated 12 operators as having SMP, including the incumbent Hrvatski Telekom (HT).⁷ In the relevant market for call origination, HT was found to have SMP.

As for remedies, in the market for call termination, HAKOM imposed access, non-discrimination, transparency and price control obligations on all SMP operators. Additionally, cost accounting and accounting separation obligations were imposed only on HT. Regarding the price control obligation for both markets, cost orientation was imposed. The decision foresaw the adoption of a cost model for determining cost oriented prices, and the possibility of using a benchmark of rates applied across the European Union before the finalisation of the model. In the market for call origination HAKOM imposed access, non-discrimination, transparency, price control, cost accounting, and accounting separation obligations on HT.

In October 2013 HAKOM notified to the Commission a draft measure regarding the price control obligation proposing to set prices based on a bottom-up long run incremental cost methodology (BU-LRIC+ for call origination rates and pure BU-LRIC for call termination rates) applicable from 1 January 2015 (case HR/2013/1523-1524).⁸ Until then, a glide path with a linear decrease (every 6 months) was applied. All proposed rates differed depending on where the origination/termination service was provided (local, regional or national level, but all SMP operators except HT provided their termination services at the regional level only) and whether the service is provided at peak or off-peak traffic times.

In its comment letter the Commission welcomed the fact that the pure BU-LRIC rate was foreseen for call termination services to come into force six months before HAKOM's market review deadline (1 July 2015) according to the Article 16(6)(c) of the Framework Directive. Moreover, even though the market definition of the wholesale fixed termination market was not subject to the notification, the Commission decided to make comments in order to guide HAKOM in its next full market review. In particular, the Commission noted that call termination services to certain non-geographic numbers, such as special rate services, can exhibit different characteristics as compared to calls to geographic numbers, and invited HAKOM to take this into account when carrying out its next full market analysis.

point to reach the local exchange of the end-user. HAKOM, however, explained that an alternative operator can choose not to buy regional or national termination, but to have its traffic terminated at the local level and then conveyed by another alternative operator to the regional interconnection point where it is present.

⁷ Amis Telekom, B.Net, BT Net, H1 Telekom, HT, Iskon Internet, Metronet, Metronet telekomunikacije, Novi net, OT-Optima Telekom, Vipnet and Terakom.

⁸ C(2013) 8719

In January 2014 HAKOM notified to the Commission a draft measure concerning the identification of six additional SMP operators⁹ on the market for fixed call termination and the imposition of the obligations of access, non-discrimination, transparency and price control on those operators (case HR/2014/1545).¹⁰

The Commission commented on the inclusion of transit services in the market for call termination by stressing that the conveyance of calls between HT's two network switches should not be part of the market for fixed call termination. However, the Commission decided not to challenge it, as it believed that the incorrect delineation of the market boundaries would not have had effect on the regulatory outcome of the draft measures notified at the time.¹¹ Moreover, the Commission urged HAKOM to review the definition of all wholesale call termination markets, in particular wholesale call termination services offered on HT's network, as soon as possible, preferably prior to the next analysis of all wholesale fixed termination markets due before mid-2015 (as requested by Article 16(6) (c) of the Framework Directive).

2.2. Market definition

Call termination on individual public telephone networks provided at a fixed location

The wholesale fixed call termination market includes call termination services in each operator's fixed network irrespective of where the call originated. It does not include termination to non-geographic numbers, such as special rate services, but includes termination to emergency numbers.¹²

HAKOM clarifies that the transit of telephone calls between two network switches of HT, previously included in the termination market (see case HR/2014/1545), is no longer included in the relevant market. In this regard, HAKOM specifies that that call transit services between two network switches are also provided by alternative operators connected to all of HT's regional exchanges and that such transit services provided by alternative *operators* have been deregulated in 2009.¹³ Finally, HAKOM defines the call termination market as a market which includes call transfer from the first access point, to which the operator is connected, to the end user. In this regard, HAKOM specifies that the access point may be local or regional until 31 December 2015 and from 1 January 2016 will be only regional.¹⁴

⁹ Net-Connect d.o.o, Magic Net d.o.o, Fenice telekom grupa d.o.o, Omonia d.o.o., Sofnet d.o.o. and Optika kabel TV d.o.o.

¹⁰ C(2014) 872

¹¹ The Commission noted that the incorrect market delineation appeared to have been adopted only with respect to HT's termination services on its PSTN network. Therefore, as all the alternative operators operated an IP network and offered interconnection only at regional interconnection points, the market definition seemed *de facto* not applicable to the networks of alternative operators, and, subsequently, to the proposed draft decision.

¹² In the response to the RFI HAKOM specified that the majority of numbers that belong to emergency services are still on HT's network due to its widely spread network in the whole of Croatia.

¹³ The market was not considered to pass the three criteria test as stated in HAKOM's decision from 17 July 2009.

¹⁴ HAKOM specifies that from 1 January 2016 HT's network will contain only one access level for the

HAKOM considers the geographic scope of the market to be national.

Call origination on the public telephone network provided at a fixed location

HAKOM defines the origination of calls on the public telephone networks at a fixed location to include call origination (both for the purpose of self-supply and CPS service) irrespective of the technology used and including all types of calls for end-users calling from fixed networks towards geographic and non-geographic numbers, or short codes (calls towards national fixed networks, mobile networks, international numbers, VAS services, emergency services).

HAKOM considers the geographic scope of the market to be national.

2.3. Finding of significant market power and assessment of the three criteria test

Call termination on individual public telephone networks provided at a fixed location

Nineteen fixed operators¹⁵ are proposed to be designated with SMP on their respective termination markets for fixed voice call termination services. HAKOM's SMP findings are based on the assessment of the following criteria: market shares and countervailing buying power.

As regard to the transit between different switches of HT's network, previously considered as part of the termination market (as "national call termination") and therefore currently regulated, HAKOM maintains that the first criterion is not satisfied, considering that most operators are connected to all regional exchanges in Croatia. HAKOM explains that in addition to the fact that all operators have the technical ability to offer call transit services between regional exchanges, most of them do offer this service. HAKOM concludes that the market segment of call transfer is therefore competitive and consequently no longer needs ex ante regulation.

Call origination on the public telephone network provided at a fixed location

Since the market for fixed call origination is no longer listed in the 2014 Recommendation on Relevant Markets HAKOM conducted the three criteria test.¹⁶ As a result, HAKOM found the criteria cumulatively met and, therefore, concluded that the market is still susceptible to ex ante regulation.

purposes of interconnection, namely the regional level. In the response to the RFI, HAKOM clarified that from 1st January 2016 operators can interconnect at national level with HT on the basis of commercial agreements. In the draft measure HAKOM obliges HT not to cancel interconnection at national level for another 3 months after the current draft decision enters into force.

¹⁵ Amis Telekom, B.Net, BT Net, Fenice telekom grupa, H1 Telekom, HT, Iskon Internet, Metronet, Metronet telekomunikacije, Magic Net, Novinet, Net-Connect, Omonia, Optika kabel TV, Orinoco, OT-Optima Telekom, Skvid, Sofnet, Terrakom and VIPnet.

¹⁶ According to the Recommendation on Relevant Markets the three criteria test is carried out in order to determine whether the markets defined are (i) characterized by high non-transitory barriers to entry, (ii) lack a tendency to effective competition, and whether (iii) competition law is insufficient to address identified market failures.

In particular, concerning the first criterion, HAKOM concludes that high and non-transitory barriers to enter the market still exist since wholesale regulated services offered by HT only partly mitigate but do not remove them. Moreover, HAKOM points out that in Croatia a significant number of customers still use public voice telephony services as a standalone service¹⁷ and CPS is the only wholesale service by use of which alternative operators can offer their customers public voice telephony services as a standalone service on a profitable basis.¹⁸

As regard to the second criterion, HAKOM concluded that the market does not tend towards effective competition in the absence of regulation. HAKOM explains that around 19% of all customers of alternative operators were still using CPS services and this service is the main precondition for offering WLR service.¹⁹ HAKOM maintains that migration towards the IP/IMS system does not have any influence on the decrease of the usage of CPS services, because CPS services can be provided also in the IP/IMS environment on the MSAN port in Croatia.

Regarding the third criterion HAKOM is of the opinion that competition law, as ex-post regulation with its lengthy procedures, is not sufficient to remedy the distortions in the market.

Since all the three criteria were met, HAKOM carried out the SMP assessment and confirmed that HT has the SMP in the wholesale fixed call origination market on the basis of market shares,²⁰ control over an infrastructure difficult to duplicate²¹, vertical integration, economies of scale and scope, and lack of countervailing buyer power.

2.4. Regulatory remedies

Call termination on individual public telephone networks provided at a fixed location

HAKOM proposes to impose access, non-discrimination, transparency and price control obligations on all SMP operators. Additionally, cost accounting and accounting separation obligations will be imposed on HT. As far as price control is

¹⁷ In the response to the RFI HAKOM specifies that around 40% of customers use the voice service as standalone service.

¹⁸ In the response to the RFI HAKOM maintains that LLU and bitstream services do not allow operators to profitably offer their customers the voice service as a standalone product.

¹⁹ Operators' data show a slight, but steady decrease in the number of CPS service users within the period from the second half of 2012 to the first half of 2014. In the same period, there was an increase in the number of users to whom operators, together with the CPS service, also provide access services via wholesale line rental (WLR), which HT, according to the corresponding market analysis, is still obliged to provide. Taking into consideration that the CPS service is a prerequisite for using the WLR services, and that it is still being used by a large number of users, HAKOM believes it necessary to enable operators to use the said service at least during the period in which WLR is provided in the market.

²⁰ There was a gradual decrease of HT's market share during the last three years from 63.51% to 54.27%.

²¹ HAKOM points out that the extent to which HT's control over access to infrastructure acts as an obstacle for entry into the market and that investments made by alternative operators in their own infrastructures are limited in their scope and form a small part of the whole access network.

concerned, HAKOM intends to apply the tariffs of 0.60 lp/min (0.08c€)²² and 0.30 lp/min (0.04c€) (defined by the decision of 11 December 2013) from 1 January 2015 until the update of the cost model and the set-up of new tariffs for the next three year period (2016-2018). As with the origination, HAKOM clarified that new data are expected to be received in September 2015 and that afterwards it will update the cost model and notify it to the Commission, most probably in January 2016.

In addition, HAKOM proposes to distinguish between calls originating from numbers belonging to (i) one of the EU/EEA countries and (ii) countries outside of the EU/EEA. HAKOM proposes that calls originating from numbers belonging to the EU/EEA and terminated by the Croatian fixed network operator should be subject to the regulated termination rate. On the contrary, HAKOM proposes that the termination rates applicable to calls from international (non-EU/EEA) numbers should be left to commercial negotiations between Croatian and international operators. HAKOM justifies this proposal with the specific features of the fixed voice termination market in Croatia. In particular, HAKOM explains that the vast majority of international traffic terminating on Croatian fixed networks is routed via EU/EEA operators (subject to the regulated termination rates) rather than through direct interconnection agreements, as the price differential is substantial. In these circumstances, HAKOM believes that fixed network operators and end-users in Croatia are disadvantaged vis-à-vis their international counterparts, as the former pay substantially higher termination rates when calling international numbers compared to the regulated termination fees paid by international callers terminating calls on Croatian networks.

HAKOM's proposal to differentiate the price control regime based on the country of origination would increase the bargaining power of Croatian operators vis-à-vis international operators (particularly those of neighbouring countries). As well, it would reduce the existing disparity between the termination rates paid by Croatian operators (and end-users) when calling abroad and international callers when calling Croatian numbers. Moreover, HAKOM states that Croatian fixed operators will be able to differentiate the termination rates charged as soon as they can demonstrate that they have set up the systems allowing them to adequately distinguish between different A numbers.²³

Call origination on the public telephone network provided at a fixed location

HAKOM proposes to impose access, non-discrimination, transparency, price control, cost accounting, and accounting separation obligations on HT as remedies in the market analysed. Regarding the price control obligation, HAKOM proposes to modify the currently applicable prices of 1.48 lp/min (0.19c€) and 0.74 lp/min (0.10 c€) (set in 2013 on the basis of a BULRIC plus model) and apply the newly proposed prices of 0.83 lp/min (0.11c€) (peak time) and 0.41 lp/min (0.05c€) (off-peak time).²⁴

²² The Euro conversion rates are based on the European Central Bank exchange rate from 11 March 2015, and represent rounded up values.

²³ HAKOM clarifies that if an operator has implemented a number A recognition system, and the number A itself is not visible, complete or correct (the operator of the number A or the transit operator is hiding, changing or shortening it for some reason), the operators with significant market power are not obliged to charge the regulated price.

²⁴ HAKOM clarifies that, due to the deregulation of retail call markets, it is no longer necessary to allocate joint and common costs of call termination services to origination services. According to

These new tariffs will be applied from the date of entry into force of the decision under examination until the update of the cost model²⁵ and the introduction of new tariffs for the next three year period (2016-2018).

3. COMMENTS

The Commission has examined the notifications and the additional information provided by HAKOM and has the following comments:²⁶

Need to closely monitor the developments in the market for wholesale fixed call origination

The Commission recalls that the market for fixed call origination is no longer listed in the Recommendation on relevant markets and that HAKOM found the retail markets for telephone services at fixed location for residential and non-residential customers to be competitive thanks to the availability of CS/CPS, WLR, bitstream and LLU (Case HR/2014/1652-1653).

However, the Commission acknowledges that, in the case at hand, the specific circumstances present in Croatia and analysed by HAKOM may justify to maintain ex ante regulation for the review period in question also in consideration of the fact that the market for access to telephone services is still regulated (Case HR/2014/1651). However, the Commission invites HAKOM to closely monitor the market in order to assess the market developments that could require the removal of regulation before the end of the 3 years review period.

In particular, the Commission calls upon HAKOM to take into account the increasing penetration of VoIP telephony in Croatia, which is at the moment low compared with the traditional TDM-based telephony.²⁷ Moreover, HAKOM should take into consideration the likely future increase in the usage of bundles of fixed telephony and access services, which have been growing over recent years. HAKOM should also closely monitor the evolution of market shares and the development of infrastructure competition that may lower barriers to entry into the fixed telephony market.

Need for coherence in the notification of remedies under the EU consultation procedure

The Commission welcomes HAKOM's proposal to set termination rates based on a pure BU-LRIC model as of 1 January 2015, in line with the Termination Rates Recommendation.²⁸ Moreover, the Commission notes that the BU-LRIC model which HAKOM intends to use to set price caps for the years 2016-2018 is not part

HAKOM this specific cost element amounts to 0.53 lp/min (0.07c€).

²⁵ As stated in the response to the RFI, the main changes that HAKOM envisages to make to the cost model will depend on HT's inputs concerning new equipment installed in HT's network, the number of customers and traffic predictions, as well as changes in HT's network architecture and routing.

²⁶ In accordance with Article 7(3) of the Framework Directive.

²⁷ Data provided by HAKOM show that from 2011 to 2014 (June) VoIP penetration increased from 5% to 17% while TDM-based technology decreased from 71% to 48%.

²⁸ Commission Recommendation of 7 May 2009 on the Regulatory Treatment of Fixed and Mobile Termination Rates in the EU, OJ L124, p. 67 ("Termination Rates Recommendation").

of the present notification and that HAKOM plans to update the BU-LRIC model over the course of 2015 and to notify the updated model together with the new termination/origination price caps to the Commission in the beginning of 2016. In this respect, the Commission insists that it can only assess the appropriateness of the proposed regulatory measures fully once the latter's implementation details, in particular as regards the pricing methodology, are finally determined by HAKOM. It is against this background that the Commission urges HAKOM to notify the specification of the costing model and the new prices without undue delay.

The Commission further insists that the cost inputs in HAKOM's cost model for termination rates would not be based on the incumbent's actual costs but on the costs of a hypothetical efficient operator, as set out in the Termination Rates Recommendation.

Pursuant to Article 7(7) of the Framework Directive, HAKOM shall take the utmost account of the comments of other NRAs, BEREC and the Commission and may adopt the resulting draft measure; where it does so, shall communicate it to the Commission.

The Commission's position on this particular notification is without prejudice to any position it may take *vis-à-vis* other notified draft measures.

Pursuant to Point 15 of Recommendation 2008/850/EC²⁹ the Commission will publish this document on its website. The Commission does not consider the information contained herein to be confidential. You are invited to inform the Commission³⁰ within three working days following receipt whether you consider that, in accordance with EU and national rules on business confidentiality, this document contains confidential information which you wish to have deleted prior to such publication.³¹ You should give reasons for any such request.

Yours sincerely,

For the Commission,
Robert Madelin
Director-General

²⁹ Commission Recommendation 2008/850/EC of 15 October 2008 on notifications, time limits and consultations provided for in Article 7 of Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services, OJ L 301, 12.11.2008, p. 23.

³⁰ Your request should be sent either by email: CNECT-ARTICLE7@ec.europa.eu or by fax: +32 2 298 87 82.

³¹ The Commission may inform the public of the result of its assessment before the end of this three-day period.

Приложение № 12 - Справка за трафика на Теленор България без CLI

Общ % на входящите повиквания без CLI, както и разпределението им по оператори.

Общ % на повикванията без CLI спрямо всички входящи международни повиквания

Взаимовръзката между обема на входящия трафик и % на терминираните повиквания без CLI.

